

GROOT ROTTERDAM

PANORAMA

26 DECEMBER 1935 - No. 51

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OUD-HOLLANDSCH KERSTLIEDJE

Wat hoor ick voor soet ge-schal. Wat een blij-schap o-ver-al
Laet ons oock gaen naerden stal. Laet ons oock gaen naerden stal

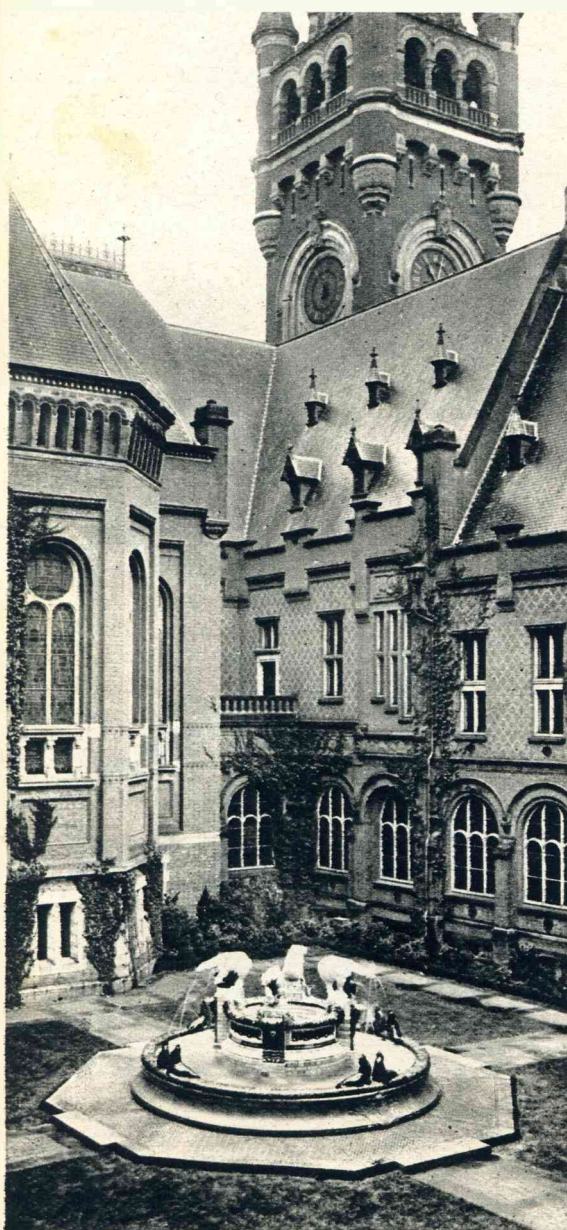
Co-ri-don nemt gij u riet, Ti-ter sal de moe-sel spe-len,
En ick met mijn Duijtsche fluyt, laet ons mae-cken soet ge-luijt

Laet ons mae-cken soet ge-luijt

K.L.M.-foto van het Vredespaleis te 's-Gravenhage.

HET VREDESPALEIS TE 'S-GRAVENHAGE en zijn stichter *Andrew Carnegie*

De door Denemarken geschonken porceleinen fontein in den binnenhof van het Vredespaleis.

OP 29 Juli 1899 sloot de eerste Vredesconferentie hare vruchtbare beraadslagingen, waaruit het Permanente Hof van Arbitrage, te 's-Gravenhage te vestigen, voortkwam. Nadat in den loop van het volgend jaar de voornaamste Staten de overeenkomst hadden bekrachtigd, kon, bij eenvoudige circulaire van minister de Beaufort aan de overige Mogendheden, op 6 April 1901 tot de definitieve in-werkingstelling van dit Hof worden overgegaan. Zoo werd geschapen, wat men is gaan noemen het „werk van Den Haag”, dat in den loop der jaren een onverwachte uitbreiding heeft gekregen. Dat de symboliek daarvan van den aanvang af tot geheel de wereld heeft gesproken, dat Den Haag en Nederland daardoor een bij uitstek internationale positie hebben verkregen, is voor alles te danken aan het feit, dat de Amerikaansche multi-millionnaire Andrew Carnegie op zoo edelmoedige wijze den bouw van het Vredespaleis mogelijk maakte.

Onder de vele millionnaires, die Amerika telde en telt, neemt Carnegie, ter eere van wiens 100sten geboortedag een bij uitstek belangwekkende en overzietelijke tentoonstelling in het Vredespaleis werd georganiseerd, een bijzondere plaats in. Niet om zijn levensloop, die hem, als arme Schotsche jongen

Carnegie

Een der gezellige zitjes, ingericht in de beneden-verdieping van het Vredespaleis.

in Amerika gekomen, maakte tot den bezitter van een fortuin, waarvan de grootheid niet bij tien miljoen viel te benaderen. Niet om de heerschappij die hij, als eenvoudige telegrafist begonnen, als super-intendent bij den Pennsylvania-spoorweg zijn loopbaan vervolgend, zich verwierf over de door hem gestichte reusachtige staalwerken te Pittsburg, welke leverden aan leger en vloot van Amerika. Niet ook om de giften, die hij deed, al waren deze zoodanig omvangrijk, dat de 1½ miljoen dollar, die het Vredespaleis hem kostte, bij de overige geweldige sommen in het niet verzinken. Maar wel

om de zeer bijzondere verplichtingen, die Carnegie aanwezig rekende voor hemzelf en voor zijn mede-millionnaires. Wie rijkdom verwerft, heeft tot taak dezen rijkdom te doen strekken ten nutte van de gemeenschap. Giften bij testament rekende Carnegie niet onder de offers, die de millionaire heeft te brengen. De grootste zorg gaf hem de beantwoording van de vraag op welke wijze hij zijn miljoenen inderdaad aan de gemeenschap ten goede kon doen komen. Naar bibliotheken ging zijn hart het eerste uit; in zijn herinnering leefde nog immer de bibliotheek van enkele honderden boeken van een zekeren kolonel Anderson, waar hij en andere jongens elke week gratis konden leenen. Duizenden bibliotheken heeft Carnegie in Amerika en elders gesticht.

duizenden orgels heeft hij daarnevens geschonken om anderen het muzikaal genot te doen deelachtig worden, dat hemzelf in 't leven tot steun is geweest. Zijn eerste groote gift gold de boekerij van Pittsburgh; daarop volgde het Carnegie Institute in dezelfde stad, dat geheel een complex van instellingen omvat. Hij dacht daarna aan Dumfermline, zijn geboorteplaats in Schotland, in de onmiddellijke nabijheid waarvan hij zijn landgoed Skibo Castle heeft gebouwd. De vier Schotsche universiteiten en tal van Amerikaansche onderwijsinstellingen van den meest uiteenlopenden aard zijn door zijn milde hand bedacht. In den lateren leeftijd wijdde hij zijn aandacht aan vredesinstellingen; hij richtte het Carnegie Endowment ter wetenschappelijke bevordering van de vredesgedachte met 25 miljoen gulden op; hij stichtte de Church Peace Union; hij maakte den bouw van het paleis der Pan-Amerikaansche Unie en van het Gerechtshof van de Midden-Amerikaansche Staten mogelijk. Tot zijn laatste stichtingen behoort die, waarbij hij in de Carnegie Corporation of New York onderbracht de leiding van alles, waaraan hij op verschillend gebied het aanzijn had gegeven, een stichting die hij met niet minder dan 125 miljoen dollar begiftigde. Zoo ge de Carnegie-tentoonstelling hebt bezocht en u geplaatst hebt voor de lange lijst van zijn voornaamste giften, zullen u de getallen nog duizelen!

In het voorjaar van 1903 werd de Amerikaansche advocaat Holls door Carnegie gemachtigd met den Nederlandschen gezant te Washington in overleg te treden, en daaruit is al spoedig de vorstelijke gift gevolgd, die Carnegie in handen van de Nederlandsche regeering stelde, onder geen andere voorwaarde, dan dat zij voor de oprichting van het Vredespaleis zou worden gebruikt, en dat de grond voor dit gebouw van Nederlandsche zijde ter beschikking zou worden gesteld.

Zoo is, nadat de acte voor de oprichting van de Carnegie-tichting, die eigenaresse van het Vredespaleis is, op 7 October 1903 op Skibo Castle was geteekend, tot den bouw van het Vredespaleis overgegaan. Moeilijkheden zijn er te over geweest; moeilijkheden om de plaats voor het Vredespaleis te vinden; om liet meest daarvoor geschikte ontwerp te bekronen. Maar op 28 Augustus 1913 kon, in tegenwoordigheid van Carnegie zelf, de plechtige opening plaats hebben, al kon op dat oogenblik — gelukkig — niet worden voorzien, dat de omstandigheden zoo spoedig de symboliek van het nieuwe gebouw en de internationale verhoudingen zelve tot een schrijnende tegenstelling zouden maken.

Aan het indrukwekkende van het Vredespaleis deed dit niets af. Nadert men langs de breede paden van het park, dat het Vredespaleis omgeeft, den hoofdingang, dan ziet men in het midden de breede galerij, waarop rusten de ramen van de vergaderzaal van den Raad van Beheer, de kamers van President en Secretaris-Generaal van het Permanente Hof van

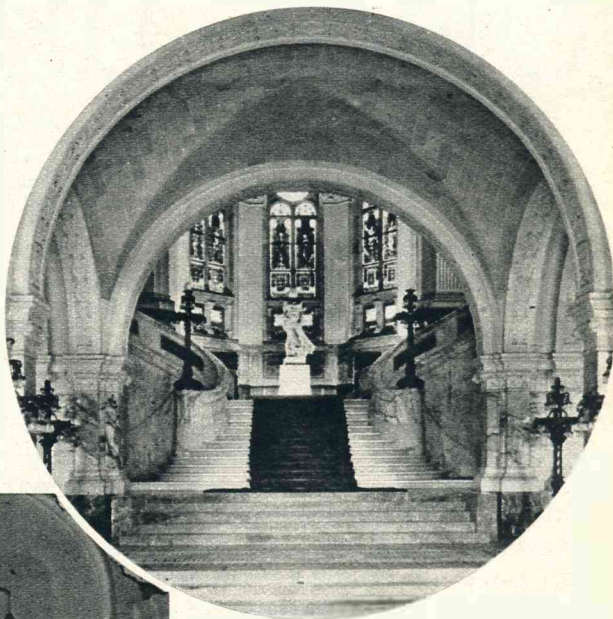

Een der zijgangen, waarin men het standbeeld van Asser, werk van Prof. Odé te Delft, ziet opgesteld.

Arbitrage, voor welks waardig onderkomen Carnegie het Vredespaleis stichtte. Aan de linkerzijde verheft zich de massieve toren; rechts domineeren de drie ramen van de groote rechtszaal en de aan de achterzijde daarvan gebouwde kleine toren, die 50 M. omhoog steekt naast den 80 M. hoogen grooteren toren. Binnenkomende bevindt men zich in de groote vestibule, 44 bij 9 M. groot; de wanden, met kostbaar Italiaansch marmer bekleed, zijn in overeenstemming met het materiaal van de vorstelijke hoofdtrap, en in het bovengedeelte en in de gewelven gemaakt van fijne, lichtkleurige, Fransche kalksteen, die wordt afgewisseld door sculpturale versieringen en marmermozaïek. De deuren, in de vestibule en de trappenhal uitkomende, zijn gemaakt van kostbare houtsoorten, met rijke grondstoffen ingelegd. Zoowel in de breedte, gevende den doorgang van de kleine naar de groote rechtszaal, als in de lengte, langs geheel den middenhof, die een kloosterachtig aanzien van waardige rust heeft, is de indruk er een van omvangrijke afmetingen en toch van kracht. Zeker wel het meest voelt het oog zich getrokken naar de hoofdtrap, die aan het einde van het eerste gedeelte, waar zij zich naar rechts en links splitst, wordt bekroond door den kapelvormigen uitbouw, waarin het spaarzaam invallende, reeds door de binnenplaats gedempte buitenlicht de gebrande glazen zoo mooi doet uitkomen. Rechts van den hoofdingang is de groote rechtszaal, die vooral sedert 1922 regelmatig wordt gebruikt; daarbij sluiten zich de raadkamers voor het Hof, spreekkamers en kamers voor partijen, alle kostbaar betimmerd, aan. Links bereikt men door een breede voorkamer de kleine rechtszaal, waarachter men eveneens verschillende vertrekken vindt voor den internationalen rechterlijken dienst. De achterzijde van het gebouw wordt ingenomen door de zalen der Carnegie-Stichting, in het bijzonder door de bibliotheek. Maar slechts de leesalen van de

bibliotheek zijn in het Vredespaleis gevestigd; teneinde den steeds wassenden rijkdom aan boeken te bergen, heeft men terzijde van het Vredespaleis een boekengebouw bijgebouwd, dat door een overdekte gang rechtstreeks met de leesalen is verbonden. Aansluitend aan dit boekengebouw heeft, sedert een paar jaren, de Academie voor Internationaal Recht haar eigen gebouw, gevormd door verschillende zalen, waar in de hoorders elken zomer samenkomen. De voortdurende uitbreiding, die in het bijzonder het werk van het Hof van den Volkenbond ondervond, heeft het noodzakelijk gemaakt de Academie, die eerst in het Vredespaleis was gevestigd, een afzonderlijke plaats te geven.

Zou de stichter nog leven — op 84-jarigen leeftijd stierf Carnegie in den zomer van 1919 — hij zou kunnen waarnemen, dat de internationale beteeke-

De eeretrap vanaf de vestibule gezien.

nis, die hij aan de stichting van het Vredespaleis ten grondslag legde, is verwezenlijkt.

Het Vredespaleis is een bezienswaardigheid voor elken vreemdeling en landgenoot, die zijn schreden naar Den Haag richt. Maar het is meer, veel meer. De werkzaamheden, die in dat Vredespaleis worden verricht, verzekeren Nederland, van oudsher een land van internationale tendenzen en opvattingen, een bijzondere plaats in de samenleving der volkeren. En het Vredespaleis herbergt de ontlui-kende internationale rechtspreek, het fundament van de internationale rechtsorde, die uitgebouwd moet worden!

De groote rechtszaal met de door Engeland geschonken ramen, in welke zaal het Permanente Hof van Internationale Justitie zetelt.

„De Nachtwacht” van Rembrandt werd in 1911 door een gewezen kok bij de marine met een scherp mes beschadigd.

niet verder kon voortzetten en geassisteerd door een tweeden bewaker, die op het hulpgeroep kwam aansnellen, mocht het den suppoost weldra gelukken, den barbaar te overmeesteren en te ontwapenen. Kort daarna werd hij gebod naar het politiebureau op het Leidscheplein overgebracht. Zooals later bleek, was hij vroeger kok bij de marine geweest. In die dagen had hij zich weer voor deze betrekking aangemeld. Hij werd echter afgekeurd en verbitterd door dezen tegenslag besloot hij den Staat een onberekenbare en tevens onherstelbare schade toe te brengen. Een wraakneming, die vrijwel gelijk staat met de daad van een krankzinnige!

Bij nadere beschouwing bleek echter spoedig, dat

de weerzinwekkende aanslag volkomen mislukt was. Het mes had alleen de vernislaag geraakt, die ongeveer de dikte van een dubbelte bedroeg. De verf was ongeschonden gebleven, zoodat de restaurateur Hesterman het euvel spoedig hersteld had. Reeds den volgenden dag kon de schilderij weer ter bezichtiging worden gesteld en zooals te begrijpen is, gingen velen bij de trouwe Amsterdamsche schutters hun opwachting maken, om hen — zij het dan in stilte — met hun beterschap geluk te wenschen.

Hoewel het noodlot „de Nachtwacht” dus allerm minst gespaard heeft, zijn haar ondervindingen nog niet te vergelijken met de rampspoeden, die „De anatomische les van dr. Deyman” getroffen hebben. In het jaar 1656, dat is dus een vijftal jaren voor het ontstaan van „De Staalmeesters”, heeft Rembrandt dit werk geschilderd. Tijdens den brand van de St. Anthoniepoort in het jaar 1723 werd het grootendeels door het vuur verwoest. Het fragment, dat wij nu nog te zien krijgen, is maar gedeeltelijk door Rembrandt vervaardigd, zooals de weergave van het lijk, een belangrijk detail, dat vrijwel onbeschadigd gebleven is. De sporen, die het vuur ruim twee eeuwen geleden achterliet, zijn nu nog duidelijk te onderscheiden. Evenals „de Nachtwacht” en „de Staalmeesters” bevindt zich ook deze „Anatomische les” in het Rijksmuseum te Amsterdam. Wie zich het werk

AVONTURIERS EN ONGELUKSVOGELS onder 's werelds kunstschatten

ALS het meesterwerk het atelier van den kunstenaar verlaten heeft, wacht het vaak een leven vol zonderlinge en verrassende wederwaardigheden. Het gaat door de handen van verzamelaars, museumdirecteuren, reilinghouders, kunsthandelaren, assuradeurs, rechters, restaurateurs, vervalschers, dieven en plundersaars.

Soms doorkruist het kunstwerk de gehele beschaafde wereld en altijd is het door talloze gevaren omringd.

ZOO is het goed! Ik heb een haat tegen het rijk en beter dan iemand overhoop te steken, kan ik „de Nachtwacht” vernielen!”

Dit riep de vandaal, die op 13 Januari 1911 met een scherp mes een aanslag op Rembrandt's wereldvermaard meesterwerk pleegde. Suppoosten snelden toe, overmeesterden den onverlaat en ontrukten hem het mes. Maar... het onheil was geschied!

„De Nachtwacht” zwaar beschadigd! Op dien noodlottigen Vrijdag ging er een schok door het land, door de geheele wereld!

„Zou het machtige werk nog te herstellen zijn?” vroeg menigeen zich angstig af.

De eerste geruchten waren ontstellend. Pessimisten meenden reeds het kunstwerk grootendeels als verloren te moeten beschouwen.

Inderdaad was de aanslag niet mis geweest. De sporen van het mes liepen over de beide hoofdfiguren op het eerste plan van de indrukwekkende groep, de beeltenissen van kapitein Banning Cocq en luitenant Willem van Ruytenberg.

Hoe was de aanvaller te werk gegaan en wat kon de diepere oorzaak zijn van zulk een heftigen wrok jegens den Nederlandschen Staat?

Eenige oogenblikken voor de laffe daad gepleegd werd, bevond zich een suppoost, nitsluitend belast met het toezicht op „de Nachtwacht”, alleen in het vertrek, waar het kunstwerk destijds was geëxposeerd.

Rustig trad een bezoeker binnen, die op ongeveer drie passen van de schilderij bleef staan en haar aandachtig in oogenschouw nam. Hoewel de suppoost in het geheel geen kwaad vermoedde, had hij zich toch dicht achter den man geplaatst. Plotseling deed deze een stap voorwaarts, sprong over het lage koord, dat diende om de belangstellenden op eenigen afstand van de schilderij te houden, trok inmiddels een mes en haalde dit in een wijden boog over het doek.

De aanvaller had zoo bliksemsnel gehandeld, dat het voor den suppoost onmogelijk was het kwaad te verhinderen. Onmiddellijk greep hij echter den geweldenaar vast, zoodat deze zijn vernielend werk

„De anatomische les van dr. Deyman”, door Rembrandt, werd tijdens den brand van de St. Anthoniepoort in 1723 grootendeels door vuur verwoest. Het fragment, dat we nu nog te zien krijgen, is maar gedeeltelijk door Rembrandt vervaardigd.

goed voor den geest kan halen, zal zich, als hij dit tenminste nog niet wist, geenszins verwonderen over het feit, dat de kop van den assistent en diens rechterhand niet door Rembrandt geschilderd zijn. Deze onderdeelen missen de bezielende kracht, die de kunst van onzen grootmeester steeds kenmerkt.

In de achttiende eeuw werd het doek voor een lagen prijs verkocht, waarop het naar Engeland verhuisde. Eerst in 1883 kwam het weer in Nederlandsch bezit. Ruim veertig jaren geleden heeft een Amsterdamsche professor het bovengedeelte wat bijgewerkt, een restauratie, die echter niet voldeed en waar later weer overheen geschilderd werd. Toch was deze ongeluksvogel nog niet genoeg geplukt, want enkele jaren geleden is het stuk door een overspannen museumbezoeker met een bijl bewerkt en het kostte heel wat moeite en zorg, eer het doek weer eenigszins toonbaar was.

Dikwijls heeft men zich afgevraagd, of er tegen het moedwillig beschadigen van schilderijen geen maatregelen te treffen zijn, want, hoe vreemd het ook klinken mag, aanslagen op kunstwerken komen veelvuldiger voor dan de leek in 't algemeen denkt. Het is ook werkelijk ongelooflijk, dat er schennende handen bestaan, die zich durven vergripen aan voortbrengselen, die tot de edelste vruchten van den menschelijken geest behooren, de meesterwerken, waarbij alleen geestdriftige bewondering en plechtig stilzwijgen passen.

Een der zijluiken van het altaar in de kathedraal St. Bavo te Gent, voorstellend „De rechtvaardige rechters” door de gebroeders van Eyck, is nog steeds niet teruggevonden.

Er zijn, jammer genoeg, tal van voorbeelden te noemen, die bewijzen dat het met opzet vernielen van schilderijen vrij dikwijls geschiedt. De overbekende schilderij van Millet, het ontroerend devote „Avondgebed”, werd in 1932 door een krankzinnige op vijf messteken getraceerd. Wereldberoemde meesterstukken, zooals de „Venus” van Velasquez en Correggio's „Leda”, zijn elk op hun beurt door messen van ziekelijke dwepers toegetakeld. De arme Leda heeft het buitendien al heel zwaar te verantwoorden gehad, want toen zij in het bezit was van Philippe van Orleans, sneed diens zoon haar in een onbewaakt oogenblik het hoofd af! Langen tijd zwierf zij geëxecuteerd door Europa en eerst in 1830, toen zij in het Berlijnsche Museum terecht kwam, heeft de Duitsche schilder Schlesinger haar van een nieuw hoofd voorzien.

Uit Murillo's tafeel voor de beeltenis van den heiligen Stefanus, dat zich in de groote kerk te Sevilla bevindt, was op een kwaden dag zelfs de geheele figuur verdwenen. Een dubieuze kunstliehebber had zoo handig de gestalte van den heilige uit het doek gesneden, dat, toen deze na jaren, nota bene in Amerika, werd teruggevonden, het envel vrij gemakkelijk hersteld kon worden. D. vreemdelingen, die de geschiedenis van de schilderij niet kennen, bemerken meestal pas de bijna onzichtbare sporen, die deze wandaad heeft achtergelaten, als de gids hen er attent op maakt! Leonardo da Vinci's „Mona Lisa” verbergt achter haar raadselachtigen glimlach een leven vol noodlottige ondervindingen, waarvan wij enkele feiten in herinnering brengen. Het portret van Ginora da Benci, voor wie Leonardo een groote vereering had, is in het jaar 1503 geschilderd. Reeds kort nadat het gereed was, stierf Ginora en velen zien in deze gebeurtenis een ongunstig voorteken voor den verdere levensloop van het portret. Daarna ging het naar Frankrijk en kwam het in bezit van koning Frans den eersten. Reeds in het jaar 1625 was de Gioconda, zooals het portret meestal genoemd wordt, zwaar geschonden. Een onaangename verrassing wachtte haar in de maand Augustus van het jaar 1911. Dieven hadden kans gezien, haar uit de lijst te lichten en mee te nemen. Ruim twee jaren bleef zij onvindbaar en eerst aan het einde van het jaar 1913 keerde zij in het Louvre terug. Na dit avontuur werd zij toch nog niet geheel door het noodlot losgelaten, want tot op dezen dag doet de verdachtmaking de ronde, dat zij de echte Gioconda niet is. Maar dit mogen we gerust een bakerpraatje noemen, want ook de vaklieden zien wel degelijk in haar de echte „Mona Lisa” van Leonardo.

De vraag, of er geen remedie te vinden is tegen het opzettelijk bederven of het stelen van kunstwerken uit museums en openbare verzamelingen, is door autoriteiten op dit gebied grondig bestudeerd, maar voor zoover wij weten, heeft men nimmer een oplossing gevonden. Het exposeeren van een kunstwerk beteekent tegelijk, dat het aan de hoede van het publiek wordt toevertrouwd en zoo lang zich onder dit publiek nog baldadige en onbetrouwbare elementen bevinden, die alle respect voor het kunstwerk missen, zullen de kunstschaten altijd gevaar loopen, vernield of ontvreemd te worden.

Een feit is het echter, dat de meeste vandalen lieden zijn, die in een vlaag van zinsverbijstering gehandeld hebben en wat de dieven van bekende kunstschaten betreft, over het algemeen brengt het gestolen goed hun al heel weinig voordeel. Hun buit, die overal signaleerd wordt, is te bekend om veilig verkocht te kunnen worden. Soms gebeurt het dan ook, dat het gestolen kunstwerk op dezelfde geheimzinnige wijze wordt teruggevonden of teruggebracht als het verdwenen is.

Hoe moeilijk gestolen schilderijen te „verzilveren” zijn, ondervond een verarmde nakomeling van een

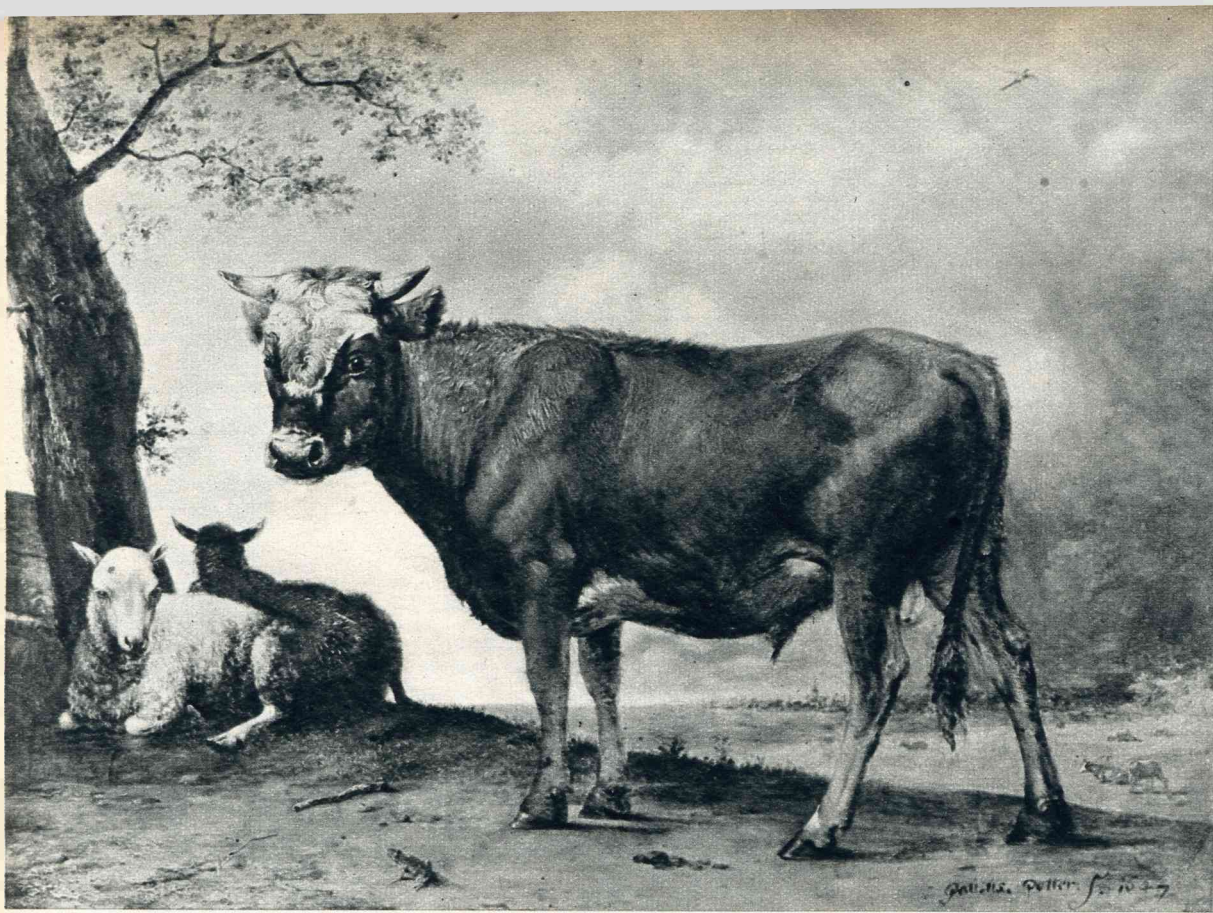

De „Mona Lisa” van Leonardo da Vinci uit het Louvre te Parijs. Dit beroemde stuk werd in 1911 gestolen; echter geraakte het twee jaar later weer in het bezit der Fransche regeering.

adellijk geslacht, die, profiteerend van de beruchte, verwilderde tijden kort na den oorlog, in September 1919 zijn slag had geslagen in een paar Berlijnsche museums. Tot zijn buit behoorde ook een tweetal kleine portretten van Luther en Melanchton, afkomstig uit het atelier van Lucas Cranach den ouden, en beide uitnemende copieën van diens bekende oorspronkelijke weergaven. Bij een poging om de geroofde werken in een kunsthandel in Dresden van de hand te doen, trof de dief het al bijzonder slecht, want toevallig was de kunsthistoricus Meyer Graefe bij den kunsthandelaar op bezoek. Toen deze dan ook de beide stukken onder de oogen kreeg, herkende hij ze terstond en verlangde onmiddellijk de arrestatie van den dief. Dit ging echter niet zoo gemakkelijk, want de dader koos ijlings het hazenpad en bijna was zijn vlucht noodlottig geworden.

„Luther”, naar de schilderij van Lucas Cranach. Dit doek verdween spoorloos uit het Schinkelmuseum te Berlijn. Echter werd de dief gearresteerd, toen hij het schilderij aan een kunsthandel in Dresden wilde verkoopen.

De voorstudie van het bekende schilderij „De stier” van Paulus Potter. Men meende dat dit doek in de collectie van den hertog van Northbrook vertoefde, toen het door iemand uit Tsjecho-Slowakije te Londen te koop werd aangeboden.

Een copie van Andrea del Sarto van Rafaël's schilderij „Paus Leo X”. Deze copie was zóó uitnemend geschilderd, dat Guilio Romano, een van Rafaël's leerlingen, die in het atelier van den meester zelf aan het portret gewerkt had, er zijn eigen penseelstreken op meende te herkennen.

voor de portretten, want in zijn angst smeed hij ze op straat, waar zij gelukkig nog juist bijtijds door voorbijgangers en achtervolgers in veiligheid konden worden gebracht.

Ook de dief, die indertijd, in het jaar 1877, het schilderijtje „Madonna in de kerk” van Hubert of Jan van Eyck uit het Keizer Friedrich-museum te Berlijn gestolen heeft, is niet fortuinlijk geweest. De man, die niet anders was dan een lanterfantende luiaard, besefte allerm minst, dat hij met dit schilderstukje zich een wereldberoemd meesterwerkje had toegeëigend. Natuurlijk zat hij om contanten verlegen en daardoor kwam het, dat hij, reeds spoedig nadat de diefstal gepleegd was, het stukje in een kroeg in het Noorden van Berlijn te koop aanbood! Onder de bezoekers was echter niemand, die het schilderijtje wenschte te bezitten en zoo werd ten slotte de waardige eigenaresse, die voor het Van Eyckje niet meer dan... vijf en twintig pfennig betaalde, een prijs, waarvoor wel nimmer een werk van den vermaarden Nederlander verkocht zal zijn! Een arbeider, die het stukje bijzonder geschikt vond om het aan zijn vrouw cadeau te

geven, nam het voor vijftig pfennig van de waardin over. Eenige dagen later las deze werkmans tot zijn groote verbazing een bekendmaking, waarin opsporing verzocht werd van het schilderijtje, dat hij eerlijk gekocht had en onmiddellijk bracht hij het naar het Keizer Friedrich-museum terug. Daar vertrouwde men zijn eerlijkheid maar half en de directie van het museum vond het raadzaam om hem voorloopig in hechtenis te laten nemen. Dit gebeurde dan ook, maar gelukkig voor den onschuldigen „kunstkooper” was zijn gevangenschap van korten duur, want op zijn aanwijzing werd de werkelijke dief spoedig gegrepen en achter slot en grendel gezet.

Het noemen van de namen der beroemde broeders van Eyck roept ons een diefstal van recenten datum in het geheugen, dien der beide zijluiken van het altaar in de kathedraal St. Bavo te Gent. Een mysterieuze verdwijning, die onlangs de geheele wereld in rep en roer gebracht heeft. Zooals genoeg bekend is, werd een der paneelen teruggevonden, maar het tweede en schoonste paneel van het Lam Gods, voorstellende de rechtvaardige rechters, is nog steeds zoek. Tot op het oogenblik, dat wij dit schrijven, schijnt het, dat de speurtochten nog weinig resultaten hebben opgeleverd. De indrukwekkend gerangschikte stoet van vrome ridders, die ingetogen en vastberaden voortschrijden in een landschap van dichterlijke illusie, is aan ons oog onttrokken. Of het lot recht zal doen, door de „Rechtvaardige Rechters” weer aan de kathedraal terug te geven, kan natuurlijk niemand voorspellen. Wel duiken zoo nu en dan geruchten op, dat de plaats bekend zou zijn, waar het luik verborgen is, maar, voor zoover wij weten, hebben de autoriteiten hierover nimmer een officieele mededeeling gedaan. De „Rechtvaardige Rechters” zijn nog altijd in een sfeer van geheimzinnigheid gehuld.

Hoe tragisch de ervaringen voor de schilderstukken bij hun zwerftochten over de wereld kunnen zijn, aan humor ontbreekt het hun vaak evenmin. Dit laatste ondervond eenige maanden geleden de jonge stier van Potter, een voorstudie voor de beroemde schilderij in het Mauritshuis, toen hij eensklaps zijn horens opstak in de veilingzalen van Christie in Londen. Zijn onverwachte verschijning bracht heel wat emotie teweeg, want vrijwel iedereen waande het beroemde stuk veilig en wel in de collectie van den hertog van Northbrook en nu stond in den catalogus te lezen, dat het uit de verzameling afkomstig was van dr. H. uit Tsjecho-Slowakije. „Er moet een vergissing in het spel zijn, misschien is het doek wel een vervalsching,” zoo dacht menigeen en men stak zijn meening niet onder stoelen of banken. „Wie is dan toch die geheimzinnige dr. H.?” lachten sommige bezoekers reeds schamper, „niemand heeft ooit van hem gehoord en hij zal dan toch wel een bekend verzamelaar zijn, als hij niets meer of minder dan een echten Potter kan aanbieden!”

Eerst toen het raadsel opgelost was, kwamen de gemoederen tot rust, hoewel men in het begin nog

wat aan de ware geschiedenis van den jongen stier moest wennen, om haar zonder een gevoel van wantrouwen te gelooven.

In het jaar 1848 was het werk in het bezit gekomen van den hertog, die het een plaats in zijn collectie gegeven had. Maar omstreeks het jaar 1889 verdween de schilderij in alle stilte uit zijn verzameling. De hertog moet het toen verkocht of cadeau gegeven hebben, maar hoe het zij, niemand heeft die geheimzinnige „verhuizing” van het jeugdige en tegelijk stokoude dier bemerkt. Zelfs kunstkenneren waren er vast van overtuigd, dat het doek nog goed en wel in het museum hing. Het is haast niet te gelooven, maar toch heeft die klucht zich op deze wijze — zonder een korreltje journalistenlatijn! — afgespeeld. Vermoedelijk zijn er in den loop der jaren wel bezoekers geweest, die het doek gemist hebben, maar hoe dikwijls gebeurt het niet, dat een schilderij in een andere zaal gehangen wordt, een „goede beurt” krijgt of een korten tijd te leen wordt gegeven en het is zeker niet uitgesloten, dat zoo'n enkele opmerksame kunstliefhebber aan zulke mogelijkheden gedacht heeft, zonder zich verder om de afwezigheid van 't doek te bekommeren. Ook het feit, dat kenners een oogenblik konden twijfelen aan de echtheid van deze schilderij, zal den leek misschien verwonderen. In werkelijkheid is dit echter niet zoo vreemd, want er zijn wel zulke knappe copieën gemaakt, die zoo sprekend op de origineele stukken gelijken, dat zelfs degelijke vaklui de grootste moeite hebben om ze van elkander te onderscheiden. Dat bewijzen ook de vele vervalschingen, die vroeger en eveneens in onzen tijd gemaakt zijn. Een treffend voorbeeld van meesterlijke nabootsing schenkt ons de door Andrea del Sarto vervaardigde copie naar het portret van Paus Leo X. Deze copie was zoo uitnemend geschilderd, dat Guilio Romano, de kranige leerling van Rafaël, die zelf in het atelier van den meester aan het portret gewerkt had, overtuigd was van de echtheid en zijn eigen penseelstreken op deze schilderij meende te herkennen, en toch was zij slechts „ersatz”!

Het schilderij „Madonna in de kerk” van Hubert of Jan van Eyck, dat in 1877 uit het Keizer Friedrich-museum gestolen werd. De dief bood het later voor 30 cent te koop aan.

Een appeltje voor den dorst

door William Sherlock

LADY Angile Clifford, 19 Chancellor Road, Londen-Wimbledon," las Jack Britt op de envelop. De brief, dien kapitein Clifford bezig was te schrijven en waarvan hij even weggeroepen was, lag onder het vloeiblad. „Lieve vrouw, mijn kleine hartedief," luidde het opschrift. Meer dan dat kon hij er niet van lezen, in de gang klonken vlugge schreden — kapitein Clifford keerde van de telefoon terug...

„Jack, als je even wacht, kan je een brief voor mij meenemen," zei Clifford. „Hij moet met de mail mee, die vanavond vertrekt."

„Tot nu dienst, kapitein," mompelde Jack en hij plaatste zich bescheiden aan een ander tafeltje.

Er waren geen andere bezoekers in de casinozaal. Jack bleef eerbiedig wachten en glimlachte stil voor zich heen. Angile Clifford, Chancellor Road 19 — gemakkelijk te onthouden. Lieve vrouw, mijn kleine hartedief — óók gemakkelijk te onthouden. Papier van het Officierscasino en een handschrift, dat niet zoo moeilijk na te bootsen was. Jawel, hij zou er zijn voordeel mee doen...

Dienzelfden avond zat Jack Britt op zijn bedienenkamertje diep over een brief gebogen.

„Lieve vrouw, mijn kleine hartedief," luidde de aanhef. „Nauwelijks is de mail vertrokken, of ik zet me alweer tot schrijven. Het wordt echter maar een kort briefje, want deze moet straks met de vrachtboot mee. Ik wilde je slechts even schrijven, dat ik een paar uur geleden op een wonderbaarlijke manier aan een groot gevaar ben ontsnapt."

Ik begaf mij van het casino naar huis, toen ik even buiten Calcutta onverhoeds werd aangevallen door een gewapenden inlander. Het was donker en later bleek, dat de aanslag eigenlijk luitenant Dickson gold, die evenwel nog in het casino was. Ik was ongewapend en ik twijfel er niet aan, of ik was het slachtoffer geworden van dien kerel, indien niet op hetzelfde oogenblik hulp was komen opdagen. Een zekere John Felton — een zeeman uit Birmingham — wiens schip hier ligt en die een toertje had gemaakt in de omstreken, kon me nog te rechter tijd ontzetten. De arme kerel kreeg een diepen, doch gelukkig niet gevaarlijken messteek in het dijbeen — ik kwam eraf met een lichte snede in mijn rechterpols, hetgeen je verklaart, waarom mijn schrift eenigszins onduidelijk is.

Dank zij de tusschenkomst van dien Felton is gelukkig erger voorkomen. Ik heb den man een flinke beloning geboden, maar hij weigerde volstrekt iets aan te nemen. Toch had ik den indruk, dat hij het heel goed gebruiken kon, doch dat hij weerhouden werd door bescheidenheid. Ik heb hem echter overgehaald, zoodra hij in Londen terug is, je een bezoek te brengen, teneinde je persoonlijk op de hoogte te brengen van het voorgevallene. Zou je eens willen trachten hem te bewegen, alsnog een beloning aan te nemen? Toen ik naar zijn omstandigheden informeerde, liet hij zich vaag uit over trouwplannen, die hij evenwel pas daacht te kunnen verwezenlijken, als hij 500 pond bij elkaar had, om 'n viertuigenzaak aan de haven te beginnen. Wellicht kunnen we hem hierbij behulpzaam zijn — ik hoop tenminste, dat hij tegenover jou zijn wegering niet langer gestand zal doen...

Toen Jack zoover was gekomen met zijn brief, las hij hem eens door. Hij was heel tevreden — hij had het oude vak nog niet verleerd. Het schrift kon best doorgaan voor dat van kapitein Clifford en de afwijkingen lieten zich gemakkelijk verklaren door de voorgegeven wond aan den pols. Hij durfde het gerust te wagen — nu had hij tenminste een appeltje voor den dorst te goed, als hij straks in Engeland kwam...

Toen hij den brief beëindigd had, postte hij hem voor de vrachtboot van den volgende dag. En met diezelfde boot vertrok óók Jack Britt — na zes maanden dienst wegens ongeschiktheid ontslagen als butler van het Officierscasino van Calcutta.

Twee weken later wandelde Jack Britt door Londen — den kant uit van Wimbledon.

Toen hij het kapitale huis aan Chancellor Road no. 19 in het oog kreeg, begreep hij terstond, dat men in Calcutta niet overdreven had — kapitein Clifford moest schatrijk zijn. Hij belde aan en zoodra

hij gezegd had John Felton te zijn, werd hij door den huisknecht met een buiging begroet, en na een oogenblik wachten naar de bibliotheek geleid.

Voor de schrijftafel zat een mooie, jonge vrouw — lady Clifford. En op een tijgervel naast haar speelde een vijfjarige jongen met een prachtigen herdershond, die hem achterdochtig aankeek.

„Meneer Felton," stond lady Clifford op, toen hij binnentrad. Zij glimlachte verheugd en gaf hem een hand — hartelijk en vol vertrouwen.

„Ik ontving vanmorgen den brief van mijn man," hernam lady Clifford, nadat zij hem op zijn gemak had gesteld. „U is zeker gisteren met dezelfde boot aangekomen?"

„Met de „Cineinnati", mylady, gisteravond," antwoordde Jack.

De jonge vrouw nam het velletje papier op. „Ik was zeer ontsteld, toen ik dit las," zei ze. „Wilt u mij eens vertellen, wat er eigenlijk gebeurd is, meneer Felton?"

Jack hing een waarschijnlijk klinkend verhaal op van een wraakzuchtigen inlander, die een moord-aanslag had beraamd op een luitenant, wien hij den dood gezworen had, en verhaalde vervolgens, hoe hij op het juiste oogenblik verschenen was, om kapitein Clifford te ontzetten, die al bijna verloren scheen. Hij sprak zonder ophef en maakte zelfs den indruk, dat hij zijn eigen aandeel in de geschiedenis opzettelijk verkleinde. Lady Clifford hoorde hem angstig aan, zij zag bleek en een oogenblik kampte zij zelfs met haar tranen.

„Verschrikkelijk," zei ze. „U hebt hoogst waarschijnlijk het leven van mijn man gered. Wij zijn u heel veel verplicht, meneer Felton..."

„De moeite niet, mylady," mompelde Jack bescheiden.

„Nee, nee, zóó wil ik het niet hooren," protesteerde mylady en tegelijk trok zij den jongen naar zich toe. „Nietwaar, John, zijn we niet erg blij, dat papa gered is?"

Kleine John knikte geestdriftig. „Dat heeft die meneer gedaan, hè, mama?"

„Ja, deze meneer, en moeten we hem nu niet erg dankbaar zijn, Johnnie?"

„Ik zou het haast nog vergeten," viel Jack haar verlegen in de rede. „Toen ik vertrok, zei de kapitein: groet mijn kleinen hartedief van me..."

„Ja, dat is hij van zijn vader en van zijn mama óók, hè, Johnnie?" zei de jonge vrouw, terwijl ze het kind omhelsde. „Maar nu moet u mij eens zeggen, meneer Felton, hoe wij ons van onze dankbaarheid kunnen kwijten. U begrijpt wel, dat de geschiedenis hiermee niet afgevoerd mag zijn. Mijn man schrijft me, dat hij u een beloning heeft aangeboden, doch dat u die geweigerd hebt. Mag ik ook vragen, waarom u haar niet hebt aangenomen?"

„Och, mylady, ik vond het heusch de moeite niet wat ik deed," antwoordde Jack verontschuldigend. „En dan — als ik openhartig mag spreken — ik wist ook niet goed, hoe kapitein Clifford er vóór stond, als ik het zoo eens uit mag drukken. Ziet u

— ik dacht, als ik dat geld nou aanneem, zit de kapitein misschien zelf in moeilijkheden. Ik hoop, dat u me die woorden niet kwalijk neemt, mylady."

„In 't geheel niet — dat is héél mooi gedacht," zei lady Clifford getroffen. „Gelukkig is het echter anders en daarom voelen wij ons verplicht u onze dankbaarheid ook te toonen. Ik las, dat u trouwplannen hebt en een zaak wenschte te beginnen..."

„Een viertuigenhandel, mylady," vulde Jack bescheiden aan.

„Welnu, dan moet u ons toestaan, u daarbij behulpzaam te zijn," hernam lady Clifford op belisten toon. „Mijn man en ik willen tenminste iets doen om ons van onze verplichtingen jegens u te kwijten. Mijn man schrijft hier, dat u ongeveer vijfhonderd pond noodig daacht te hebben voor die zaak. Dat is voor ons zóó weinig — mag ik voor dit bedrag een check voor u uitschrijven, meneer Felton?"

Lady Clifford maakte plotseling een eind aan zijn aarzelen. Glimlachend stond zij op. „Ik zal haar even schrijven," vervolgde zij, zich voor de schrijftafel neerzettend en een checkboek te voorschijn halend.

„'t Is heusch te veel, mylady," protesteerde Jack zwakjes.

„Dwaasheid — dit is wel het minst dat wij voor u doen kunnen. Wat zeg jij ervan, John?"

„k Weet niet, mama," antwoordde de jongen. Toen keek hij zuchtend op naar Jack. „Ik wou maar, dat papa meegekomen was. Waarom hebt u hem eigenlijk niet meegebracht, meneer?"

„Uw papa kon niet," glimlachte Jack. „Hij had dienst, maar hij zal wel gauw met verlof komen, denk ik."

John fronste zijn voorhoofd en keek eens naar den hond. Toen liep hij op de schrijftafel toe en greep den brief, waarop Jack Britt zijn best zoo had gedaan. Hij hield hem den hond voor en liet hem er even aan snuffelen.

„Vooruit, Detectief, zoek den baas en haal hem hier," commandeerde hij met een gewichtig air.

Het volgende oogenblik sprong Jack angstig overeind — Detectief kwam op hem toegevlogen en zette lid blaffend zijn voorpooten tegen hem aan. En dit verraad maakte plotseling een eind aan Jack's zalige verwachtingen...

Lady Clifford wendde zich verschrikt om. Zij had gehoord wat John den hond commandeerde en zij zag hem staan met den brief in zijn hand. En terstond begreep ze. Er kwam bevreemding in haar blik en toen plotseling wantrouwen.

„Vást!" commandeerde zij den hond op scherpen toon.

Detectief gehoorzaamde en deed een fellen hap in Jack's vest. En tegelijk begon hij gevaarlijk te grommen, zoodat Jack niet de minste beweging meer durfde maken.

„Meneer Felton — of hoe u anders heeten mag — dit is een tienmaal bekroonde politiehond," hoorde hij lady Clifford uitroepen. „De lichte aan dien brief heeft den schrijver verraden — er is zeker niets op tegen, dat ik de politie opbel?"

„Niet... niets, mylady," stamelde Jack Britt in doodsangst, „maar laat dien hond me toch alsjeblieft eerst loslaten..."

Jack Britt kreeg zijn appeltje voor den dorst prompt toebedeeld — weliswaar niet de beloning, maar dan toch drie jaar levensonderhoud voor rekening van den staat.

URK VANUIT DE LUCHT

K.L.M. - FOTO

**Doe er
Kloosterbalsem
op.
Dat helpt!**

Als Ge krimpt van de pijn tus-
schen Uw schouderbladen, laat
Uw vrouw U dan eens wrijven
met Akker's Kloosterbalsem,
dat helpt!

Als Ge U zoo gebrand hebt
dat de vellen erbij hangen,
of dat er blaren ontstaan zoo
groot als een rijksdaalder,
doe er dan Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Als die kwajongen
weer aan 't stoeien
is geweest en thuis
komt vol schrammen
en builen, doe er dan
Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Als Uw handen ge-
sprongen en vol
kloven zijn, zoodat
't bloed eruit loopt,
of als Uw huid
weerschraal wordt,
doe er dan wat
Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Als de cude dag U parten
speelt, en de spieren niet
meer willen zooals Gij dat
wenscht, doe er dan eens wat
Akker's Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Uw Grootmoeder kende de vanouds
zoo beroemde en beproefde Akker's
Kloosterbalsem reeds als het meest
betrouwbare middel, dat in geen
enkel huisgezin mag ontbreken.

Wat goed is, blijft goed en dagelijks
nog bewijst Akker's Kloosterbalsem
onschatbare diensten als wondmid-
del, als wrijfmiddel en huidmiddel.

Zorg er voor altijd een pot Klooster-
balsem in huis te hebben, die komt
elk oogenblik van pas. Niet voor niets
noemt men Akker's Kloosterbalsem
vanouds: „de koning der balsems”.

Als Ge Uw voet verstuikt,
doordat Ge zijt uitgegleden,
doe er dan Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Als Ge niet overeind kunt
komen, door die venijnige
steken van 't spit in Uw rug
doe er dan Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Als Ge door Uw beroep in
weer en wind moet loopen
en daardoor wintervoeten
krijgt, doe er dan eens wat
Akker's Kloosterbalsem op,
dat helpt!

Akker's

Kloosterbalsem

Per doos 35 cent. Potten van 62½ cent, f 1.04 en f 1.82. Hoe grooter pot, hoe voordeliger! Verkrijgbaar bij Apothekers en Drogisten.

GROOT ROTTERDAM

KANTOOR: STATIONSWEG 24 - ROTTERDAM
TELEFOON INTERCOMMUNAAL 50540 - GIRONUMMER 101981

9

Weer werk en welvaart toegewenst!

Shochō Ichikawa, een ernstig, veertigjarig heer, in uiterlijk een priester bijna, lezend in zijn kleedkamer, den middag voor zijn optreden.

*Na een bad worden naar oud Japan-
sche vrouwenzede hals en gelaat met
fel witte kleurmiddelen ingewreven.*

*Reeds is de acteur onherkenbaar geworden onder
het witte masker, maar nog gaat het proces
voort, dat een vol uur in beslag neemt.*

Shochō Ichikawa speelt de

*Shochō Ichikawa is gereed. Als de vrouw van een hoog
staatsambtenaar betreedt de gevierde acteur het tooneel.*

SHOCHO Ichikawa, de grootste acteur van Japan, speelt de vrouwelijke hoofdrol! Zoo verzekeren ons de grillige letterteekens op de kleurige affiches van het Kabuki-Za-theater van Tokio. En dagen lang verdringen zich de Japanners uit alle bevolkingsklassen om hun plaatsen te bemachtigen voor het eerbiedwaardig oude tooneelspel, dat zij misschien al bijna van buiten kennen, maar dat zij nooit moede zullen worden opnieuw te zien en te hooren.

Jawel, uiterlijk is er in Japan de laatste halve eeuw genoeg verwesterscht. Maar de ziel van het volk leeft haar innerlijk leven nog naar de eeuwenlang ongewijzigde traditie, sterkt haar levenshouding aan de klassieke wijsheid en de verfijnde vormen van een nooit verloochende voorvaderlijke cultuur. Als bij

Mejuffrouw Stusaka Orye speelt met veel charme de rol van den operette-prins in fantasie-uniform.

Nu worden de lippen bijgekleurd: en de bediende met den waaijer is noodig geworden bij het inspannende werk.

Drie mannen hullen hem in den zwaren zijden vrouwen-kimono: alleen de pruik mankeert nu nog.

Terwijl twee bedienden de coiffure verzorgen, schminkt de heer Shochō zelf nog zijn handen.

vrouwelijke hoofdrol!

ons een toneelgezelschap een greep waagt naar den tijd van onze klassieken, dan juicht de pers over een „tooneelraad“ en na de tweede voorstelling verdwijnt het drama van het repertoire. Maar den Japanner boeien zijn eeuwenoude, klassieke toneelwerken altijd opnieuw — ze zijn hem een behoefte, een begeerlijke bevrediging van zijn innerlijk leven, zooals zijn fijn gestyleerde tafelgebruiken, zijn plechtige thee-ceremonie, zijn onnavolgbare gastvrijheid dat ook in den jachtigen modernen tijd nog gebleven zijn.

Shochō Ichikawa speelt de vrouwelijke hoofdrol! Het is niet de traditie alleen, die de dramatische vrouwenrollen aan mannelijke acteurs toevertrouwt. Wel is eeuwen lang in eere gebleven de wet, die, op morele gronden, aan vrouwen het betreden van het tooneel verbood. Maar het is het karakter der klassieke kunst zelf, die hier zoo goed als bijna overal elders de tragische rollen voorbehield aan den stijl en de waardigheid van optreden, voelen en uiten van den man.

Vele tijden, vele volken, vele culturen hebben het zoo gewild. En niet anders is het gegaan bij de

Ook Kikugoro Onoye is een der meest gevierde vrouwenrolspelers van Japan; hier stelt hij een treurende figuur voor.

Japanners met hun bij uitstek verfijnd gevoel voor noblesse, beheersching en waardige kracht. In tegenstelling tot de lichtere kunst, die zich van vrouwelijke speelsheid en charme bedient, niet alleen voor vrouwenrollen, maar o zoo graag ook in travesti voor die van frivoler mannenfiguren.

Ook in Japan bloeit de laatste jaren naast het aloude klassieke tooneel de westersche operette, zonder dat echter het eerste te lijden heeft onder de nieuwe, luchtiger kunst, die alleen ter verstrooiing dient, en hier is de oude wet, die de vrouw uit het theater bande, ook geweken voor de nieuwe behoeften van den modernen, westerschen tijd.

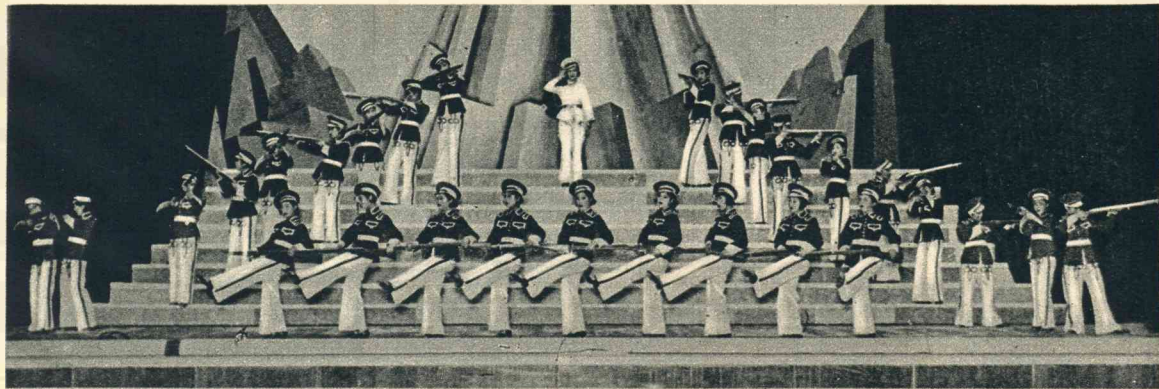
Maar Shochō Ichikawa viert nog zijn triomfen in zijn vrouwenrollen van de meer dan 250 oude No-drama's, die vijfhonderd jaar geleden begonnen te ontstaan en wier invloed op het Japansche volk nog ongebroken bleef. Shochō Ichikawa, de grootste acteur van Japan!

Kikugoro treedt echter ook in mannenrollen op, zooals hier in die van een boeddhistischen monnik.

Anders is het in de uit het Westen geïmporteerde operette, waar meisjes de rollen van fantasie-matrozen vervullen.

GELUKKIG UITEINDE

door *Al Clifford*

HET was voor Dick Murphy 'n Oudejaarsdag om nooit te vergeten. In het holst van den nacht had hij de

kleine brugwachterswoning aan de Spey verlaten, om in Colsyt den dokter te gaan halen voor zijn kleine meid, die bijna gebleven was in de benauwdheid van een heftigen dijghtherie-aanval. De dokter had zeer ernstig gekeken, toen hij de kleine patiënte onderzocht had, en het noodweer trotseerend, had hij kleine Mary en haar doodsbeangste moeder in zijn auto naar het ziekenhuis in Aberdeen gebracht, waar „mogelijk” nog 'n kans bestond, dat zij gered kon worden, had hij met een twijfelend hoofdschudden gezegd.

Niemand van het treinpersoneel aan de lijn Aberdeen—Elgin passeerde dien dag de eenzame brugwachterswoning, zonder een meewarigen blik op de vensters te werpen. Maar Dick Murphy liet zich niet zien — hij liep met een somber gezicht door het huis, zelfs doof voor het kinderlijk gebabbel van kleinen Dick, die met een behuild gezichtje aan tafel zat en voortdurend naar zijn moeder en zijn zusje vroeg.

Kenneth McKenzie, Dick's boezemvriend, reed dien middag met een losse locomotief van Elgin naar Aberdeen terug en stapte aan de brug even af.

„Nog nieuws?” vroeg hij bedrukt.

„Niets,” zei Murphy met een brok in zijn keel. „Het wachten is op Mary.”

„Wanneer komt ze terug, Dick?”

„Ik weet het niet — zij zou ginds blijven, totdat zij zekerheid had... leven of dood. 't Zal wel wachten op het laatste zijn, denk ik.”

„Kom, kom, niet direct het ergste denken,” trachtte Kenneth hem op te beuren, maar zijn stem klonk weinig opwekkend. Ook hem ontbrak het geloof in de redding — de dokter had al te geheimzinnig gedaan.

„Wanneer komt moeder nou terug, oom Kenneth?” vroeg kleine Dick met een angstig stemmetje.

„Vanavond, vent,” beloofde Kenneth, de wangen van den jongen streelend.

„Met den laatsten trein?” wilde Dick weten en hij vestigde een verlangenden blik op de spoorlijn.

Kenneth knikte. „Met den laatsten trein — ik zal haar vast meebrengen, hoor, maar dan moet je straks zoet naar bed gaan — als moeder er is, zal vader je wel wakker maken.”

Kleine Dick geloofde — hij vroeg niet meer. Pas toen Kenneth wegging, herinnerde hij hem nog eens aan zijn belofte. „Met den laatsten trein, hè, oom Kenneth?”

„Beslist hoor,” verzekerde Kenneth en na zijn vriend de hand te hebben gedrukt, verliet hij de woning. Even later denderde de locomotief weg.

Murphy ging zijn seinen verzorgen en kleine Dick zocht zijn speelgoed op.

Hij was gerustgesteld — moeder keerde terug met den laatsten trein. Oom Kenneth had beloofd haar mee te brengen en groote mensen jokten nooit. Zachtjes begon hij te zingen en zijn grappig taaltje riep zelfs een glimlach te voorschijn op het gelaat van zijn vader, wiens hart vervuld was van angst en zorg om de kleine Mary, zijn jongste...

Dien Oudejaarsdag woei er vanuit de Moray-baai 'n hevige storm over het land van de Spey. De wind stuwde het water met kracht de rivier op en veranderde den kalm vliedenden stroom in schuimende wa'erbergen en kolkende dalen.

De lucht om de eenzame brugwachterswoning was vervuld van huiveringwekkende geluiden — het woeste gebulder van den orkaan, het gehuil van den wind tusschen de brugbogen en het geraas van de hoog opgezwepte golven, die donderend braken op de brughoofden.

De schepen, die noordelijk van de brug geankerd lagen, zochten beschutting onder veiliger wal, en werden verhaald naar de bocht van de Spey, voorbij de brug. Dick Murphy werd herhaaldelijk geroepen, om de schepen door het middenstuk van de brug doorgang te verleen — een weinig benijdenswaardige taak, die niet zonder gevaar was in dien vliegende orkaan. Kleine Dick bleef dan angstig in

huis — huiverend van vrees voor het verschrikkelijk geweld, dat om de woning raasde.

Tegen zes uur leek het erop, dat Murphy rust zou krijgen — het laatste schip was dóór en op het noordelijk deel van de Spey viel geen lichtje meer te bekennen. Met kleinen Dick op zijn knieën zette hij zich bij de kachel en verviel weer in zijn somber gepeins.

„Hoe lang duurt het nog voor de laatste trein komt, vader?” vroeg de jongen plotseling.

„Nog twee uren, Dick,” antwoordde Murphy.

Dick had geen verstand van uren — hij wist alleen van „vandaag” en van „morgen”, dat even goed het volgend jaar kon beteekenen. Hij vroeg het alleen, om vader te hooren praten, omdat hij anders zoo bang werd van het gehuil in den schoorsteen.

„Vader!” viel hij eensklaps bezorgd uit, „moet moeder nou van Colsyt in dit weer naar huis loopen? Dat heele eind en dan de brug over?”

„Hm, ja,” bromde Murphy, „dat is wel een beetje erg. Maar weet je wat — we zullen het sein op onveilig zetten, dan stopt de trein wél voor de brug.”

Dick's gezichtje helderde op — met die belofte was hij tevreden. Als de trein vóór de brug stopte, kon moeder vlak voor het huis uitstappen en hoefde zij niet zoo'n eind te loopen.

Murphy deed alles, om den jongen zoet te houden. Zelf dacht hij er niet aan, dat zijn vrouw met den laatsten trein mee kon komen. Hij verwachtte een

telegram, dat het afgeloopen was met zijn kind — aan een redding kon hij niet meer gelooven. Een andere mogelijkheid was nog, dat

er vanuit Aberdeen een vervanger gezonden werd — met de boodschap, dat hij terstond naar het ziekenhuis moest komen, wilde hij het kind nog levend zien. Daarop wachtte hij — de hoop was verdwenen na de onheilspellende woorden van den dokter.

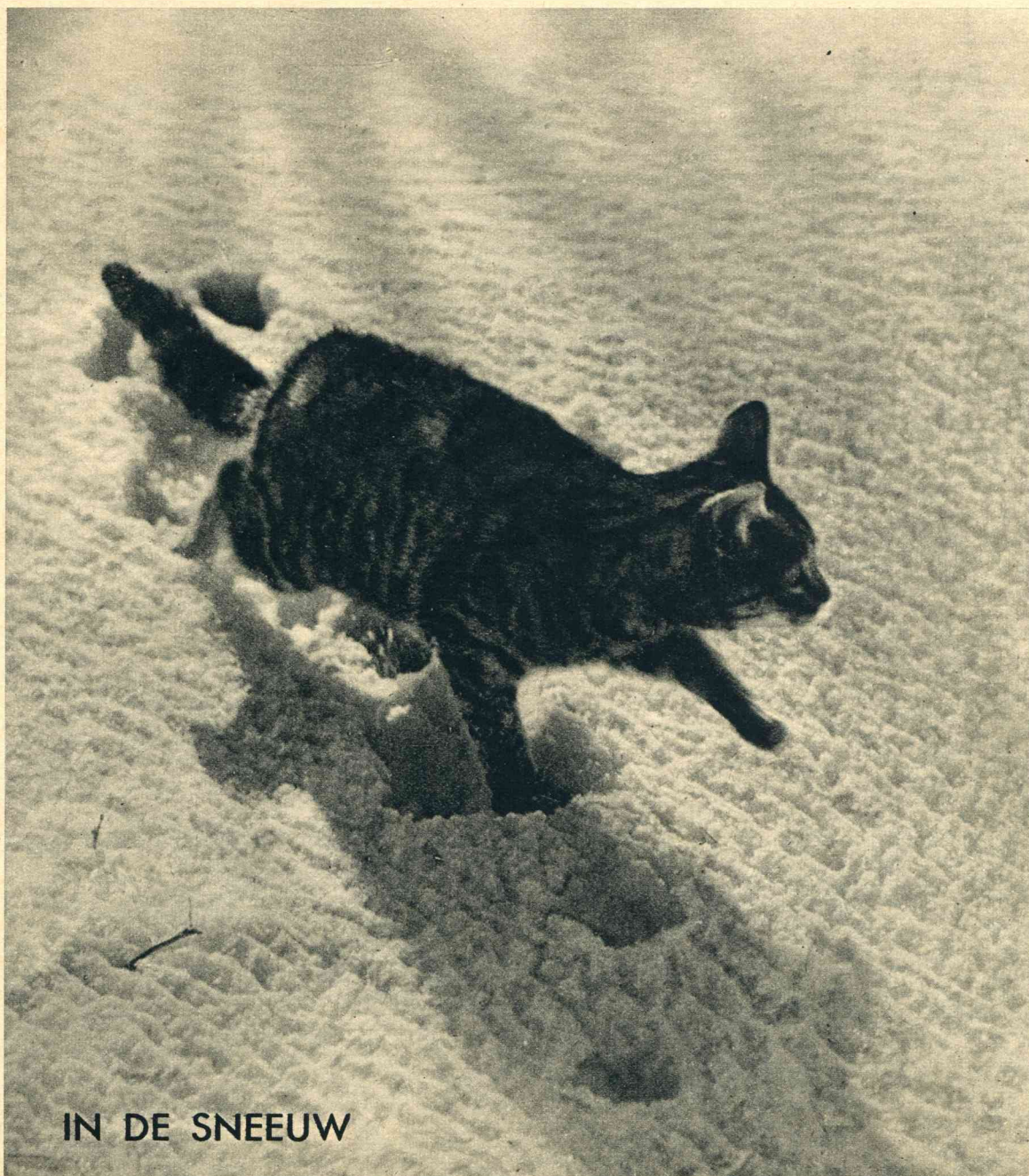
Tegen half acht was hij juist van plan kleinen Dick naar bed te brengen, toen hij boven het gebulder van den orkaan uit het doordringend, monotoon geluid van een handmishoorn vernam. Er klonken drie langgerekte stooten — het sein, dat een schip doorgelaten wenschte te worden. Murphy stond verstoord op — er kwam geen eind aan vandaag. Met een blik op de klok stelde hij vast, dat het nog gemakkelijk kon voor de trein passeerde — over een half uur werd hij pas van Colsyt afgeseind. Vlug legde hij Dick in bed en dekte hem toe. En toen viel het hem plotseling in, dat het Oudejaarsavond was.

Hij dacht aan zijn vrouw en aan kleine Mary, die thans met den dood lag te worstelen, of den ongelijken strijd wellicht op dit oogenblik reeds opgegeven had, en kreeg een brok in zijn keel.

„Gelukkig uiteinde, m'n lieve jongen, óók van moeder en zus,” bracht hij schor uit, Dick omhelzend.

„Wel te rusten, vader — maakt u me wakker als moeder komt?” bedelde kleine Dick.

„Vást hoor!” beloofde Murphy en daarop wankelde hij de deur uit. Zijn heftige ontroering was

IN DE SNEEUW

oorzaak, dat hij een van de voornaamste voorschriften van zijn dienst vergat — het armsein, dat op „onveilig” gesteld moest worden, als er een schip door de brug ging...

Kuchend om zijn ontroering meester te worden, tornde hij tegen den orkaan op — beter gezegd: hij trok zich vooruit aan de ijzeren spanten en bogen van de brug. Bij het middengedeelte klemde hij zich met de linkerhand aan de leuning vast en stelde met de rechter de hef-inrichting in werking. Langzaam rees het middenstuk omhoog en het schip, losgemaakt van den meerpaal, dreef snel met den stroom mee door de vaargeul.

In den stuurstoel zat een vage gedaante.

„Gelukkig uiteinde!” hoorde Dick zich toeschreeuwen.

„Gelukkig uiteinde!” riep hij terug.

Toen was 't schip hem voorbij en staarde hij in den schuimenden en kolkenden stroom aan zijn voeten. Op hetzelfde oogenblik, dat hij naar het mechanisme greep, om de brug te laten zakken, trof hem een onheil. Een geweldige windstoot rukte hem los van de leuning en slingerde hem weg. Aan de overzijde van het brugdek werd hij met kracht tegen een ijzeren boog aangesmakt, zijn hoofd scheen te worden gekraakt en zijn tanden drongen diep in zijn lip. Op hetzelfde oogenblik herinnerde hij zich het sein. Hij slaakte een merg en been doordringenden kreet en toen viel hij als een zielloos lichaam op het brugdek neer. Daar bleef hij liggen — roerloos en buiten bewustzijn.

En de brug bleef openstaan, het treinsein stond veilig en van Aberdeen was de laatste trein reeds onderweg — onderweg naar den dood, die met grijnzende kaken zijn prooi opwachtte...

Kleine Dick kon onmogelijk in slaap komen. Hij was doodsbang van die bulderende geluiden om het huis en nu vader er niet was, leek het, of het geraas nog veel erger werd. Daarenboven maakte hij zich bezorgd over het sein — als vader vergat het op „onveilig” te zetten, reed de trein door naar Colstyt en moest moeder dat heele eind met kleine zus terugloopen.

Woelend lag hij te wachten op vaders terugkeer. Hij bleef veel langer weg dan anders — zóó lang, dat Dick zich niet meer goed kon houden en zachtjes begon te schreien...

Eensklaps hield hij zijn snikken echter in. Buiten klepelde de seinklok — de laatste trein passeerde Colstyt. Hij wist dat de trein nu spoedig hier zou zijn — héél spoedig, want als de klok klepelde, haalde moeder hem altijd binnen en bijna terstond daarop raasde de trein dan voorbij. Hij kon dus elk oogenblik komen en vader bleef maar weg en vergat zeker het sein...

Kleine Dick hield het niet langer uit — hij wilde weten hoe het sein stond. Als vader er niet aan gedacht had, zou hij het zelf op „onveilig” zetten — hij hoefde maar aan dien ring in den muur te trekken en dan was het in orde. Zóó had hij het vader zien doen en moeder en zóó had hij het zelf ook al eens gedaan, als hij mocht. 't Ging heelemaal niet moeilijk en als hij een stoel voor den muur schoof, kon hij er gemakkelijk bij...

Zijn angst voor de bulderende geluiden daarbuiten onderdrukkend, verliet kleine Dick dapper zijn bedje. Hij schoof het gordijn opzij en tuurde naar buiten — naar den seinpaal. Tot zijn schrik stond de verlichte seinarm nog omhoog — op „veilig”. De trein zou doorrijden en dat mocht niet...

Vlug schoof hij een stoel naar den muur en trok aan den ring van den seinarm. Hij zag hem vallen en tegelijk hoorde hij in de verte den trein reeds fluiten. Juichend verhief hij zijn stem — dáár kwam moeder, hij kon op haar wachten. Zijn angst verliet hem plotseling, nu hij moeder zoo dichtbij wist, en moedig de gang instappend, liep hij op zijn bloote voetjes naar de deur en rukte haar open...

Op hetzelfde oogenblik reed Kenneth McKenzie den laatsten trein de bocht in voor de brug. Met zorg dacht hij aan Dick en plaatste zich voor het venster van de cabine, om een blik te werpen op de brugwachterswoning. Misschien stond Dick voor de deur, om hem een seintje te geven aangaande den afloop — als tenminste de gordijnen al niet gesloten waren...

„Onveilig, meester!” riep de stoker plotseling uit. Tegelijk vloog zijn hand reeds naar den handle, waarmee de stoom werd afgesloten. De remmen werden aangezet — de trein reed langzamer, schokte hevig, schuurde langs de rails en kwam met een schok tot stilstand.

Kenneth wierp de cabine open — zich bezorgd af-

GEREED VOOR DEN START

vragend wat er gebeurd kon zijn. Met een sprong stond hij op de lijn, die flets belicht werd door het schijnsel van de lampen in de cabine. Honderd meter verder verhief zich de brug — een spookachtig bouwsel van spanten en bogen in den donkeren avond. Maar de brug zag hij niet — wél een kleine, witte gedaante in de deuropening van Murphy's woning.

„Oom Kenneth, ik heb tóch fijn den trein laten stoppen — vader was er niet,” klonk het triomfantelijk stemmetje van kleinen Dick. „Hebt u moeder meegebracht...?”

Kenneth was een oogenblik te verbluft om te antwoorden. Hij zag de reizigers naar voren snellen — den hoofdconducteur voorop.

„Wat is er aan de hand, McKenzie?” schreeuwde hij.

„Ik weet niet... 'k Geloof dat die kleine jongen van Murphy den trein heeft laten stoppen,” antwoordde Kenneth verlegen. „Hij wacht op zijn moeder, je weet wel: dat gevalletje...”

Toen zweeg hij plotseling — in het lichtvlak op de rails verscheen Murphy's vrouw. Zij was doodsbaleek en haar oogen waren roodomrand, maar zij lachte gelukkig.

„Gered, Kenneth, de kleine meid is gered...”

„Moeder!” gilte kleine Dick en met een juichkreet vloog hij tegen den spoorberm op.

Mary Murphy omhelsde hem met een snik. „Zus wordt beter, lieve schat; waar is vader?”

„Naar dé brug — en ik heb zelf den trein laten stoppen,” zei Dick trots.

Het volgende oogenblik klonk er een snijdende kreet van Mary's lippen. „De brug...! De brug staat open...!”

De reizigers, die bij de locomotief samengestroomd waren, stonden als verlamd van schrik. Kenneth was het eerst tot handelen in staat. Hij greep den stoker bij een arm en nam den hoofdconducteur in den anderen arm.

„Kom mee, er schijnt 'n ongeluk gebeurd te zijn...”

Murphy... en óók een soort wonder. Houdt stevig vast — 't is niet vertrouwd op de brug...”

Zich aan elkander vastklemmend tornden zij tegen den orkaan in de brug op, terwijl Mary in doodsangst kleinen Dick tegen zich aandrukte. Tot hun ontzetting zagen de mannen het middenstuk van de brug omhoog geheven. Zij lieten het zakken en zochten toen naar Dick Murphy. Zij vonden hem op de plaats, waar hij neergevallen was — bewusteloos en met bebloede lippen en voorhoofd. Kenneth vreesde het ergste, doch toen zij hem opnamen, kwam hij bij. En onmiddellijk herinnerde Murphy zich het gevaar voor den trein.

„De brug... de brug...” stamelde hij angstig.

„Alles in orde, Dick!” schreeuwde Kenneth boven het geloei van den storm uit. „Alles in orde — Mary is terug en het kind is gered...”

Murphy lachte — heel diep en schor. Strompelend liep hij naar de machine. Mary omhelsde hem, maar niemand lette op hen. Alle reizigers stonden samengedromd om een deftige dame, die kleinen Dick op haar armen genomen had.

„Die kleine jongen — die kleine jongen heeft ons gered,” klonk het snikkend en lachend dooreen.

Tot zijn blijdschap maakte vader er een eind aan. „Sein veilig, McKenzie!” riep hij zoo hard hij kon en daarop werd Dick door moeder naar binnen gedragen. Hij was weer in de warme kamer en moeder was bij hem. Zwaar vielen zijn oogen dicht van den slaap...

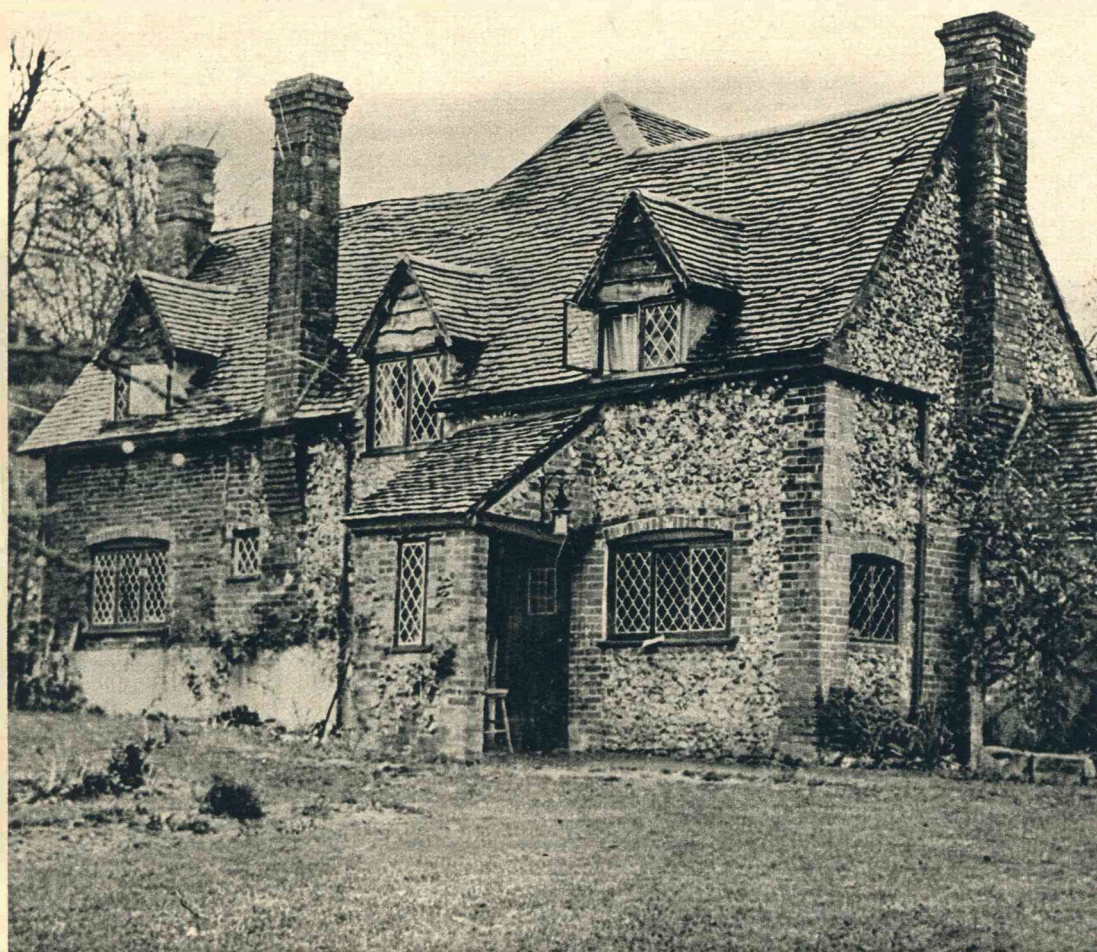
En buiten trok de locomotief aan, pufte zwaar en denderde ratelend de brug over — onder het gejuich van de reizigers de gelukkige verwachtingen van het nieuwe jaar tegemoet. En vanuit de kleine brugwachterswoning vonkten een halve minuut later veel te lange, of nauwelijks te onderscheiden punten en strepen langs de telegraaflijn naar Elgin en Inverness — een bijna niet te ontcijferen telegram, wild als een juichkreet.

„De laatste trein een half uur vertraging — alles wel — aan allen een gelukkig uiteinde...”

VAN ALLES EN OVERAL

De schoorsteenen van het beroemde stoomschip „Majestic” worden voor de laatste maal met de kleuren der White-Starlijn beschilderd. Het schip zal in Februari gesloopt worden.

EEN GRATIS KALENDER VOOR 1936

In dit nummer zult u het eerste vel vinden van een in vier kleuren uitgevoerde drie-maandelijkschen kalender, vervaardigd door de begaafde Nederlandsche artieste Willy Schermelé, van wier hand reeds vele prachtige illustraties in ons weekblad zijn verschenen. Het ligt in de bedoeling der redactie dezen kalender in het aanstaande jaar geregeld door bijlagen aan te vullen. We raden u ten eerste aan het eerste vel door middel van een strook langs de kanten op een stevig karton te plakken en aan den muur te hangen. U bezit dan een mooien, practischen kalender, welke tevens een aantrekkelijke wandversiering vormt.

Miss Ishbel MacDonald, de dochter van den vroegeren minister-president, heeft te Speen in Buckinghamshire (Engeland) een herberg gekocht, welke in 1621 gebouwd werd. Ze is van plan deze herberg zelf te besturen.

Dr. Robert Hockman, de leider van den Amerikaanschen Rode-Kruis-dienst aan het Zuidelijk front in Abessinië, verloor het leven, toen hij nabij Daggah Bur een niet-ontploffte bom uit den grond probeerde te graven. Een der laatste foto's van den ongelukkigen geneesheer, terwijl hij met kapitein Taylor, den Britschen militairen attaché te Harrar, Italiaansche bommen demonteert.

Tijdens een bijeenkomst van scheikundigen te Liverpool verklaarde mr. Henry T. F. Rhodes een serum te hebben gevonden, dat een ieder, op wien het is aangewend, zelfs tegen zijn wil, dwingt de waarheid te spreken. De Amerikaansche politie zou met dit serum reeds uitnemende resultaten bereikt hebben.

In de omgeving van het kasteel Hastings, aan de Zuidkust van Engeland, stiet men bij opgravingen op een aantal menselijke skeletten. Vermoed wordt dat het geraamten zijn van Romeinsche soldaten, die 2000 jaar geleden daar gelegerd moeten hebben.

Koning George van Engeland laat ieder jaar te Windsor een Kerstuitdeeling houden; de armen van het plaatsje krijgen allemaal brandstof voor den winter.

Een rondgang door de WINTERTUINEN onzer Diergaarde

In bewondering voor de wondere orchideeën!

In het Plantenhuis kieken wij de teekenaars.

ONZE Rotterdamsche Diergaarde heeft prachtige, exotische Wintertuinen, waarin het een genoegen is te toeven.

Ze zijn rustig gelegen en zoo wonderbaar schoon. Het mag eigenlijk vreemd heeten, dat ze niet nog meer bezocht worden. Wij brachten er voor onze lezers een bezoek, onder het leerzame geleide

**Waar 't stil
en schoon is**

van den eenvoudigen, doch zoo kundigen en geheel in zijn vak opgaanden hortulanus, den heer G. Schoonderbeek. Mogen wij u dan uitnoodigen, geachte lezers, en lezers, ons hier te volgen op den wonderlijken tocht, zoo mooi door ouzen eigen fotograaf geïllustreerd?

Wij willen dan beginnen in de „Floraserre”. Hier zijn het vooral de groote veder- en waaierpalmen, welke de aandacht trekken. Ze zijn opgegroeid tot ongeveer 15 M. hooge boomen, waartegen de lianen een steun hebben gezocht. Ook vindt men hier verschillende geslachten en soorten van de zoo zeldzame familie der cycadaceae ondergebracht. Op deze zeer oude en buitengewoon mooie exemplaren kan en mag de Diergaarde zeker trotsch zijn. Naast deze twee groepen zijn het de technische gewassen, die het

verdere gedeelte vullen. Wij kunnen er aanschouwen de groote boomen met Papaya's en bananen, beide met reeds omvangrijke vruchten, verder planten welke leveren: peper, kaneel, kamfer, koffie, rubber, gember, cassave, enz. Voorts tal van exotische gewassen, die het aanwezige completeren tot een machtig geheel.

Thans begeven we ons naar de „Victoriaserre”. Het treft ons reeds dadelijk, dat het bassin nu niet door de roemrijke Victoria-regia in beslag genomen wordt. Zij sterft in den winter geheel af. Doch voor haar in de plaats is aangebracht een oeverbeplanting, bestaande uit Anthuriums, palmen en varens, waartusschen enkele bloeiende planten een echt tropisch beeld scheppen. Voorts is er een groot aantal zeer bijzondere planten, in de meest uiteenlopende vormen en kleuren, die alleen de tropen kunnen geven. Begeven we ons naar de zijvleugels. Eén ervan is geheel gevuld met ananasachtige planten. Deze afdeling alleen is reeds een bezoek waard. Wist u, dat deze collectie, met groote moeite en zorgen bijeengebracht, een der beste en meest gevarieerde van Europa is? Aardig is zij om te zien, hiér groeiend in potten, daár tegen oude boomstammen of aan takken en varenstronken. De rechtersvleugel overtreft misschien alles. Wij wanen ons in een oerwoud. Een schat van orchideeën, waar-

De leerling luistert en ziet.

Tot de knieën in 't water van het bassin (Victoriaserre).

van de Diergaarde een zeldzame collectie bezit, werd er onder gebracht. Hoe veelvuldig zijn de vormen en kleuren van deze bijzondere planten uit de tropische oerwouden. Ook hier groeien en bloeien zij wederom aan boomstammen, takken en blokken hout, dat het een lust voor de oogen is. De varens vinden daar eveneens een plaats en vormen als het ware de natuurlijke onderbeplanting, waarop het allerschoonste rust, dat de natuur voortbrengt: de orchideeën. In deze afdeelingen kunnen wij nog bijzondere planten vinden: Papierriet, Mozesriet, bamboe, suikerriet, ananas, en kijk eens naar de groote Monstera, groeiend op een betonnen vloer en langs een ijzeren pilaar!

Nimmer zult u een dergelijk exemplaar hebben gezien.

Tenslotte gaan wij naar het Plantenhuis. Een geheel andere flora is hier ondergebracht. Het is, of wij in Mexico of in Afrika zijn. Tal van succulente planten, als Cacteeën, Agaves, Aloë, Euphorbia, Mesems e.a. zijn hier niet alleen vertegenwoordigd, doch zij bloeien in exemplaren van bijzondere afmetingen. Het kunstig beeld, hier gevormd, doet ons denken aan de oogensijnlijk dorre en woeste landen, die echter, bij nadere beschouwing, toch zoo bijzonder mooi kunnen zijn!

Als we weer in de „werkelijkheid” zijn getreden, dan herinneren we ons de Wintertuinen der Rotterdamsche Diergaarde als een sprookje. Door welk een weelde en rijkdom der natuur waren we enkele oogenblikken omgeven! Nu we dit schrijven, zouden we bijna verlangen er weer terug te mogen zijn.

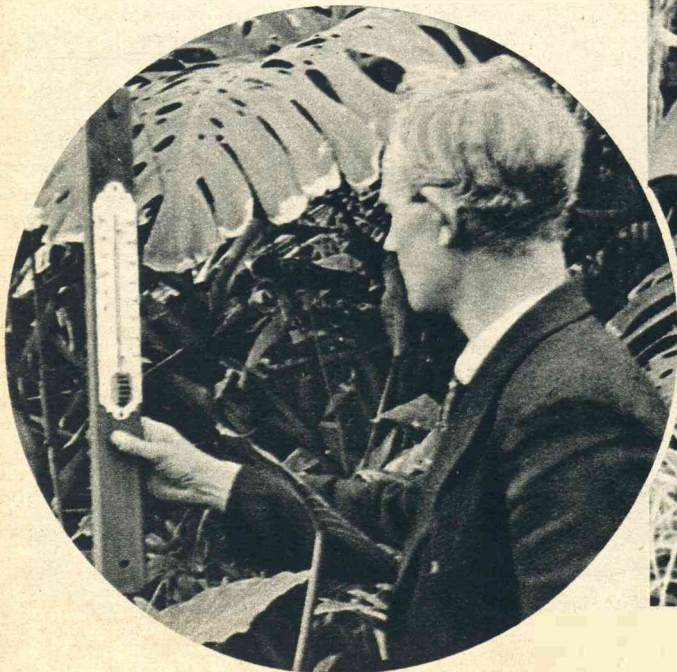
We raden onzen lezers aan er spoedig een bezoek

te brengen, waarop men gaarne stemming en schoonheid wil genieten. De kassen zijn alle dagen — ook 's Zondags — geopend. Er is een aange-

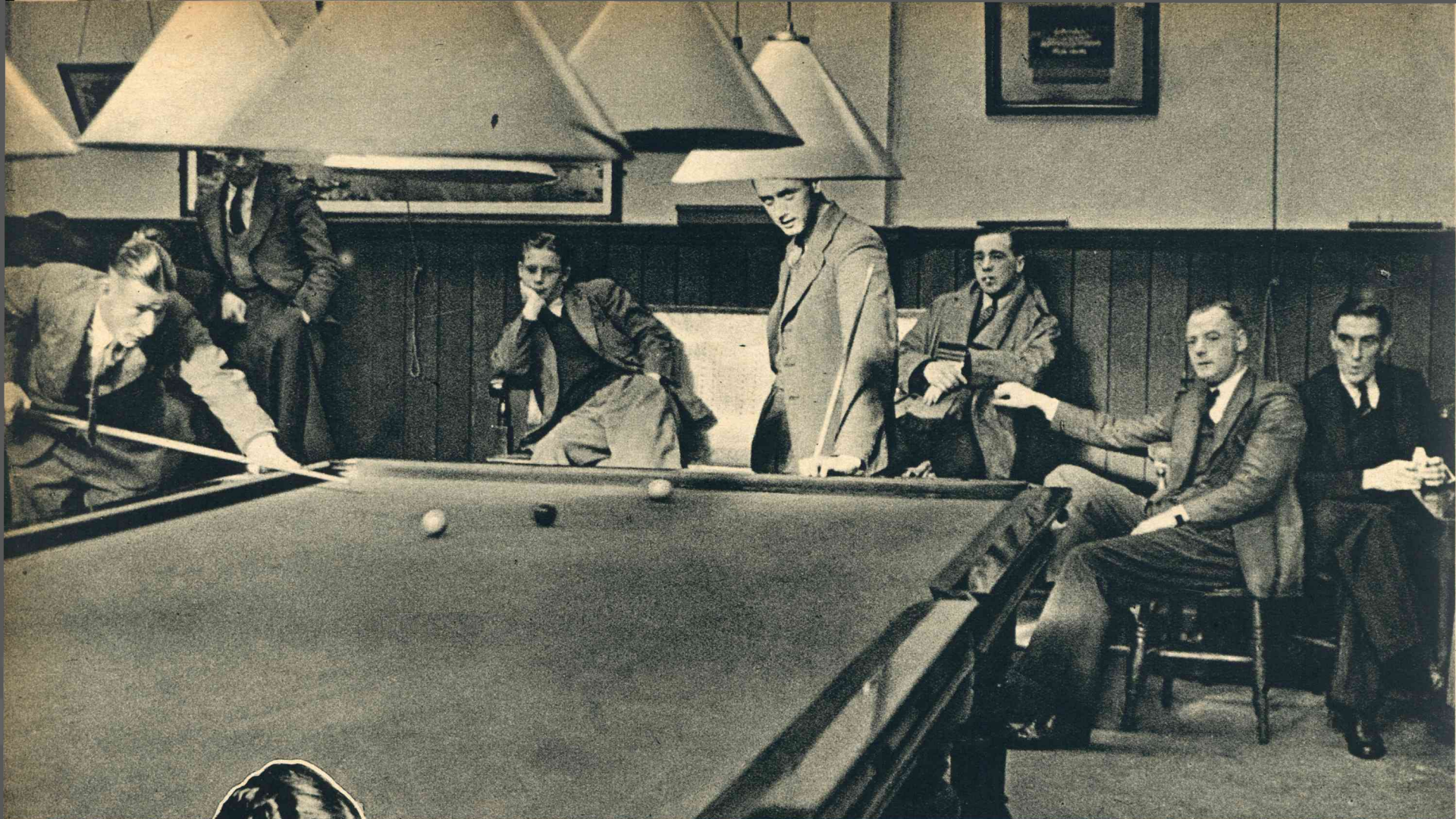
name temperatuur en er zijn gemakkelijke banken, waar men al die pracht en schoonheid rustig en ongestoord in oogenschnouw kan nemen.

Grootseheid der natuur.

De hortulanus neemt de temperatuur even op.

Een niet onbelangrijk deel van den dag wordt in de goed ingerichte clublokalen doorgebracht.

ALBION'S VOETBAL-SUPREMATIE

ZOOALS tevoren Fransen, Spanjaarden, Oostenrijkers en Italianen het hadden gewaagd den toegeworpen handschoen te Londen op te rapen, heeft eenige weken geleden ook Duitschland naar de voetbalmacht mogengrijpen, daartoe uitgenoodigd door de F.A. Het is den Ger-

manen in de Engelsche hoofdstad niet anders vergaan dan hun voorgangers. Er waren er die sprekender en minder sprekend dan met 3-0 werden geklopt, doch in alle gevallen bleef het Engelsche voetbal superieur aan dat der tegenstanders, zoodat er zeker nog van een absolute suprematie der zonen Albion's kan worden gesproken.

Wel is het waar, dat de Engelsche voetballer, wanneer hij het continent bezoekt, heel wat minder goed voor den dag komt, doch men dient deze

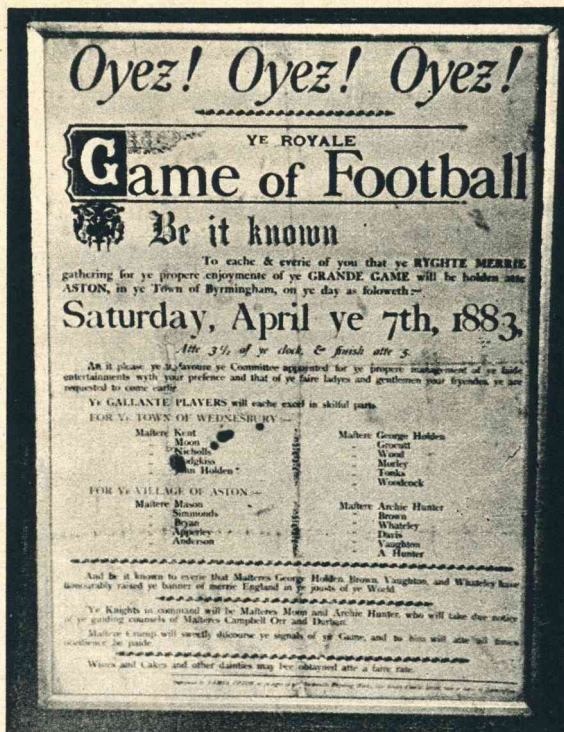
Niet alleen aan de spelers, doch ook aan de accommodatie der terreinen wordt veel geld uitgegeven. Op onze foto ziet men het veld van Tottenham Hotspur, waar de wedstrijd Engeland-Duitschland werd gespeeld. Niet minder dan 60.000 plaatsen zijn overdekt.

S. F. Rous, in ons land als scheidsrechter geen onbekende, heeft Sir Frederic Wall als secretaris van de Football Association opgevolgd. Rous doceert zelf techniek en tactiek voor de voetballers. Problemen als op het schaakbord worden hier uitgekend.

De Engelse voetbalsupporter verbergt zijn gevoelens niet. Integendeel, hij siert zich gaarne met de kleuren van zijn club. Een handelaar in rozetten, welke in het midden de beginletter van de club toonen.

In het secretariaat van Aston Villa hangt netjes ingelijst deze plaat. Het is een programma uit het jaar 1883, drie jaren voor de invoering van het professionalisme in Engeland.

Wanneer de beenen niet zoo goed meer willen, moet de Engelse prof naar een andere bezigheid uitzien. J. W. Bache, voor den oorlog Aston's beroemde internationaal, achter het buffet.

soort half plezier-, half voetbal-uitstapjes niet al te serieus op te vatten. Dit doen althans de Engelsen naar onze meening ook niet. In elk geval is het verschil tusschen een Engelsch team midden in het seizoen te Londen en één dat met moe gevoetbalde beenen het vasteland bezoekt, opvallend groot, waarbij intusschen wel de opmerking kan worden gemaakt, dat de Football Association bij de wedstrijden, welke door de nationale Engelse ploeg te Londen tegen buitenlanders worden gespeeld, min of meer politiek te werk gaat, door steeds de maand December te kiezen. Dan is er veel mist en zijn de velden het slechtst.

Voor ons staat het echter als een paal boven water, dat in Engeland nog steeds het beste voetbal wordt gespeeld. Dat is ook niet te verwonderen. Op deze pagina's kunnen onze lezers een blik werpen op hetgeen er in de voetbalwereld van den Engelsen professional leeft en heerscht. De Engelsen spelen het voetbalspel langer dan enig ander volk ter wereld.

Belangrijker is het echter nog, dat de Engelse prof-clubs heel wat minder finantieele zorgen kennen dan dergelijke instellingen in de continentale landen.

Aan de accommodatie der meeste 1e klasse terreinen kan de grootst mogelijke zorg worden besteed. De spelers verdienen een behoorlijk loon en men kan voor de training en ontspanning sommen besteden,

Dit is Sir Charles Clegg, de president van de Football Association, 85 jaar oud. De heer Clegg heeft vanaf de invoering van het professionalisme in 1886 zitting in het bestuur.

welke den Oostenrijkschen of Tsjechischen prof als een fabel in de ooren zouden klinken. Het is wel haast vanzelfsprekend, dat de finantieel gunstige omstandigheden hun invloed op het spel zelf uit-

oefenen. Voorloopig zal Engeland zich dan ook wel afdoende kunnen weren tegen de aanvallen, welke jaarlijks van de overzijde van het Kanaal op zijn voetbalmacht worden ondernomen.

Tachtig tot honderdduizend bezoekers vormen voor den aanvang van den strijd geen gedrang. Men offert zijn penning en gaat dan zonder entreebiljet door den tourniquet. Door telkens voor een hooger rang aan den volgende tourniquet te betalen, komt men op de gewenschte plaats.

EEN KARIG CUDEJAA

ARIG OUDEJAARSMAAL

DE LIEFDE VREEST NIET....

door Karl L. Kossak Raytenau

EERSTE HOOFDSTUK

PAUL Ackermann legde de telefoon op den haak, veegde zijn voorhoofd af, nam een sigaar en keek den man tegenover hem met een flauw lachje aan.

„'t Is een rare boel, Peritzky; alweer een tarwe-offerte! Tarwe, tarwe en nog eens tarwe — en dan durf jij nog te beweren, dat de tarwe schaarsch zal worden van 't jaar!” Hij trok zijn wenkbrauwen op en zette een gezicht van droeve verbazing. „Jij, de zoon van zoo'n schranderen vader... ik sta er van te kijken, Peritzky!” Maar toen boog hij zich naar voren en sloeg den koopman op den schouder. „Allé, wat heb je? Zorg? Spreek eens op!”

Josef Peritzky had de handen over zijn omvangrijken buik gevouwen; het leek wel, of ze daar op een breed kussen lagen.

„Ja, Ackerman, zorg — en niet zoo zuinig ook. Jou kan ik 't wel vertellen. De zaken gaan slecht, ontzettend slecht!”

Paul Ackermann stond op. „Ja, vrind — de tijden, waar jij van droomt, zijn voorbij! Er is geen kijk meer op die mooie zaakjes, — die vette speculaties, die om dezen tijd net zoo zeker kwamen als de zon...” Hij werd ernstig. „Kijk eens — iedereen zal moeten toegeven, dat Paul Ackermann absoluut geen bezwaar heeft tegen geld verdienen...”

Josef Peritzky keek op. „Ja, dat zal iedereen toegeven!”

„Dat zit nu eenmaal in 't bloed... Mijn oude heer...” ging Ackermann voort, en hij keek naar een portret, dat boven zijn bureau hing, en een scherppinnigen, vastberaden mannenkop van vijftig jaar her voorstelde. „mijn oude heer is loopjongen geweest bij Cramer in Essen — dat weet jij net zoo goed als iedereen, die me kent, Peritzky — en hij heeft óók graag goed geld verdiend, heel graag zelfs... maar 't is heel wat anders, of je geld slaat uit ijzer, of uit tarwe en rogge — dat wil zeggen: uit brood!”

De dikke koopman keek zijn vriend een paar seconden zwijgend aan, en schudde toen het hoofd. „We leven tegenwoordig in een anderen tijd, Ackermann, in een heel anderen tijd. Waarom zou je aan graan geen geld meer mogen verdienen?”

„Als je zegt éérlijk verdienen, dan zeg ik: goed, Peritzky. Tegen een eerlijke winst is nooit bezwaar. Maar je weet zelf, hoe vaak een stel gemeene schurken in Chicago de tarwe-prijzen omhoog heeft gedreven. Weet je nog dien reusachtigen dievenstreek, die 'n jaar of vijftig geleden door den geheimzinnigen Hutchinson in Chicago uit is gehaald met de tarwe? De grootste gemeenheid op dat gebied! Mijn vader heeft 't me honderdmaal verteld... Weet je, dat die ouwe Hutch, zooals ze hem noemden, den prijs van de tarwe in acht dagen tijds van eenennegentig cent — toch heusch al een fatsoenlijke prijs — heeft opgejaagd tot twee dollar? En wat was het gevolg? Honger, Peritzky, honger! Met iederen cent, dien die ouwe korenwoekeraar in z'n zak stak, werd het brood duurder en de honger erger... zeventien miljoen dollar moet die kerel in de wacht gesleept hebben... afgemergeld van 't brood der armen! Natuurlijk heeft hij óók z'n trekken thuis gekregen — diezelfde graanbeurs in Chicago, waar hij zoo lang baas over was geweest, heeft hem doodgedrukt — hij werd begraven onder de tarwe, die net zoo goudgeel is als de dollars... Enfin — die geschiedenis van dien ouden Hutch, dien ouden haai, heb ik altijd onthouden... en die zal ik blijven onthouden óók!”

Peritzky knikte. „Je hebt gelijk... mijn firma heeft in dien tijd dertigduizend thaler verloren, en 't scheelde maar een haartje, of de oude Hutch had ons den nek omgedraaid... zooals hij er zoovéel gedaan heeft... Je hebt gelijk — zoo ging het toen — en Hutch was heusch de eenige niet.”

„Precies, zoo ging het toen... en 't mag niet wéér zoo gaan — en 't kán gelukkig niet meer zoo gaan! Er is tegenwoordig zooveel tarwe op de wereld, dat geen mensch er baas over kan worden en den prijs opjagen. Daar heeft geen macht op aarde

geld genoeg voor. Het brood, het voedsel der armen, is geen prooi van speculanten meer!”

Peritzky hief het zware hoofd op. „En als de oogst nu eens mislukt, wat dan?”

„Maar, man, da's toch onzin! De oogst kan toch niet in alle graanlanden tegelijk mislukken! Als 't in Ganda misloopt, hebben we Argentinië... loopt 't daar mis, dan springt Australië in de bres... kan Australië ook niet, dan hebben we Indië, Roemenië, Hongarije...” Hij hief de handen op, als wilde hij een onzichtbaar gevaar afweren, verjagen. „Maar waar praten we eigenlijk over! De gedachte alleen al lijkt me een uitdaging van het lot... er zijn dingen, waar men niet over spreekt...”

„Goed, Ackermann,” zei Peritzky, met een poging om te lachen. „Laten we 't dan over zaken hebben. Ik zou je nog eens willen raden: denk over mijn offerte na. Je weet, dat ik anders nooit aandrang, maar ik heb nu zoo'n gevoel, dat je móet koopen... eerste kwaliteit Hongaarsche tarwe... of Barletta, Manitoba...”

Ackermann weerde af met een ongeduldig gebaar. „Geen kilo, geen halm, Peritzky! Heusch niet. Ik zit tot aan mijn hals toe vol...” hij glimlachte... „en ik ben er vast van overtuigd, dat 't schadelijk is, nu te koopen.”

„Tot ziens dan maar weer, Ackermann. Misschien een anderen keer...”

„Dat zal wel, Peritzky. 't Zal heusch de eerste keer niet zijn, dat we zaken doen samen.”

Bij de deur bleef de dikke koopman staan. „En waar zit je zoon?”

Het gezicht van Ackermann, dat de laatste minuten nadenkend, en zelfs ernstig had gestaan, klaarde op. „Peter is in Canada! Alberta, Saskatchewan, Manitoba...”

„Zoo! Goed landje voor ons, Ackermann; niets dan tarwe!”

„Ja, de jongen moet 't vak grondig leeren, en hij moet 't land, dat ons vol gooit met tarwe, zelf eens goed aankijken... dan zie je alles beter... Wat is 't al een tijd geleden, dat ik er geweest ben!”

De dikke koopman knikte peinzend. „Canada! De tarwe-provincies... een land van goud, Ackermann... Ik heb helaas nooit tijd kunnen vinden... en nu gaat 't niet meer... een mensch wordt een dagje ouder. Neemt hij meteen de Vereenigde Staten?”

„Natuurlijk! Heel Amerika! Tot en met Argentinië...” Zijn eene hand ging omhoog. „Zooals je weet, werk ik tegenwoordig nogal met Zuid-Amerika. Die landen daar zijn hard aan 't opkomen, en als 't zoo doorgaat, kan Canada er niet meer tegen op... heel bijzonder land...”

Peritzky knikte zwaar.

„Argentinië! Wie dacht er vroeger om Argentijnsche tarwe? Geen mensch, Ackermann... En tegenwoordig hoor je niet anders dan Santa Fe, Entre Rios, Buenos Aires, Cordoba... ja ja, de tijden veranderen... En als hij terug is, krijgen we zeker een bruiloft, hè?”

Ackermann lachte.

„Zou kunnen! Maar dat moet je den jongen zelf maar vragen — hij is de bruijom, dus hij moet maar weten, hoe hij doet!”

Toen Peritzky weg was, bleef Ackermann voor zijn bureau staan en peinzend keek hij naar de lange rij glazen, die monsters tarwe uit alle tarwelanden der wereld bevatten.

Red-Spring-tarwe, Marquis, de nieuwe soort Garnet, Kitchener, Ruby — allemaal edele tarwe-soorten uit Canada; verder Barletta, de beste Argentijnsche soort; tarwe uit de Hongaarsche laagvlakte, uit den omtrek van Weenen, van het Marchfeld; tarwe van de vruchtbare gele klei van Sjensi en Szetsjwan in China... uitstekende tarwe uit Dakota, Kansas, Nebraska — en het brood van eigen grond; tarwe uit het Keulsehe en Westfaalsche gebied, van den Bovenrijn en uit Maagdenburg en de Wetterau...

Tarwe was er, zoover het oog maar kijken kon, en men moest wel waanzinnig zijn, om tusschen zulke ontzaglijke hoeveelheden, zulke onmetelijke voorraden, aan een tekort te denken, aan mislukte oogsten!

Ackermann ging weer zitten en werkte kalm, zeker en tevreden als steeds de post door. Toen keek hij op de klok.

Peritzky had hem leelijk opgehouden — het werd zoo zoetjesaan tijd, dat hij een stukje ging eten.

Toen hij zijn hand uitstreckte naar de bel, om zijn secretaresse te roepen, stond die al voor hem. Zij stak hem een draadloos telegram toe.

Ackermann maakte het open. De dépêche was in cijferschrift gesteld. Ackermann haalde den sleutel uit een geheim vakje van zijn bureau, vertaalde het telegram, schreef den tekst op en las hem toen nog eens over, woord voor woord.

Winnipeg via Atlantic-radio.

Moet berichten dat officieel bericht graan-commissie niet met feiten overeenstemt; gewas door vorst zeer geschaad; weer laatsten tijd zeer droog; Grane schat verlies tot heden dertig procent; vlieg heden Alberta; prijzen langzaam stijgend; voorzichtigheid noodig; Peter.

Ackermann zat stil naar het telegram te staren. Het was geen vreemde, die hem dit seinde, maar zijn eenige zoon...

De graan-commissie... dat was de hoogste macht in den Canadeeschen graanhandel... en nu vond zijn zoon, dat haar jongste bericht over den stand van het gewas te optimistisch luidde. En Peter niet alleen... ook Grane, de man, die de firma Ackermann daarginds al tien jaar vertegenwoordigde, de inkoop, op wiens oordeel men zich verlaten kon, was van die meening.

En toch...

't Was pas Mei — 't kon morgen wel gaan regenen.

De graan-commissie zou wel weten, waarom zij de zaak zoo optimistisch bekeek. Die lui hadden immers alle gegevens voor zich, terwijl zijn zoon slechts hier en daar een steekproef kon nemen... 't heele tarweland inspecteeren, dat zou maanden duren... je moest in zoo'n geval de officieele gegevens hebben, om zuiver te kunnen oordeelen...

Als 't een paar dagen regende, op dien prachtigen grond van Canada, dan was alles weer in orde. Méér meegemaakt...

Paul Ackermann glimlachte.

Peter nam 't zoo ernstig op... alles wat hij deed trouwens, en terecht! Maar toch moest hij zich in dit geval houden aan de meening van de menschen met de meeste ervaring, van de graan-commissie!

Hij borg het telegram zorgvuldig weg en stond op.

De telefoon rinkelde. Wrevelig greep hij naar den ontvanger... af en toe was die uitvinding echt een marteling...

„Ja, met Ackermann. Zeker! Hè? Wat?” Hij kon bijna niet op zijn stoel blijven zitten. „Wat? Moet ik tarwe koopen? Hoe heet u, meneer? Met wien spreek ik? Hè? Doet 't er niet toe? En ik moet tarwe koopen, zegt u?” Ackermann wond zich hoe langer hoe meer op. „U kunt uw naam toch noemen... als u me opbelt... wat zijn dat voor manieren... Tarwe koopen? Meneer!” Ackermann sloeg op zijn bureau en schreeuwde woedend: „Ik zal u opkopen, verstaat u? Ik zal u...” Hij hoorde niets meer, dus gooide hij den hoorn neer en belde wild om de juffrouw aan het schakelbord.

„Wie heeft er zooveel opgebeld?”

„Weet ik niet, meneer. Hij zei alleen, dat hij u dringend spreken moest.”

„Zoo. Dringend? Kende u de stem niet?”

„Nee, meneer; ik heb geen flauw idee...”

„Hm. Merci. Wacht even... Voortaan verbindt u me alleen, als er een naam genoemd wordt. Ik ben niet voor iederen idioot te spreken... Dank u!”

Ackermann was woedend.

„Koop tarwe! U moet tarwe koopen! Koop tarwe!” Meer had de onbekende aan de telefoon niet gezegd — telkens weer hetzelfde! Ackermann schoot zijn jas aan en stond te brommen van ergernis. „Ongemanierde vlegels! Zeker een concurrent, die me op die belachelijke manier op stang wil jagen...”

halve gare.... nu koop ik juist niet.... geen korrel, al kreeg ik 'n cadeau!"

„Een expresse-brief, meneer!"

Hij stond al met zijn hand aan den deurknop. „Geef maar hier!"

Vinnig trok hij de envelop open, kwaad keek hij de regels door; toen streek hij zich over het voorhoofd en ging zitten.

't Was me een geschiedenis!

„Den heer Paul Ackermann, Import en Export van Granen.

Koop tarwe! Koop tarwe! Koop tarwe!

Een vriend."

TWEDE HOOFDSTUK

DUS wat denkt u er van, meneer Mücke? Kunt u er een touw aan vastknoopen?" Paul Ackermann bleef staan, keek zijn procuratiehouder aan en begon toen weer onrustig heen en weer te lopen door 't vertrek.

Otto Mücke ging met de lange vingers van zijn rechterhand door zijn haren, keek toen diep in gedachten naar de leegte om hem heen, eenige seconden lang, en kneepte toen een oog toe.

Ackermann kende zijn procuratiehouder door en door; toen hij dat gebaar met het ene ooglid zag, wist hij, dat Otto Mücke, sedert twintig jaren procuratiehouder der firma Paul Ackermann, nu zou beginnen te spreken.

„Ja, wat zal ik ervan zeggen, meneer? Mij dunkt, dat er een luchtje aan is. Die meneer, die u de laatste week iederen dag zoo'n papiertje stuurt en er maar steeds op aandringt, dat u tarwe koopt, is natuurlijk zoo'n knaap, die tot over zijn ooren in de tarwe zit en er graag af wil, denkt u ook niet?"

„Dus u vindt, dat we...."

„Natuurlijk, meneer. Ik vind, dat we tarwe genoeg hebben.... dat we zelfs, als ik 't zeggen mag, méér dan genoeg hebben."

„Dat kan ik je tot op zekere hoogte toegeven, Mücke; maar...." Ackermann greep een blad

papier en zag het snel door. „maar van den anderen kant.... daar heb je bijvoorbeeld de berichten uit Roemenië.... veelbelovend, als de droogte niet aanhoudt.... maar die houdt wel aan. In Hongarije klagen ze ook over te weinig regen.... En wat zeg je van 't telegram van mijn zoon?"

„Ik vind, dat jongelui gauw hun hoofd kwijt-raken. Daar wil ik niet mee zeggen, dat uw zoon er geen kijk op heeft — integendeel, hij kent 't vak zelfs al heel aardig.... maar kijkt u eens, meneer — als zoo'n jongmensch voor 't eerst zoo'n beetje droogte meemaakt.... zoo'n duizend hectaren dor land, of nog meer, velden van kilometers lengte, die smachten naar water, akkers, die opengebarsten liggen van de hitte, dan wordt hij zenuwachtig en dan denkt hij al, dat de oogst naar de maan is, zou 't niet? Maar wij hebben al een beetje meer ondervonden, meneer — we weten heel goed, dat je er nu, in Mei, nog niets van zeggen kunt. 't Is mogelijk, dat er geen regen komt en dat de oogst ellendig uitvalt — allerellendigst zelfs.... maar 't kan ook zijn, dat 't morgen begint te regenen en dat 't veertien dagen doorregent en dat de oogst prachtig wordt, is 't niet zoo? Ik zeg maar zoo: wij laten ons niet hangen!"

„Dus je zou raden...."

„Niet te koopen — of tenminste, nóg niet te koopen, meneer! Geen liter! De lui stikken in de tarwe en ze maken de gekste sprongen, om er af te komen. Da's de heele geschiedenis."

„Goed, Mücke. Je kunt best gelijk hebben. Dus dan koop ik maar niet...." Hij keek om. „Wat is er, juffrouw?"

„Meneer Constantinescu is met een vliegtuig aangekomen. Hij heeft van 't Tempelhofer Feld getelefoneerd, of hij u spreken kan.... liefst direct."

Ackermann keek eerst Mücke en toen zijn secretaresse aan.

„Constantinescu? Op 't vliegveld?" Hij schudde verbaasd het hoofd. „Da's eigenaardig! Is hij nog aan de telefoon?... Verbindt u me maar met hem, ik zal hem zelf wel antwoorden."

De juffrouw ging, Ackermann liep naar de telefoon en nam den hoorn van den haak.

„Bent u daar, Constantinescu? Ja, met Ackermann. Zou ik eerst mogen weten, wat u in Berlijn komt doen? Wat? Een beetje uitgaan? Ontspanning? Dat is het toppunt!" Ackermann's stem werd scherper. „Had dat niet nog een tijdje kunnen wachten? Tot na den oogst bijvoorbeeld? Niet? Enfin, we zullen 't er nog wel eens over hebben. Als u nog tijd hebt voor zaken, kunt u komen.... goed, direct.... ik zal wachten.... tot straks!"

Toen Ackermann de telefoon neer had gelegd, bleef hij eenige seconden zwijgen. Toen wendde hij zich naar zijn procuratiehouder.

„Snap jij er wat van, Mücke? Constantinescu komt nu, een paar weken voor den oogst, naar Berlijn vliegen, om uit te gaan! Is de kerel gek geworden of niet?"

Otto Mücke strekte zijn langen witten wijsvinger als een schermdegen voor zich uit. „Constantinescu.... natuurlijk is hij gek!..."

Wat er maar zwart zijn kan aan een mensch, dat was zwart bij Carol Constantinescu — pikzwart!

Zijn haren waren zwart als de beste schoensmeer; zijn oogen fonkelden diepzwart; zijn knevel was zwart; zijn modieuze colbert-costuum was zwart; zijn das, zijn schoenen, zijn zijden sokken.... en — het kan helaas niet ontkend worden — zelfs zijn vingernagels toonden zich solidair, en vertoonden een bescheiden, smal rouwrandje; alsof zij daar, waar Carol Constantinescu om zoo te zeggen ophield, een gepaste omlijsting wilden aangeven.

Meneer Constantinescu was precies middenin tussehen de veertig en de vijftig — in de beste jaren van het mannenleven dus. Hij was makelaar in granen en behartigde Ackermann's zaken in Roemenië; en vervolgens was hij een groot liefhebber van een zoo makkelijk en luchtig mogelijk leven.

Hij kwam nu als een zwarte, weldoorvoede panter de kamer binnen en drukte Ackermann met pijnlijke vastheid de hand.

„Praktik! Praktik ziet u er uit, meneer Ackermann!" Ackermann kon hij niet zeggen — al had er de doodstraf op gestaan, hij kon de s niet weglaten. „Heerlijk wederzien — ik ben zeer verrukt, u te bezien!"

Ackermann gaf hem een stoel, schoof sigaren en sigaretten aan, hielp Constantinescu, toen die een sigaret gekozen had, en zichzelf aan vuur en begon toen, een beetje knorrig: „Ik ben niet zoo verrukt, Constantinescu! Ik begrijp 't niet goed! Hoe u verder uw dierbaar leven inricht, gaat me niet aan, maar we staan kort voor den oogst, ik verwacht iederen dag bericht van u; ik heb die berichten noodig als brood, dat weet u heel goed, en u komt naar Berlijn vliegen, alsof 't Kerstmis was. U hoort op uw post te blijven, begrijpt u?"

Constantinescu greep naar zijn lakzwarte actentasch; hij haalde er een blikken doosje uit en zette het op het bureau — en opeens zag Ackermann, dat de gelaatsuitdrukking van den Roemeen geheel veranderd was.

Het luchtige lachje was als weggevaagd, de wenkbrauwen stonden dicht bij elkaar, en van den neus liepen scherpe groeven naar de mondhoeken.

„Op post blijven.... heb ik gedaan.... ik ben toch gebleven...." Hij sloeg op het blikken doosje, deed het open en spreidde toen den inhoud, een twaalfstal halmen, aren en bladeren, voor Ackermann uit. „Hier, ik ben gebleven — bekijkt u dat maar eens goed, meneer Ackermann, heel goed!"

Paul Ackermann wierp een blik op Constantinescu, nam toen een tarwe-aar in de hand, woog die met een vaderlijken blik op de hand en bekeek hem. Na een paar seconden legde hij den halm neer, greep een anderen, betastte een blad, een stengel, brak een paar korrels open en werd steeds onrustiger, tot hij eindelijk een loupe nam en het voor hem liggende materiaal nogmaals bestudeerde.

Constantinescu zat roerloos toe te kijken.

Zijn zwarte oogen waren op Ackermann gericht en al zijn spieren schenen strak te staan.

Toen de graanhandelaar zijn onderzoek beëindigd had, keek hij den ander zwijgend aan, en Constantinescu zag, dat hij zoo bleek was als een doek.

„Wat moet ik daaruit opmaken?" Het was hem aan te zien, dat hij zich slechts met moeite beheerschte. „Wat beteekent dit? Spreek dan toch!"

KERST-ENGELTJE

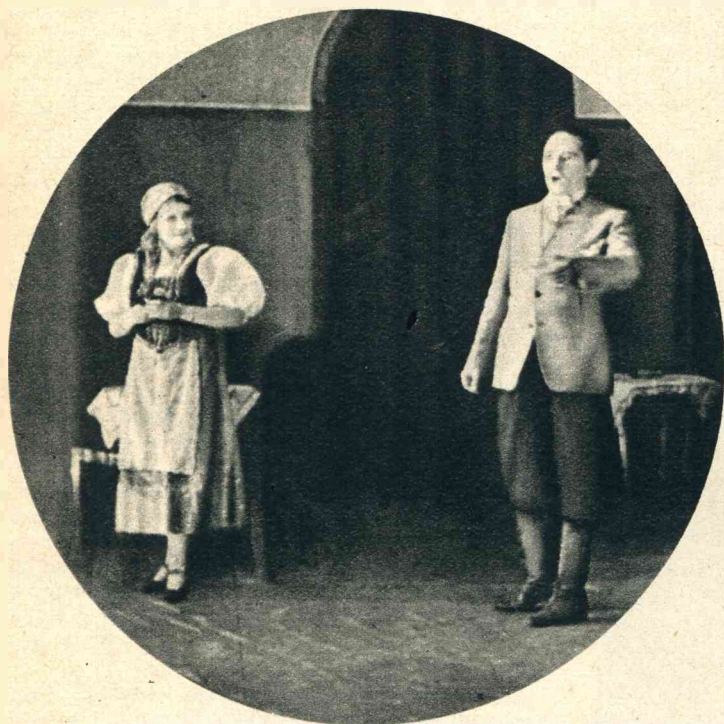
Tini Marroun zingt haar geestige lied.

Willy Vos Mendes, een der hoofdfiguren, laat zijn stem klinken.

VENDETTA

Een spel van wraak en liefde

De twee hoofdrollen: Lotte Barschat en Willy Vos Mendes.

De twee onvertrefelijke grappenmakers Aerschot en Boskamp.

Het in Rotterdam zoo geliefde Operette-gezelschap van Octave van Aerschot en Johan Boskamp voert met groot succes in den Tivolischoolburg, aan den Coolsingel, de operette „Vendetta” op. Deze opvoering is ter gelegenheid van het 10-jarig jubilé.

Vendetta beteekent wraak. De dochter van een Corsicaansch grondbezitter, die gemineerd werd, belooft haar vader, bij z'n sterven, hem te zullen wreken. Zonder het te weten wordt ze echter verliefd op den man, wien de wraak moet gelden.

Gelukkig overwint de liefde. Zij zegeviert over alle duistere gevoelens van wraak en moord en doodslag.

Deze prachtig geësceneerde operette, met haar origineele tafereelen — er komen zelfs levende, heusche paarden in voor — heeft eigenlijk een ernstige strekking. Hoe zeer weten echter Aerschot en Boskamp voor de komische variaties te zorgen. Ze zijn in één woord weer kostelijk, deze komieken! Daarom valt het o.i. te betreuren, dat Oct. van Aerschot de grens van het humoristische even overschrijdt, door, in zijn persoon, den Negus ten tooneele te voeren op een wijze, die bij de tegenwoordige, droeve omstandigheden o.i. minder past. De grap is voor ons gevoel wat aan den groven kant. We hopen dan ook, dat men den Koning der Koningen rustig in zijn zoozeer geteisterd land zal laten.

Overigens hebben wij veel lof voor opvoering en medewerkers.

Schitterend was de zang van mevr. Lotte Barschat, terwijl de lieftallige Tini Marrou het van allen won in charme van kleederdracht. (De costuums waren van de firma Groosjohan).

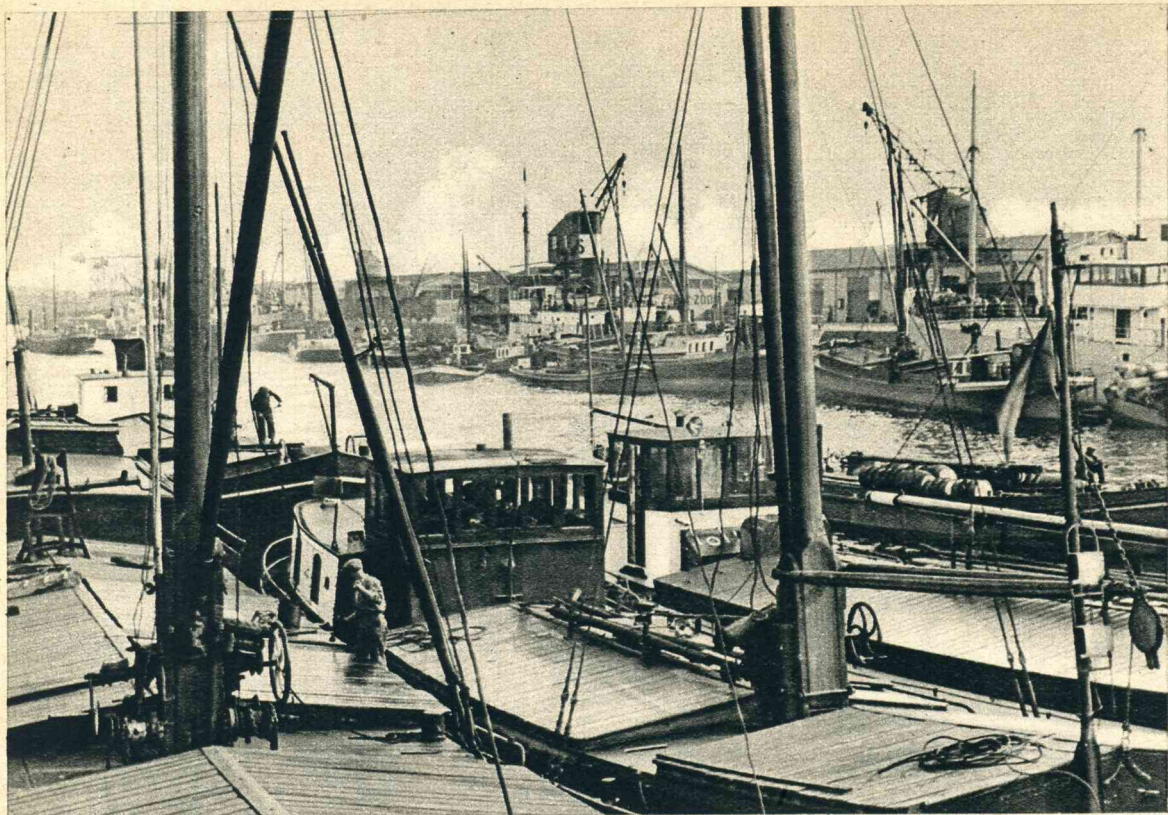
De muziek komt voorts een extra-compliment toe. We kunnen onzen lezers van harte adviseeren deze operette te gaan zien. H.

Wiesje Ghijs met haar aardige jockeys.

Joh. Boskamp en Aerschot tijdens de bloemenhulde.

Wij wenschen Rotterdam in 't komende jaar goed gevulde havens toe. — Een deel van 'het groote havencomplex, dat wereld-bekendheid geniet.

Uit Stad en Gewest

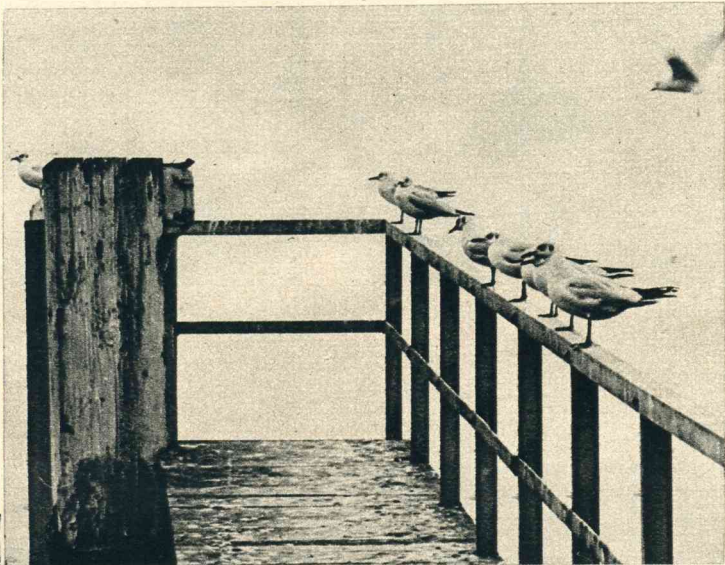

Bij het huwelijksfeest, op 7 Januari a.s., der echtgenooten A. v. d. Pluijm en Pietermel Vermeer te Vlaardingen plaatsen wij de kiekken der getrouwen.

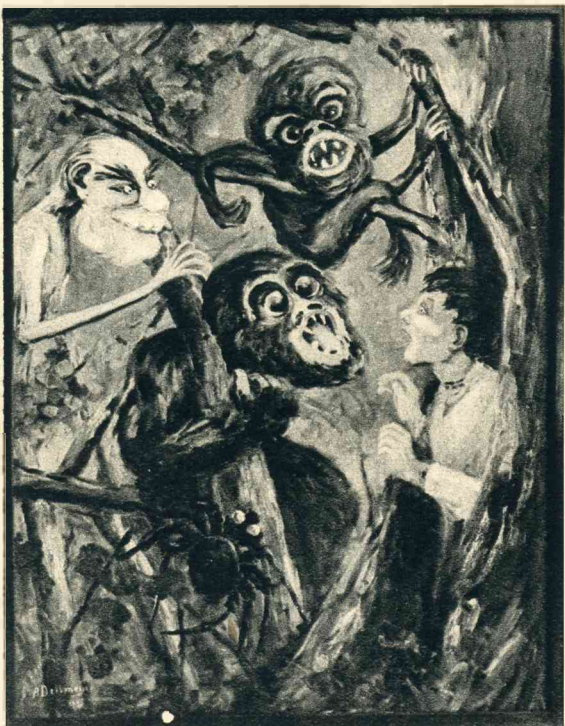

Een aardig tafereeltje in de Hoogstraat, zooals men er vele kan aantreffen in deze steeds levendige en bevolkte kilometer-lange winkelstraat.

De heer A. Dettmeyer, fotograaf te Rotterdam, is ook een vaardig schilder. Hij zoekt het in bijzondere onderwerpen. We reproduceeren hier een doek, getiteld: „Een angstige droom,” uit de collectie, die werd geëxposeerd in 't Notaris-Huis. Wij wenschen onzen lezers toe, dat zij in 't nieuwe jaar van zulke droomen bevrijd mogen zijn!

Ontelbare meeuwen zweven en zwieren in de Maasstad, op de plekken waar maar water te vinden is. Hier rusten ze even uit van hun strijd om 't bestaan.

DE GEHEIME ZENDER VAN GROOT-ROTTERDAM

Hallo-hallo, dames en heeren. Wij allen van de Groot-Rotterdamsche familie zitten nu te zamen en wachten. Oudejaarsavond. Men is „onder elkaar”; en zelfs zij, die alleen en ver af zijn — zooals een varensman of iemand in de rimboe van Oost of West — zijn met hun gedachten zóó bij de hunnen, dat het is, of zij er óók bij zijn. Al is het voor die eenzamen dan ook minder prettig dan voor hen, die werkelijk bij elkaar zijn. Oudejaarsavond. Wij praten, nietwaar? Vermoedelijk over kleine, dagelijksche dingen; want over de groote dingen, de dingen, die de beteekenis van ons leven uitmaken, praten we immers liever niet, omdat dat altijd zoo moeilijk is. We praten dus wat en we wachten en we korten den tijd van wachten met wat kaarten of met halma of — ja wie weet, zitten er ook „Euwe-Aljehin” te spelen... En we kijken vooral telkens weer naar de klok. De wijzers gaan langzaam... De laatste dag van het jaar 1935. Men denkt tóch, tusschen al het praten, het kaarten en wat al meer, aan wat dat jaar bracht. En er zijn er onder ons, die alle gebeurtenissen zien voorbijtrekken als een stoet, de één als een feestelijken optocht van praalwagens, de ander als een optocht, waarin praalwagens afwisselen met symbolische voorstellingen, die heelemaal niet feestelijk zijn; en ook zijn er, die slechts een treurstoet zien. Oudejaarsavond. Welk een vreemde, wonderlijke avond, waarop in de spanne van luttele uren tijds alles, als in een film, samengevat wordt, alles wat we betreuren, verloren, wat we hopen en wenschen, wat we deden en niet deden en wat de anderen, die ons nastaan, deden of niet deden; alles, wat ons persoonlijk, ons familie- en ons maatschappelijk leven aangaat. Wonderlijke avond, die zoo'n veelheid van gedachten en gevoelens wekt, te veel vaak om te omvatten... Laten we nog wat praten over de kleine dagelijksche dingen, dat is gemakkelijker. De wijzers op de plaat schuiven toch voort. Straks zetten we de ramen open, om de booten in de haven te hooren fluiten en de treinen, en om de schoten te hooren, waarmee knallustigen het oude „uit”, het nieuwe „in” schieten. Straks staat er in onzen kring iemand op. Die zal een glas opheffen en hij zal de laatste minuten volpraten en dan kunnen we elkaar, als de twaalf dwingende slagen klinken, aankijken, een hand geven, een kus geven of allebei of alle drie.

Dames en heeren, uw radio-reporter, staande voor zijn geheim microfoontje, heft nu ook een glas op. En hij wil iets zeggen, oh neen, niet veel, en niet al te diepzinnig, want uw persoonlijke vreugden en anti-vreugden kent hij niet. En over de gebeurtenissen in ons Groot-Rotterdam, waarover ik u elke week iets kom vertellen, wil ik nu ook liever zwijgen. Groot-Rotterdamsche luisteraars, bracht 1935 u veel verkeers? Tracht het te vergeten of te verbeteren. Bracht het u veel of weinig goeds... in ieder geval koester het goede en bewaar het! Een nieuw jaar begint. Met geheven hoofden en een moedigen wil! Dat is de houding! Het leven gaat altijd door en het is tenslotte toch altijd goed, voor wie volhouden kunnen en volhouden durven. Heft uw glas, gelijk met uw hoofd, en mag ik dan eindigen met dezen wensch: Een gelukkig nieuwjaar, een goed 1936, tracht er van te maken, wat ge er van wenscht. Daar klinken de twaalf slagen, daar fluiten de booten, gillen de treinen... tot volgende week, in 1936, op golflengte: Groot-Rotterdam.

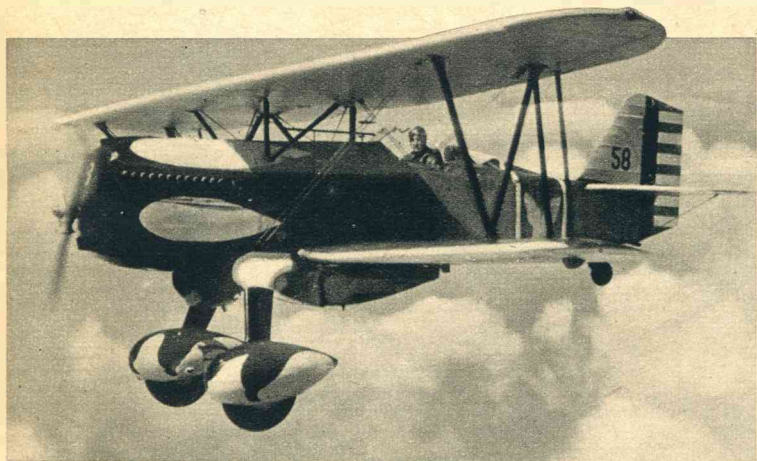

De narcissen op de Scilly-eilanden (ten Zuiden van Engeland), die om hun mild klimaat bekend staan, zijn nu reeds in vollen bloei.

De Amerikaanse padrinders hebben onlangs hun zilveren jubileum gevierd. Van de daken der New-Yorksche wolkenkrabbers wenschen ze elkaar door middel van vlaggenschrift met dit vijfde lustrumfeest geluk.

Het nieuwste vliegtuig van de Amerikaanse luchtvloot: een éénpersoons „Adelaar”. Dit type wordt in 't bijzonder gebruikt om vijandelijke vliegtuigen te achtervolgen.

Van alles en overal

Baron G. W. de Vos van Steenwijk, de Nederlandsche gezant in China, bij de aanbidding van z'n geloofsbriefen. Naast hem Z. Exc. Wang Ching Wei, minister van buitenlandsche zaken en premier, op wien onlangs een aanslag werd gepleegd.

Woestijnmanieren in de wereldstad. De hierboven afgebeelde dromedaris, die door een Londensche bioscoop van een dierenpark was geleend, kon tijdens een reclametocht door de straten geen weerstand bieden aan de verleidelijke uitstallast van een groentewinkel. Z'n begeleider had heel wat moeite om het dier het onbehoorlijke van z'n houding te doen inzien.

Het Sprookjeskasteel

door Anne Duffield

Het regende in Londen — een van die hardnekkige, ongenoeglijke winterregens.

Deze regen druilde maar voort, maakte het stof van de straat tot een dun laagje glibberige modder, drong langzaam maar zeker in je schoenen, droop van je parapluie en zocht van daar kalmpjes een toevluchtsoord in je nek.

Valerie Ferrars liep langs de Strand, een klein koffertje in de ene hand, een parapluie in de andere, en botste voor den tienden keer tegen een evenzoo beladen menscheijk wezen aan, mompelde een verontschuldiging, die niet gehoord werd, deed een stap opzij naar den rand van het trottoir en werd vervolgens door een gewetenlooze taxi van onder tot boven volgespat — en vroeg zich ernstig af, waarom zij eigenlijk geboren was.

In het algemeen dacht zij niet zoo diep over alles na, want zij was jong en gezond met een opgewekt gemoed en een dapper hartje. Maar dit was ook wel een bijzonder nare dag geweest: de toekomst zag er donker uit en zij voelde zich nat en koud en moe.

Valerie knipperde eens met haar oogleden en bemerkte, dat zij op het punt stond van loutere moeheid en landerigheid te gaan huilen.

„Idioot. Ik mag blij zijn, dat ik in Londen woon.”

Den avond te voren had zij nog in een boek zitten lezen over het heimwee, dat de menschen in Britsch-Indië vaak overvalt, naar zulk een regenachtigen Londenschen avond, wanneer de lantaarns en de lichtreclames in het spiegelende asphalt weerkaatst worden.

In het Underground-station afgedaald, haalde zij verruimd adem in de warme, lichte sfeer, die daar heerschte, en ze voelde zich al veel opgewekter. Zij schudde energiek haar eigen zorgen van zich af en begon aan iemand anders te denken, wat meer in haar karakter lag.

Die arme kleine Emmy; en die akeelige influenza, die haar te pakken had gehad!

Waarom tante Juliet dat teere kind in Londen liet blijven, was Valerie een raadsel. Iedereen met een beetje gezond verstand kon zien, dat Emmy gezonde buitenlucht noodig had, en tante Juliet was anders toch niet dom: integendeel. Maar zij scheen niet te kunnen beseffen, dat haar enige kind een zwakke gezondheid had, of liever zij wilde het niet inzien. En zijzelf kon het haar niet aan het verstand brengen; niemand kon tante Juliet iets aan haar verstand brengen.

Valerie was nu op weg om Emmy weer eens op te zoeken; zij was erg gesteld op haar zeventienjarig nichtje, dat zulk een eenzaam leven leidde door de vele bezigheden van haar moeder.

Tante Juliet woonde in een van die groote, nieuwe flatgebouwen, die pas sinds kort overal in Londen uit den grond waren gerezen. Zij had al haar oude meubels verkocht, toen zij deze flat huurde, en een artistieken en modernen jongen architect de vrije hand

gelaten wat betreft de inrichting. Het was een juweel van moderniteit geworden en het deed den jongen man alle eer aan, maar je kon je toch niet goed voorstellen — ten minste Valerie kon dat niet — dat iemand werkelijk in zulk een omgeving leven kon.

Het dienstmeisje, dat opendeed, vertelde haar, dat juffrouw Emmy al veel beter was, maar nog in haar kamer moest blijven en dat mevrouw in de huiskamer was en of de juffrouw maar binnen wilde gaan.

Tante Juliet, op een eerbiedigen afstand van het haardvuur gezeten, keek op en knikte Valerie toe.

„Dag, lieve kind! Wat zie je er verregend uit.”

„Zoo voel ik me ook precies,” antwoordde Valerie met een lachje. „Het is buiten natter dan nat. Hoe gaat het met Emmy?”

„Ik wilde je juist over Emmy spreken,” zei mrs. Kilpatrick. „Er is een specialist bij haar geweest; dr. Grey drong er zoo op aan. Hij zei, dat het kind niet in Engeland moet blijven van den winter. Blijkbaar is de rechterlong een beetje zwakjes. Hoe het mogelijk is, dat een kind van mij zwakke longen heeft — maar dat heeft zij natuurlijk ook van vaders kant. Verwelend is het in ieder geval. Zij zal nu naar Zwitserland moeten.”

„Zwitserland!” Valerie keek haar verschrikt aan. „O, tante Juliet! Is het dan zoo erg?”

„Het is heelemaal niet ernstig,” antwoordde mrs. Kilpatrick met een tikje ongeduld in haar stem. „Ze gaat ook niet naar een sanatorium. Zij is niet ziek en mag zich ook niet als een zieke beschouwen. Zij mag doen wat zij wil en een volkomen normaal leven leiden. Maar zij mag geen onderwijs hebben daar; de specialist vond, dat ze maar een beetje rond moest dartelen. En dan wil hij haar in die berglucht hebben.”

„O,” zei Valerie. „En wanneer gaat u dan weg, tante?”

„Dat wilde ik juist met je bespreken,” was het antwoord van mrs. Kilpatrick. „Ik wil, dat jij met haar meegaat.”

Indien u belang stelt in dit prachtige verhaal, dat zich roer een groot gedeelte in Zwitserland afspeelt, lees dan het vervolg van den spannenden roman „Het Sprookjeskasteel”, door Anne Duffield, welke deze week in de serie van de Hollandsche Bibliotheek is verschenen. De prijs in gewone uitvoering bedraagt 17½ ct. en in luxe-prachtband 70 ct. Dit boekwerk is verkrijgbaar bij onze bezorgers, agenten en aan ons hoofdkantoor.

Hebt U geen tijd om zelf te komen?

Bel dan even:
ROTTERDAM 50540

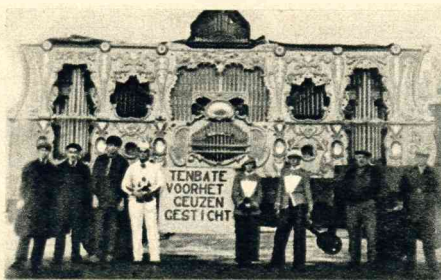
Telefonische bestellingen van Kant-en-Klaarpatronen, van modellen uit het modeboek Winterweelde 1936, vóór 12 uur opgegeven, worden nog denzelfden dag door onzen specialen bezorgdienst door geheel Rotterdam afgeleverd. U bespaart daardoor porto of framkosten.

Onze coupeuse is voortaan wekelijks op
Donderdag en Vrijdag te Rotterdam,

Stationsweg 24, alléén
des middags van 2—6 uur,

aanwezig. Zonder eenige verplichting of kosten verstrekt zij U alle gewenschte inlichtingen omtrent 't gebruik van onze Kant-en-Klaarpatronen. Stelt U gerust vragen als: hoe de stof gesneden moet worden, hoe garneeringen moeten worden aangebracht, over het verwerken van plooiën, maat nemen, het aanbrengen van sluitingen, enz.

Wij verwachten U gaarne!

De gebroeders Roelse te Brielle deden, ten bate van het Geuzengesticht, hun fraaie orgelmuziek door de straten klinken. — Een kiekje van het groote instrument.

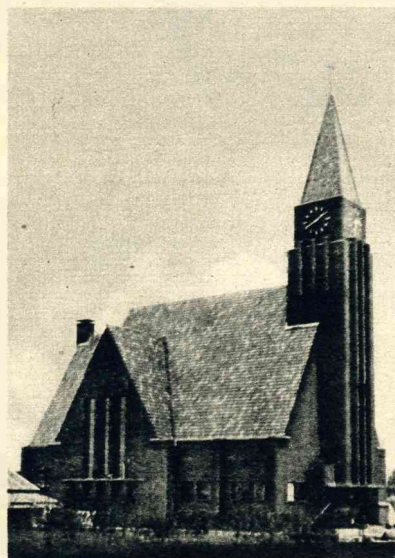

Het echtpaar J. v. d. Reep—A. Hofstee, thans te Haarlem, deelde lief en leed een halve eeuw met elkaar. Het gelukkige bruidspaar.

WEEST OPTIMIST IN HET NIEUWE JAAR!

Of men 't leven wil bekijken
Door een licht gekleurden bril
Of door somber-donk're glazen,
Maakt een hemelsbreed verschil;
Als je beurs een weinig plat is,
Kun je zeggen: „Wat een strop!”
Maar je kunt ook zeggen: „Strakjes
Ben 'k misschien er bovenop;”
Als je ziek bent, kun je zeggen:
„O, wat lijd ik toch een pijn!”
Maar, gelaten, kun je ook zeggen:
„'t Kon nog zooveel erger zijn;”
Bij miserie kun je zeggen:
„'k Word geslagen als een hond;”
Maar, tevreden, kun je ook zeggen:
„'k Ben nog krachtig en gezond;”
Als je grijs wordt, kun je zeggen:
„'k Lijk wel vijf en tachtig jaar;”
Maar je kunt, voldaan, ook zeggen:
„'k Heb tenminste nog mijn haar;”
Als je kaal bent, kun je zeggen:
„Zoo een schedel is een straf;”
Maar je kunt terecht ook zeggen:
„'k Ben nu van het kammen af....”
Met een dosis optimisme
En een dosis goeden moed
Slaagt ge beter dan een ander,
Die het zonder deze doet.

H A N V A N A R K E L

De nieuwe Ned. Herr. kerk te Rozenburg is een fraai en stijlvol gebouw, dat een aanwinst voor de gemeente mag genoemd worden. Aanneemster was de firma L. van der Hoek en Zn. te Brielle.

Een stam trekt ten strijde.

De negerkoning, die ten slotte het slaachtoffer van zijn eigen trouweloosheid wordt.

SANDERS VAN DE RIVIER

Deze Engelsche film, die eerst onlangs volledig gereed kwam, kan thans ieder oogenblik in roulatie worden gebracht. Ongetwijfeld heeft men er indertijd reeds een en ander over gelezen en daarom geven wij hiernaast slechts een kort overzicht van haar geschiedenis. Loet C. Barnstijn zal ook dit United Artists-product uitbrengen.

Door eenige welgemikte pijlen wordt de verrader en brandstichter op zijn vlucht door de inboorlingen gedood.

RUIM een jaar geleden werd het gerucht verspreid, dat in de omgeving van Londen een negerdorp gesticht zou worden. Niemand wilde het aanvankelijk gelooven, totdat eenige bladen er foto's van publiceerden. Aan de juistheid ervan viel toen niet meer te twijfelen, doch er werd bij vermeld, dat het bedoeld was als décor voor Alexander Korda's nieuwste film: „Sanders of the River”, naar een roman van Edgar Wallace. Iedereen schudde toen het hoofd en betwijfelde of men er in zou slagen, aan den rand van het nuchtere, mistige Londen een Afrikaansch negerdorp te bouwen, dat in alles met de werkelijkheid overeenkwam.

Thans, nu de film gereed is, en men de resultaten van het ingespannen werk voor oogen ziet, moet men eerlijk erkennen, dat de suggestie volkomen is. Vanzelfsprekend heeft men talloze, halve en zelfs heele inboorlingen geïmporteerd, die onder leiding van den regisseur voor eenige weken tot hun oorspronkelijken oerstaat moesten terugkeeren, en zich in alle opzichten als echte wilden moesten gedragen. Voor de hoofdrol nam men den bekenden zanger Paul Robeson, terwijl als diens vrouw de gevierde kleurling-artiste Nina Mae McKinney fungeerde.

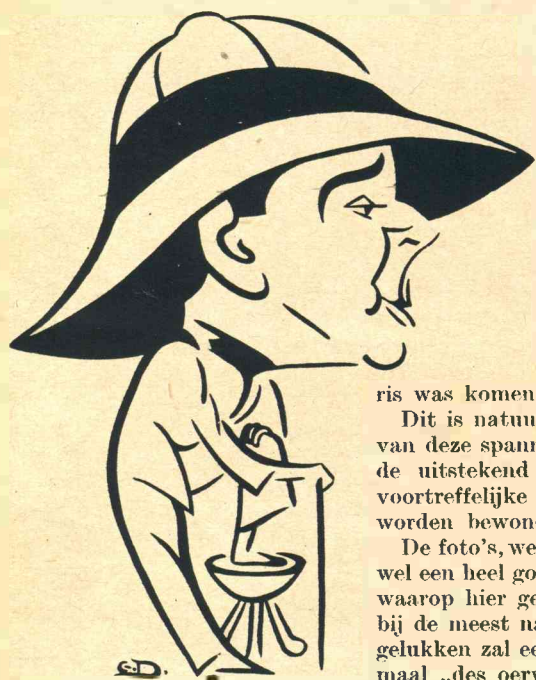
Het drama, dat verondersteld wordt in het oerwoud te spelen, geeft de geschiedenis weer van

een man, die door de blanken als regeeringscommissaris over een bepaald gebied wordt aangesteld en die door zijn wijs beleid de inboorlingen in onderlingen vrede weet te houden. Op een goeden dag stuurt zijn vertrouweling, Bosambo, tijdens zijn afwezigheid de zaak in de war, en zeker zou het einde zeer tragisch en onbevredigend zijn geweest, indien te rechter tijd geen hulp van den regeeringscommissaris was komen opdagen.

Dit is natuurlijk een uiterst bescheiden weergave van deze spannende geschiedenis, waarin behoudens de uitstekend geslaagde oerwoudtafereelen ook de voortreffelijke zang van de hoofdpersonen kan worden bewonderd.

De foto's, welke wij op deze pagina's bieden, geven wel een heel goed overzicht van de minutieuze wijze, waarop hier gewerkt is. We gelooven niet, dat zelfs bij de meest nauwkeurige beschouwing het iemand gelukken zal een punt aan te wijzen, dat niet heelemaal „des oerwouds” is.

De beroemde kleurlinge Nina Mae McKinney, die in deze film als de vrouw van Bosambo optreedt.

De regeeringscommissaris (Leslie Banks) woont een groot feest van de inboorlingen bij.

Zoodra de touwen zijn doorgemaakt, vallen de boren de lichamen opgehangen vlijmscherpe speren omlaag en doodden de beide gevangenen.

Eugen Krizsat:

„Vader, dit is Prohaschka. Hij huilt omdat ik naar Weenen ga. Zou ik hem niet kunnen meenemen?”

EEN ROMANTISCH LEVEN

Graaf Benjowsky: hartenbreker, samenzweerder en banneling

DE zon was nauwelijks opgegaan — nóg lag er een frissche dauw op de velden — maar op de binnenplaats van het kasteel te Verba heerschte reeds groote bedrijvigheid. Twee monsterlijke reiskoetsen van reusachtige afmetingen stonden ingespannen voor de wijd geopende deur. Het regelmatige leven op de binnenplaats van het kasteel te Verba was dezen morgen geheel uit het evenwicht geslagen, want de eigenaar van het landgoed, graaf Eugen von Benjowsky, generaal der ruitrij in keizerlijken dienst, reisde met groot vertoon, gelijk het een rijken Hongaarschen magnaat betaamt, naar Weenen.

Sinds jaren was graaf Eugen niet meer in Weenen geweest. De onvermijdelijke plichtplegingen in de kanselarijen, de lessenaars-maarschalken, de bals der Weensche aristocratie en de feesten aan het hof van de door hem hoogvereerde keizerin Maria Theresia waren hem even zoovele doorns in het oog. Slechts redenen van zeer ernstigen aard zouden graaf Eugen er toe kunnen bewegen, een reis naar de residentie te ondernemen. Doch nooit had hij zulk een gewichtige reden als deze maal — hij bracht zijn eenigen zoon en toekomstigen erfgenaam van al zijn bezittingen, den veertienjarigen Moritz August, naar de krijgsschool geplaatst zou worden, had hij de reis, die toch eenmaal gemaakt moest worden, van maand

tot maand uitgesteld. Zijn dochter was schoon en trotsch op haar knappe uiterlijk, haar rijkdom en haar voor dien tijd hooge ontwikkeling. Ze geleek in karakter en in gestalte verrassend veel op de vrouw van den graaf, barones Rosa von Rivey, erfgravin van Thurocz, die vijf jaar geleden gestorven was, terwijl de zoon de schoonheid der moeder en tevens de wilde natuur van den vader in zich scheen te vereenigen. Men noemde den jongen graaf op het landgoed Verba, in den ganschen omtrek, ja in het gansche komitaat van Neutra slechts „den wilden Pandoer”. Zijn dulle streken brachten de keurige zuster tranen van woede en ergernis in de oogen. De jeugd uit de onliggende dorpen stelde zich blindelings onder zijn leiding. Op ongezadelde paarden, die hij met zijn vrienden uit de omheiningen van zijn vader of die zijner bureu nam, raasde hij met z'n bende in wilde jacht door de omgeving en schoot op alle dieren, die het ongeluk hadden z'n weg te kruisen. Niemand wist, hoe hij en zijn vrienden aan deze schietwapenen gekomen waren. Wanneer er bezoek op het kasteel werd aangekondigd, dat hem niet beviel, waren bruggen plotseling ineengestort en wegen door steenen en zware balken versperd. Meestal stuurde hij daardoor de grootsche plannen van zijn zuster in de war — ze had een leeftijd bereikt, waarop meisjes ernstig over het huwelijk gaan nadenken en wanneer dan haar broer de bedeesde kandidaten naar haar hand op een dergelijke onheuse wijze bejegende, was het kasteel soms te klein voor de ruzies, die erop volgden.

„Denk maar niet, dat uw zoon ooit een goeie generaal zal worden. Hij is voor rooverhoofdman in de wieg gelegd,” placht de dochter tot haar vader te zeggen, en ook de bureu staken het niet onder stoelen of banken, dat het „den Pandoer” geen kwaad zou doen, als hij eens onder strenge

militaire tucht kwam te staan. Echter amuseerde graaf Eugen zich kostelijk met de kwajongensstreken van zijn zoon, maar eindelijk moest hij er toch toe besluiten, de ongebreidelde natuur van den knaap wat in te toomen: hij vergezelde hem nu op z'n tocht naar Weenen, om hem persoonlijk aan zijn toekomstige leeraren voor te stellen.

Alles was voor het vertrek gereed. Graaf Eugen trad uit de deur en schreed met den zwaren gang van een beroeps-cavalerist sporenkletterend de trap af; hij werd op den voet gevolgd door den rentmeester. De dochter verscheen op de veranda om den reizigers een vrolijk afscheid toe te wuiven. Log besteed graaf Eugen de reiskoets en beval een knecht z'n zoon tot grootere haast aan te sporen.

Het duurde een langen tijd, voordat Moritz August verscheen. Nonchalant, met z'n handen in de wijde broekzakken geduwd, kwam hij naar buiten gestapt.

Zonder z'n zuster met een blik te verwaardigen, liep hij fluitend langs haar heen en zei van de bovenste trede der veranda met heldere, aangenaam klinkende stem tot z'n vader: „'t Spijt me, dat ik u zoo lang heb laten wachten, papa. Ik heb nog eenmaal op m'n gemak door het huis gewandeld.”

Bij het vernemen van z'n stem drong het dienstpersoneel, dat eerst in groepjes druk fluisterend op de binnenplaats had gestaan, naar voren. Hier en daar vloog een blijde lach over de harde gelaats-trekken der boeren. Luide kreten en hartelijke afscheidswaarden klonken overal op. De triestige stemming op de binnenplaats sloeg om in vrolijkheid en jolijt, toen Moritz August langzaam de marmeren trap afdaalde en de vriendelijke wenschen der knechten met grappige gebaren en knipoogjes beantwoordde. En toen de koets ratelend en zwaar in beweging kwam, barstte er voor den jongen graaf Benjowsky zoo'n geestdriftig hoera-geroep los, dat 't het gemoed van een verwenden koning gestreeld zou hebben.

Z'n zuster stond geheel alleen op de veranda en wuifde minzaam met een zakdoekje. Ze lachte, zooals vrouwen lachen kunnen, die een gemakkelijke, beslissende overwinning behaald hebben.

Wiebelend rolden de koetsen den straatweg op. De onde graaf leunde tevreden in de kussens terug, z'n zoon staarde strak naar buiten.

„Sandor!” riep de jongen den koetsier plotseling toe. „Stop 'ns even.”

De wagen bleef met een schok stilstaan.

De jonge graaf sprong behendig uit de koets,

rende haastig terug en verscheen eenige oogenblikken later weer voor het geopende portier in gezelschap van een roodharigen, lang opgeschoten jongen, wiens wangen rijkelijk door tranen besproeid waren.

De graaf keek den grienenden slungel verbluft aan.

„Vader,” zei de „Pandoer” met een onweerstaanbare smeekbede in z'n stem. „dit is Prohaschka. Hij huilt, omdat ik naar Weenen ga. Zou ik hem niet kunnen meenemen? Ik kan 't in Weenen toch moeilijk zonder knecht stellen!”

„Prohaschka?” knorde de graaf. „De zoon van den zwijnenherder uit Krussow?”

„Hebt u niet altijd gezegd, dat ware trouw en dapperheid eerst op het slagveld moeten blijken?” vroeg Moritz August. „En Prohaschka is voor geen klein geruchtje vervaard; dat heb ik u al meermalen verteld.”

„Laat Prohaschka dan maar in het volgrijtuig kruipen. Hij kan zich op mijn kosten in Weenen behoorlijk in de kleeren steken,” besloot graaf Eugen.

De koetsier liet z'n zweep knallen en de reis naar Weenen werd met gelijkmatige snelheid voortgezet.

De eerste maand van zijn studie aan de militaire academie te Weenen was voor den jongen graaf 'n helse foltering. Slechts z'n trots weerhield hem op een nacht uit de gehate krijgsschool te vluchten en eensklaps weer in Verba op te duiken. Meer uit vertwijfeling dan uit liefde tot de wetenschap stortte hij zich met ijver op z'n studie.

Hij behoefde niet lang op z'n bevrijding uit den dwang der academie te wachten. Nauwelijks waren er vier jaren sinds den dag zijner aankomst in Weenen verlopen, toen in 1756 de oorlog tusschen Oostenrijk en Pruisen opnieuw uitbrak. Moritz August meldde zich terstond vrijwillig voor den velddienst aan, en werd met bijzondere toestemming van maarschalk Daun tot luitenant van een ruiteregiment benoemd. Moritz August scheen tot de zeldzame gunstelingen van den krijgsgod te behooren. Bij Lowositz en Praag, Landshut, Leignitz en talrijke andere kleine gevechten wist hij zich met z'n ruiters, door een ongehoofelijk geluk begunstigd, uit de moeilijkste situaties vaak zegerijk te bevrijden. Algemeen begon men den nauwelijks zeventienjarigen luitenant en zijn roodharigen lijfknecht Prohaschka voor onkwetsbaar te houden.

Op zekeren nacht inspecteerde Moritz August na een kleine schermutseling met de Pruisen de schildwachten en omdat hij niet vlug genoeg op het „Werda” van een angstigen soldaat antwoordde, opende deze het vuur en trof den graaf ongelukkigerwijze in de bovendij. Het bleek echter een schampschot te zijn, zoodat hij z'n plichten binnen enkele weken weer geheel zou kunnen waarnemen. Maar op aandringen zijner meederen, die van de waanzinnige streken van den jongen reeds lang hun bekomst hadden — zelfs op 't slagveld kon je 't volgens hun meening te dol maken — verkreeg Benjowsky van generaal Loudon een langdurig ziekteverlof en wel in den vorm van een uitdrukkelijk bevel.

Dit verlof kwam den jongen graaf zeer te stade. Sinds maanden schreef een oom in Littauen hem brief op brief, of hij eindelijk 'ns kwam overwaaien. De oom was van plan al z'n bezittingen en landerijen aan z'n teer beminden neef cadeau te doen om 't er gedurende de dagen die hem nog zouden resten, in Parijs of Londen eens lekkertjes van te nemen.

De jonge graaf werd door z'n oom met open armen ontvangen. Hij kon evenwel geenszins in vervoering

geraken over het landgoed, dat hem binnenkort ten deel zou vallen. Het sombere slot, de onvriendelijke omgeving en de zwijgzame Littauers stonden hem maar weinig aan en het liefst zou hij er afstand van gedaan hebben en direct naar Oostenrijk teruggekeerd zijn, als hij z'n oom daardoor niet teleurgesteld had. Reeds in den morgen van den tweeden dag reisden oom en neef gezamenlijk naar Warschau om de erfenis wettelijk te regelen. Hier werd Moritz August door z'n oom aan de voornaamste aristocraten der stad voorgesteld, en omdat hij van pret en uitgaan hield en het hem niet aan invitaties ontbrak, besloot hij na 't vertrek van z'n oom nog eenigen tijd in de stad te blijven vertoeven.

Spoedig begon hij van de genoegens van het saai, eentonige gezelschapsleven genoeg te krijgen. De jonge luitenant ontzag zich niet, de toestanden aan het Poolsche hof tot doelwit van zijn spot te kiezen, waardoor hij zich bij de meeste aristocraten zeer gehaat maakte. Slechts bij de jonge generatie genoot hij aanzien en sympathie. Twee jonge aristocraten, graaf Pularsky en baron Scharnetzky, golden in 't bijzonder als z'n beste vrienden.

Reeds na weinige weken spitsten zich zijn betrekkingen tot de uitgaande wereld van Warschau bedenkelijk toe en z'n jonge vrienden rieden hem dringend aan de hoofdstad terstond te verlaten. Moritz August voelde er niets voor in een twist betrokken te worden en reisde onmiddellijk af naar Littauen.

Op z'n landgoed vond hij alles in de beste orde.

Hij studeerde ijverig in de rijke bibliotheek van z'n oom en werd door een vluchteling van het hof van keizerin Elisabeth onderwezen in de Russische taal.

Toen Moritz August op 'n avond van een jachtpartij uit de onliggende bosschen terugkeerde, kwam hem Prohaschka tegemoet.

„Heer graaf, twee heeren wachten sedert eenige uren ongeduldig op uw komst. Ik heb ze zoo lang in de bibliotheek gelaten.”

Benjowsky snelde de trappen op en begaf zich terstond naar de bibliotheek. Nauwelijks had hij een voorzichtig blik in het vertrek geworpen, of hij stiet de deur met z'n voet open en sprong met de blijde woorden: „Pularsky! Scharnetzky! Zijn jullie 't?” naar binnen.

„Wat ben ik blij dat jullie gekomen zijt om hier 'ns wat leven in de brouwerij te brengen. Ik verveel

me in deze eenzaamheid dood. Prohaschka, je weet den weg naar den wijnkelder!”

Ondanks deze hartelijke begroeting bleven de beide vrienden ongewoon ernstig. Moritz August staarde hen verbaasd aan en noodigde hen dan uit plaats te nemen. Vervolgens bracht Prohaschka eenige flesschen Tokayer. Nadat ze allen een hartigen slok genomen hadden, sloot Scharnetzky heel geheimzinnig de deur en begon plechtig:

„M'n beste Benjowsky, toen je nog in Warschau was, heb je dikwijls spottend over ons en het Poolsche volk gesproken. We hebben er om moeten lachen, hoewel soms met bloedende harten. Thans is er in 't geheim een genootschap gevormd. Op een teeken van ons zullen duizenden opstaan en niet eerder rusten, tot geen Rus of aanhanger van koning Stanislaus meer in 't land vertoeft. Wil je tot dit genootschap toetreden en mogen we bij voorspoed of tegenslag op je steun rekenen?”

Benjowsky keek hen belangstellend aan. Hij voelde zich door hun geestdrift aangestoken. Maar wat had hij als Oostenrijksch officier en Hongaarsch groot grondbezitter met de Poolsche zaak uitstaande? Eigenlijk niemandal! Maar zooals het bij het drinken van goeden en sterken wijn meestal gaat, raakte de fantasie van den jongen graaf door de praatjes dersamenzweers al meer en meer op hol, zoodat hij al spoedig tegen hun overredingskunst weinig wist in te brengen. Ten slotte stemde hij toe: „Vooruit dan maar, wanneer m'n vaderland mij toch niet meer noodig heeft, sta ik jullie met huid en haar ter beschikking.”

Pularsky legde een gewichtig uitzienend perkament op tafel — het waren de statuten van het geheime genootschap, dat door den Poolschen adel was opgericht. Onder den tekst stond een zestigtal prominente namen. Tot z'n verrassing bespeurde Moritz August er ook namen onder van mannen uit de onmiddellijke omgeving van den koning. Zonder lang te overleggen, zette hij z'n handteekening op het gevaarlijke document. Daarna omarmden ze elkaar en deden een hernieuwden aanval op den koppigen Tokayerwijn. De twee vrienden bleven nog enkele dagen op het slot en vertrokken toen na een hartelijk afscheid weer naar Weenen. Moritz August hoorde niets meer van hen.

Op Kerstavond zat Benjowsky met z'n taalleeraar Ostermann in de bibliotheek van het slot. Ze hielden

Weer zaten ze in een dikke, blauwe rookwolk — het was reeds drie uur in den morgen — over het schaakbord gebogen, toen Prohaschka opgewonden en bijna ademloos het vertrek binnenstormde.

zich onledig met het ophalen van jeugd-herinneringen, toen Prohaschka eensklaps de kamer binnentooft en z'n meester een brief overhandigde — het was het overlijdensbericht van z'n vader. In korte, droge bewoordingen deelde de rentmeester van Verba den jongen graaf de treurige boodschap mede en verzocht hem terstond naar Hongarije te vertrekken, daar z'n aanwezigheid dringend noodzakelijk was. Vreeselijk geschrokken en doodsbлек turnde de graaf eenige minuten strak voor zich uit. Dan herwon hij z'n bezinning en beval: „Direct de sleden inspannen! Ik moet onmiddellijk naar Verba. M'n vader is overleden.”

Reeds denzelfden nacht joegen twee sleden door de eindeloze vlakten naar Hongarije. Hoe dichter hij z'n vaderland naderde, des te meer nam z'n opgewondenheid toe. Vlak bij de grenzen van z'n landgoed liet Moritz August halt houden om in een ezarda wat te gebruiken en zich een weinig van de reis op te knappen. Hij betrad het groote vertrek van de herberg, bestelde een diner en werd zoowel door den waard als door z'n gasten aanstonds herkend en hartelijk begroet. In een hoek zat een aantal Hongaarsche huzaren, wier verzorgde paarden hem reeds buiten de herberg waren opgevallen. De aanvoerder van het detachement, een sergeant met een enormen knevel, wenkte den waard bij zich en wisselde fluisterend eenige woorden met hem. Vervolgens stapte hij sporenkletterend en met de geweldige sabel rinkelend op den graaf toe, saluerde en vroeg hoffelijk: „Als ik mij niet vergis, heb ik de eer graaf Moritz August von Benjowsky voor mij te zien?”

„Ja, dat ben ik!” antwoordde deze eenvoudig. De sergeant schraapte de keel; hij was zichtbaar verlegen en liet z'n hoofd zakken voor den open blik van den jongen graaf.

„Mijnheer de graaf... het spijt me, dat ik u een pijnlijke mededeeling moet doen,” stiet hij met groote moeite uit. „We verwachtten u wel... maar toch niet zóó spoedig. Uw zwager, de vorst von Neipperth, is thans eigenaar van Verba. U kunt geen recht meer op het landgoed laten gelden, en ik heb bevel ontvangen, u, zoo noodig met geweld, te beletten een voet op het grondgebied van Verba te zetten.”

Aanvankelijk was Moritz August geheel overbluft. Alleen reeds het feit, dat z'n zuster met den vorst von Neipperth getrouwd was, zonder dat men hem daarover had ingelicht, bracht hem in verwarring. Doch dat men het waagde, aan de grens van z'n eigen gebied hem den toegang te verbieden en naar het graf van z'n vader te ijlen, verbitterde hem in hooge mate.

Graaf Benjowsky begreep nu den ernst van z'n toestand: hij was 't slachtoffer van een gemeenen schurkenstreek geworden. Z'n zwager had waarschijnlijk met toestemming van z'n zuster beslag gelegd op z'n vaderlijk bezit en deze lage handelwijze was mischien wel goedgekeurd door de keizerlijke regeering in Weenen, die hem minder gunstig gezind was.

Hij liet zich z'n kamer wijzen en ontwierp een uitvoerig en nauwkeurig bezwaarschrift aan de kanselarij van keizerin Maria Theresia, hetwelk hij besloot met de onderdanigste bede hem recht te laten wedervaren.

Den volgenden morgen gelukte het den trouwen Prohaschka door de keten van Neipperth'sche huzaren op den weg naar Weenen heen te breken. Benjowsky had hem opgedragen, zoo spoedig mogelijk met het antwoord terug te komen. Buitendien had de graaf hem bevolen, de boeren van het jégens hem gepleegde onrecht op de hoogte te stellen en hun hulp in te roepen. De graaf zou zich voorloopig naar het landgoed Krussow begeven, dat door een vriend van z'n overleden vader bewoond werd. Een dag later brak

hij op naar Krussow en werd daar met echt Hongaarsche gastvrijheid ontvangen.

Prohaschka liet zich lang over den afgesproken tijd wachten. Reeds twee weken verbeidde de graaf ongeduldig de keizerlijke beslissing uit Weenen. De oude landgoedbezitter van Krussow deed al 't mogelijke om de sombere stemming, waarin z'n gast verkeerde, wat op te fleuren. Ze maakten lange rijtochten in de prachtige omgeving, gingen op de wilde-zwijnenjacht, bespraken de vooruitzichten van den landbouw en speelden 's avonds tot diep in den nacht schaak.

Weer zaten ze in een dikke, blauwe rookwolk — het was reeds drie uur in den morgen — over het schaakbord gebogen, toen Prohaschka opgewonden en bijna ademloos het vertrek binnenstormde.

„Mijnheer de graaf,” stamelde hij, „ik heb den brief afgegeven, zooals u mij gezegd hebt. Dagenlang heb ik toen in de voorkamers op antwoord gewacht. Maar er kwam geen antwoord. Toen heb ik getracht een onderhoud te krijgen met den geheim-secretaris van de keizerin, doch overal werd ik afgewezen en ten laatste hebben ze mij de trappen afgegooid. Van een paar kamerheeren heb ik gehoord, dat men uw schrijven onderschept heeft en dat geen brief van u de keizerin ooit zal bereiken. Vorst Neipperth heeft uitstekende betrekkingen aan 't hof en uw vrienden, heer graaf, zijn er met een vergrootglas te zoeken.”

Benjowsky wendde zich tot den ouden Krussow. „Wanneer het met de rechtvaardigheid in Weenen dan zóó slecht gesteld is, zal ik mij in Hongarije zelf recht verschaffen.”

Den volgenden morgen had Prohaschka omstreeks driehonderd vrienden en boeren van den graaf op de binnenplaats van het slot Krussow bijeengeroepen. Toen Benjowsky op het balkon verscheen, werd hij geestdriftig toegejuicht. Met een handgebaar verzocht hij om stilte en zei toen met vaste, duidelijk verstaanbare stem:

„Vrienden, men heeft mij bedrogen, men heeft mij m'n vaderlijk erfgoed ontrouwd en mij aan het hof van de keizerin in Weenen op gemeene wijze belasterd. Er blijft mij niets anders over, dan mij zelf recht te verschaffen. Wie van u wil mij daarin bijstaan?”

Allen waren bereid.

Tegen het middaguur trok de gewapende bende met den graaf en Prohaschka aan de spits naar Verba. Vlak bij het slot ontmoetten ze de lijfwacht

van den vorst von Neipperth. Toen het kleine troepje huzaren de vastbesloten scharen van Benjowsky zag aankomen, vuurden een paar manschappen hun geweren af, maar weldra sloegen ze in groote wanorde op de vlucht.

Op de veranda van het kasteel stond vorst Neipperth met knikkende knieën en bad stotterend om genade. De zuster van den graaf was weenend op den grond gezonken. Moritz August maakte korte metten. Hij liet een hooikar inspannen en onder het gejoel en gejuw der menigte werd het vorstelijke echtpaar als vrachtgoed over de grenzen van Verba gezet.

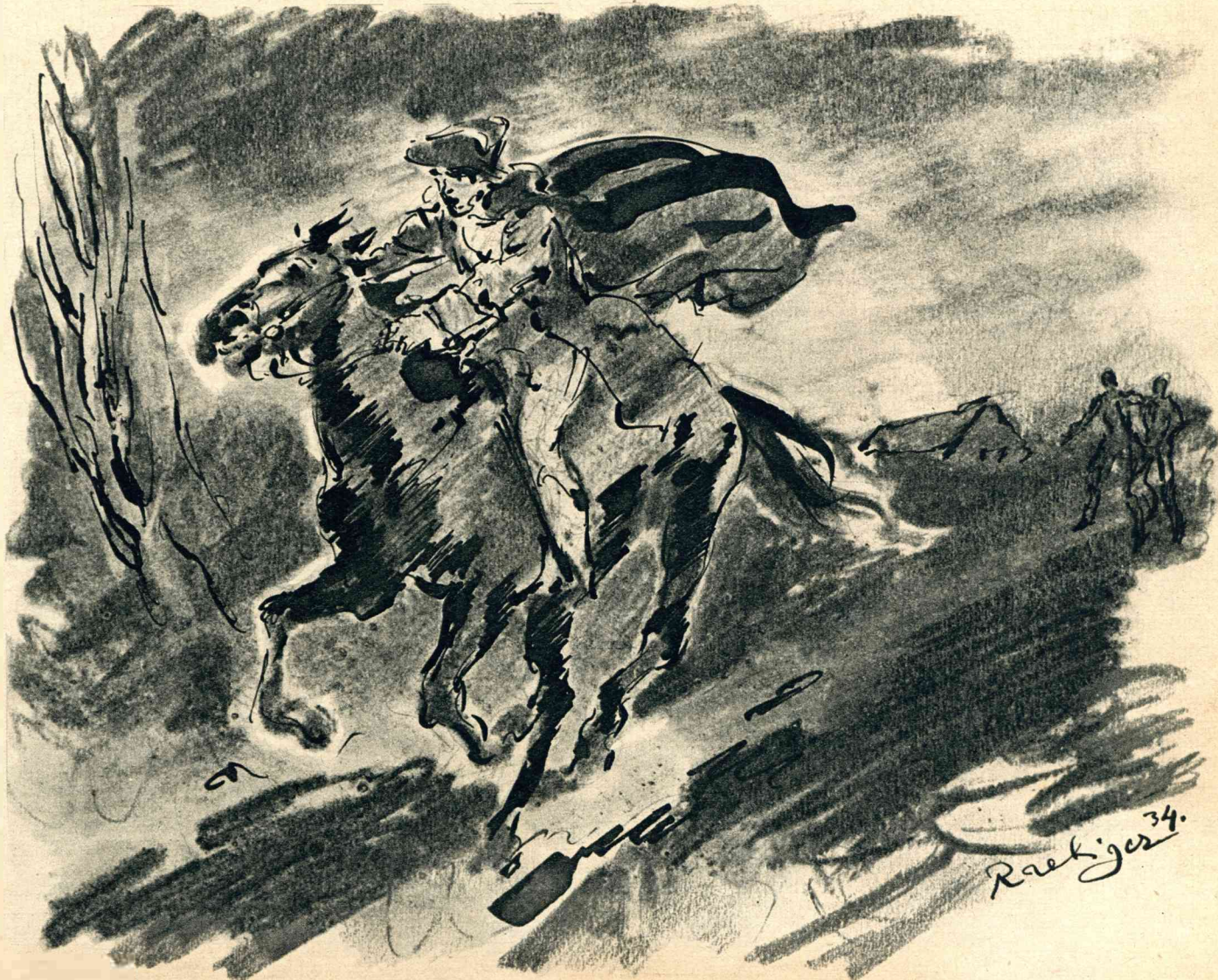
Nog denzelfden avond zond de graaf een schrijven naar Weenen, waarin hij de juiste toedracht der feiten verhaalde en zijn houding rechtvaardigde, want hij wist wel, dat de vorst von Neipperth het er zóó niet bij zou laten zitten en hem bij de keizerin over den hekel zou halen.

Spoediger dan hij gedacht had, kwam er een koerier uit Weenen met een brief, waarop het zegel van het keizerlijk kabinet prijkte. Rustig vouwde de graaf het schrijven open en las:

„Op grond van de klachten, die door den vorst von Neipperth bij Hare Keizerlijke Majesteit zijn uitgebracht, wordt graaf Moritz August von Benjowsky tot opstandeling en struikrover verklaard. Hij is met ingang van heden als eerlooze uit het keizerlijke leger gestooten en moet het grondgebied van Oostenrijk en Hongarije terstond verlaten. Indien hij zich tegen dit bevel verzet, wordt hij tot den strop veroordeeld en...” Verder kon hij niet lezen. Hij draaide den brief om en zag, dat hij door den kanselier zelve ondertekend was. Verstomd staarde hij den koerier uit Weenen aan en wierp hem het papier in 't gezicht. Met een vurige verwensching op de lippen rende hij als een bezetene de trappen af, haalde een paard uit den stal en joeg den straatweg op. Alles scheen in een rooden gloed gedompeld, de sneeuw, de hemel, en de huizen der dorpen, waar hij tot ontzetting der bewoners als door duizend duivels achtervolgd voorbij galoppeerde.

Zelf wist hij later niet, hoe lang deze razende rit geduurd had. Telkens weer hoorde hij z'n sporen in de flanken van het met schuim bedekte paard, tot het van uitputting bijna in elkaar zakte. Dan verschaftte hij zich ergens anders een nieuw paard en galoppeerde steeds maar voort... steeds maar voort...

Wordt vervolgd.

Telkens weer boorde hij z'n sporen in de flanken van het met schuim bedekte paard, tot het van uitputting bijna in elkaar zakte.

Raekiger 34.

JANUARI						FEBRUARI					MAART						
Zondag		5	12	19	26	Zondag		2	9	16	23	Zondag	1	8	15	22	29
Maandag		6	13	20	27	Maandag		3	10	17	24	Maandag	2	9	16	23	30
Dinsdag		7	14	21	28	Dinsdag		4	11	18	25	Dinsdag	3	10	17	24	31
Woensdag	1	8	15	22	29	Woensdag		5	12	19	26	Woensdag	4	11	18	25	
Donderdag	2	9	16	23	30	Donderdag		6	13	20	27	Donderdag	5	12	19	26	
Vrijdag	3	10	17	24	31	Vrijdag		7	14	21	28	Vrijdag	6	13	20	27	
Zaterdag	4	11	18	25		Zaterdag	1	8	15	22	29	Zaterdag	7	14	21	28	

PANORAMA-KALENDER

Egypte biedt U nog iets meer

dan zijn geschiedenis — het heeft gezondheid voor U, lange, zonnige dagen en versterkende woestijnlucht.

Monumenten van oude grootheid — faciliteiten voor iedere sport — hotellevens, dat nergens overtroffen wordt. Vraagt prijsopgaaf voor een wintervacantie in Egypte — het zal een aangename verrassing voor U zijn. Een tour van 35 dagen bijvoorbeeld reeds vanaf £ 59.—.

Speciale retourbiljetten (alles inbegrepen), af Britsche en Continentale havens, worden afgegeven tegen verlaagde prijzen. Verkrijgbaar van Nov. tot Febr., wanneer het klimaat het beste is.

EGYPTE

* „Winter in Egypte”, een brochure met volledige bijzonderheden over deze speciale reizen, wordt U met andere verklarende en schitterend geïllustreerde prospecti, op aanvraag, gratis en franco toegezonden door:

EGYPT TRAVEL INFORMATION BUREAU (TOS)
29, Regent Street, London, S.W. 1

Ook worden inlichtingen verstrekt door de Stoomvaart-Mijnen en de voornaamste Reisbureaux

Nooit meer vetworpjes

door eenvoudige zuurstof-behandeling zelf toe te passen.

Vetpuistjes, uitgezette poriën en dergelijke huidontsieringen betekenend, dat de huidporiën door onzuiverheden verstopt zijn en de onderhuidse weefsels niet goed functionneren. Alleen natuurlijke, zuiverende zuurstof kan dit kwaad genezen. Wanneer U een flinke lepel Radox door Uw waschwater mengt, ziet U de zuurstof, die Radox vrijmaakt, in sprinkelende belletjes naar de oppervlakte komen. Deze verfrissende, geneeskrachtige zuurstof zal Uw arme, verstopte huidporiën openen en zuiveren, en de onderhuidse weefsels en kliertjes bereiken, waarvan de algehele gezondheid der huid afhangt. Deze weefsels worden door Radox gevoed en versterkt, waardoor de gehele huid als 't ware verjongt. Probeer Radox vanavond nog. Om vetpuistjes of rimpels onmiddellijk te verwijderen is de eenvoudige gebruiksaanwijzing bijgesloten. Als algemeene schoonheids-behandeling hoeft U niet anders te doen, dan telkens wanneer U het gezicht wast, wat Radox door het water te mengen. Binnen enkele dagen zult U verwonderd zijn over Uw eigen teint: jeugdig, zacht en elastisch, zonder eenige ontsiering. Radox is verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.75 per pak, omzetbelasting inbegrepen. Nu ook verkrijgbaar in kleine pakjes à 12½ cts. per stuk.

Imp. N.V. Rowntree Handels-Maatschappij, Heerengr. 209, Amsterdam-C.

DE LIEFDE VREEST NIET....

Vervolg van pag. 23

De Roemeen greep naar een sigaret, kalm, alsof er niet de minste opwindende in hem was. „We hebben roest in de tarwe... een vliegende roest in de gerst; ook vliegende roest in de tarwe...” hij liet plotseling zijn sigaret vallen en hief hoog de handen op, „'t is zoo... we zijn verloren!”

Paul Ackermann probeerde te lachen, maar er kwam slechts een pijnlijke trek in zijn gezicht.

„Wat zit u door te draven... bent u daarvoor hier gekomen?”

De Roemeen knikte zwijgend.

„Hoor eens, Constantinescu — een beetje brand krijg je helaas overal... verstaat u — overal! Waar hebt u dit monster vandaan? Hoe groot is het zieke gebied? Is 't groot?”

De Roemeen liet zijn handen op de knieën zinken en zijn oogen keken Ackermann verschrikt aan.

„Zeer groot... zeer groot...” hij wachtte even, „heel Walachije.”

Ackermann sprong zoo heftig op, dat hij zijn stoel omstiet.

„Nu begin ik waarachtig te gelooven, dat u gek bent geworden!” Hij kon zich niet meer inhouden en schreeuwde zoo hard, dat juffrouw Holm verbaasd haar hoofd om de deur heen stak, maar het snel weer terugtrok. „Of bent u dronken? Of bent u naar Berlijn gevlogen, om me voor den gek te houden?” Hij greep den Roemeen wild bij den schouder en schudde hem heen en weer. „Spreek nu eindelijk eens verstandig, man. 't Is geen ding om grapjes mee te maken...”

„Ik maak geen grapjes, meneer Ackermann! Dit zijn monsters uit heel Walachije. Alles is ziek... leelijk ziek...”

„Maar, Constantinescu — je hebt nog geen vijf weken geleden inspectie gehouden, en toen was alles in orde, zei je! En volgens de officiële berichten van het departement van landbouw, die nog geen veertien dagen oud zijn...” Ackermann zocht haastig een papier, vond het, sloeg het zenuwachtig open en legde het voor den Roemeen neer. „Hier — lees maar zelf — de stand van het graan mag, behoudens de reeds gemelde schade door droogte, volkomen bevredigend genoemd worden... zie je 't staan! Volkomen bevredigend, Constantinescu! Er staat geen woord over ziekte in, geen letter over roest, niets, niets... Hoe verklaar je dat dan? U zult me toch niet wijs willen maken, dat de tarwe en de gerst in heel Walachije plotseling ziek was geworden — dat de roest om zoo te zeggen uit den hemel is komen vallen — wel?”

Constantinescu liet zijn blik wanhopig de kamer rondgaan.

„Ik zal u eens wat zeggen, meneer Ackermann!” Hij boog zich iets naar voren, en hief de rechterhand, als wilde hij de waarheid van zijn woorden bezweren. „'t Is inderdaad uit den hemel komen vallen! Wat ik u gezegd heb, is de zuivere waarheid! Een maand geleden heb ik heel Walachije geïnspecteerd.” Hij legde een hand op zijn borst. „Ik ben twee dagen op het zeer groote landgoed van mijn vriend Tatilesco geweest... ik heb het veld iederen dag gezien... prachtige tarwe... man-

keerde niets aan... werkelijk zoo goed, als ik geschreven heb, meneer Ackermann! En nu ben ik weer bij mijn vriend geweest, en ik ben weer alle velden langs gegaan, en toen zag ik, dat er veel ziek was... heel veel ziek... ik heb niets tegen mijn vriend gezegd, ik ben gauw verder gegaan, en ik heb gezien, dat de rest van Walachije ook ziek was... Ik heb een vliegtuig genomen en ik ben gauw hier gekomen... ik ben erg geschrokken, meneer Ackermann, erg geschrokken...”

„Ik vind 't gewoon ongelooflijk, Constantinescu.” Hij zag, dat de Roemeen gekrenkt zijn mond vertrok. „Ik bedoel, 't is haast niet te gelooven... 't is in strijd met alle ervaring, dat de tarwe om zoo te zeggen plotseling ziek wordt. Ik begrijp 't gewoon niet. Maar als 't zoo is, moet er direct iets gebeuren, man! We moeten zekerheid hebben, en direct! Hebt u er al met anderen over gesproken?”

Constantinescu sloeg de oogen op als om den hemel ten getuige te roepen.

„Met niemand!”

„Mooi! Luister dan goed!” Ackermann dacht een paar seconden na. „U vliegt vandaag nog terug, waarde heer — ja, vandaag nog. Als ik me niet vergis, gaat er over een uur of drie een vliegtuig. Als u thuiskomt, springt u in uw wagen en trekt u er op uit. U stuurt me uit alle districten monsters — zooveel mogelijk... tarwe, gerst, mais... met bladeren en stengels natuurlijk. En denkt u er om, bij ieder monster aantekenen, waar 't vandaan is. Verder!” Ackermann keek Constantinescu scherp aan — „blijft u goed met uw oogen kijken en stuurt u me iederen dag rapport. Denk er om, dat er heel wat van uw werk afhangt. En nu zullen we eens kijken, hoe laat u wegstunt. Gaat u mee?”

DERDE HOOFDSTUK

BARON Stephan Csarady bekeek met een scherp blik het rijtuig, dat een stalknecht voorreed, gaf den twee prachtige vossen een paar hartelijk-stevige slagen op de achterhand, zette zich met een sprong, die krانig mocht heeten voor een zestiger, op den bok, hielp zijn nicht Hedda, om op de plaats naast hem te komen zitten, en zwaaide toen groetend de zweep tegen zijn vrouw, die onder het bordes stond en den wagen nakeek, tot deze een ronde had gemaakt om de machtige linde en de breede, beschaduwde laan insloeg.

Hedda Poschendorff keek nog eens om.

„Tante Elga schijnt nog altijd niet veel van zon te houden. En ik...” zij hief het hoofd en keek naar den hemel, „ik ben er juist zoo dol op!”

Baron Csarady streek met de hand over zijn witten knevel en hield de paarden, die wat te lang op stal gestaan hadden, iets korter. „Ja, als 't zomer wordt, kruip Elga weg als een mol! Ze zegt, dat ze hoofdpijn krijgt” — hij keek zijn nicht aan en grinnikte zacht — „maar in werkelijkheid is 't meer een kwestie van ijdelheid, geloof ik.”

LAAT MIJ U VERLICHTEN VAN UW RHEUMATIEK!

MIJN „DUO-FORMULA” (Dubbel kuur) HEEFT NOG NOOIT GEFAALD!

10 DAGEN GRATIS BEHANDELING

De Heer Adr. Bazuin, Hooglandstraat 13b, Rotterdam, schrijft: „Het is nu een jaar sedert ik uw „Duo-Formula”-behandeling heb gebruikt en toen den volgende winter heb afgewacht, en tot nu toe heb ik van niets meer last gehad. Ik fiets weer, ik loop weer, niet mank, zooals voorheen, doch zoo goed als de beste. En geheel door „Duo-Formula” zonder pijn: ik, die het nooit gelooven wilde. Ik las Uw annonce laatst nog en daent: „Had ik het maar 10 of 15 jaar eerder gelezen.” Maak van mijn schrijven gerust gebruik. Moge „Duo-Formula” nog velen helpen.”

Hier is verblijvend nieuws voor alle lijders aan Rheumatiekziekten, heup-jicht, lendenrheumatiek, urinezuur-ziekte, enz. Hier wordt U de zonneschijn van volkomen gezondheid en kracht aangeboden; dit geldt voor allen, die lijden aan gezwollen ledematen en gewrichten, voortdurende pijnen en lichamelijke zwakte, welke het urinezuur ten gevolge heeft.

Thans, in de kolommen van dit blad, garandeer ik een absoluut goede werking. Inderdaad, indien U de gratis coupon onmiddellijk inzendt, zal ik U een 10-daagsche behandeling gratis toezenden om mijn bewering te staven. Mijn „Duo-Formula” is de eenige volkomen behandeling. Zij heeft nog nimmer gefaald! Dit is de reden, dat ik wensch, dat U een proef neemt, zelfs dan, wanneer U reeds alle hoop heeft opgegeven. Ik weet, dat het zeer moeilijk voor een lijder is te gelooven, dat beterschap werkelijk mogelijk is. U wordt wanhopig en neerslachtig — wat geen wonder is bij die voortdurende en ellendige pijnen, die Uw leven steeds vergallen.

HET KOST U NIETS.

U heeft mijn aanbod gelezen; voegt thans de daad bij het woord. Het is geen valstrik of handigheid om U uw naam en adres te doen zenden. Ik geef U mijn eerewoord, dat de 10-daagsche behandeling U niets zal kosten. Ik heb duizenden geholpen. Waarom U niet?

Misschien zult U beter beseffen, waarom mijn „Duo-Formula” nimmer faalt, wanneer ik U vertel, dat zij een dubbele uitwerking heeft. Eén deel verwijdt al het urinezuur uit het bloed, terwijl het andere deel zwellingen doet verminderen, ontstoken plekken verzacht, de pijnlijke verdikkingen in gewrichten en spieren verwijdt en Uw ledematen spoedig de veerkracht hergeeft.

Schrijft nog heden. Legt dit blad niet weg voordat U de coupon heeft uitgeknipt.

Aan Mr. ARTHUR RICHARDS (Kamer 580)
Aldwych House, LONDON W.C. 2 (Engeland)

Gelieve mij Uw 10-daagsche gratis behandeling te zenden.

Naam:

Adres:

Porto naar Engeland:
brieven 12½ cts., briefkaarten 7½ cts.

GRATIS

PANORAMA. Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Vrijdags. Tezamen met een der lokale weekbladen De Stad Amsterdam. Groot Rotterdam. 's Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62 ½ per kwartaal of f 0.12 ½ per week. Franco p. post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Bureau: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Tel. Int. 35170. Giro nr. 97946.

„Maar, oom Stephan, hoe kunt u zoiets...”

„Geloof je me niet? Ze heeft namelijk... maar belooft eerst, dat je me niet verraden zult.”

Hedda keek hem lachend aan.

„Ik belooft 't!”

„Mooi! Ze heeft namelijk op haar neus, precies op 't puntje, een heele verzameling zomersproeten.”

„Hè, oom Stephan, da's gemeen! Tante Elga is de liefste vrouw in 't heele graafschap.”

„Maar, kind,” hij zwaaide de zweep en liet haar knallen, „ze is kolossaal lief! Ik zweer” — hij hief de hand en lachte over heel zijn breede, bruingebrande gezicht, waarin alleen de borstelige knevel wit was — „dat ik haar nog net zoo lief heb als toen ik een jonge gekke huzaar was — al had ze ook zevenendertig miljoen zomersproeten!”

Hedda Poschendorff lachte. Een poosje reden zij zwijgend voort. Het meisje hield de hand boven de oogen en keek rond.

Zoover haar blik reikte, was de grond vlak, en overal zag zij golvende, goudachtige tarwe, die zich licht en regelmatig boog en verhief in den wind, een zacht deinende zee....

Nieuw was dit beeld haar niet, want zij kende het landgoed van haar oom, die met een zuster van haar moeder getrouwd was, al sinds haar kindertijd; maar steeds opnieuw boeide haar de aanblik van dien eindeloozen gouden akker, die tot den horizon, tot in de oneindigheid scheen te reiken.

Zij hield van dit tafereel, en als zij zoo in de milliarden wiegende halmen keek, was het haar, alsof zij niet meer op een wagen zat, midden in 't Hongaarsche graangebiet, maar of zij in een bootje lag, dat langzaam, licht en schijnbaar doelloos voortdreef... naar wijde velden, naar een ander werelddeel, waar evenals hier tarwe groeide en bloeide en rijpte — tarwe, die den geliefden man omgaf, zooals deze tarwe haar omgaf.

Zij liet haar hand dalen.

„Prachtig, oom, prachtig... één groote akker, alleen maar tarwe — alleen maar, en daardoor is 't juist zoo groot...”

„Ja, kind, en die vrijer van jou is een slimme knaap; want tarwe zal er altijd noodig zijn, tarwe, rogge, gerst, maïs... een slimme knaap. Ik wou, dat ik een kind had, een zoon...” Hij zette de paarden iets aan. „En wanneer komt het jongemensch? Je snakt zeker naar hem, niet?”

Hedda Poschendorff keek haar oom aan, en er straalde licht in haar oogen.

„Ja, oom Stephan, ik houd van Peter, en ik verlang naar hem... ik verlang heel erg naar hem...”

De baron reed het erf op van een der pachtershoeven, diep de vlakke in reeds; hij gaf de teugels over aan een jongen, die naar buiten kwam schieten, hielp Hedda afstappen en ging naar de stallen. Reeds kwam de pachter hem snel tegemoet.

„Aha, meneer de baron! Welkom! Dag, juffrouw!”

„Dag meneer Farkas!” Zij gaf den man, die tevens rentmeester van haar oom was, de hand. „Kent u me nog?”

„En of!” Michael Farkas boog zich zoo diep, als zijn lichaamsomvang het toeliet. „Zou ik de juffrouw niet kennen? Ik weet nog zoo goed, of 't gisteren was, dat u...”

Hedda lachte en de baron grinnikte. „Je bent een groote stroopsmeerder, Farkas. Kom, Hedda!”

Zij gingen door een der geheel modern ingerichte stallen, waar de paarden in de rij stonden, en terwijl Hedda de klontjes suiker uitdeelde, die zij meegenomen had, gaf Farkas zijn meester verslag over de jongste gebeurtenissen.

De groote zeug had twintig biggen geworpen, de stoeterij was met twee veulens verrijkt, en in hoeve I had een knecht een anderen knecht uit minnenijd mishandeld... Verder was er niets bijzonders... alleen was Almassy, de agent van de firma Ackermann, er op 't oogenblik. Hij was er op uit, de velden in, vertelde de rentmeester.

Na het eten gingen Hedda en haar oom te voet de vlakke in, die de hoeve omgaf, met Farkas op korten afstand achter zich, en weldra stonden zij weer midden in de tarwe.

Hedda liet een volle aar door haar hand glijden.

„Hoe wordt de oogst, oom Stephan?”

De baron hief de hand op.

„Prachtig, kind! Reusachtig! Ah, daar heb je Almassy... dien zullen we meteen maar eens aanspreken!”

Nicolaas Almassy stak scherp af tegen den korten dikken rentmeester. Hij was zeer lang en mager. Farkas kon maar op een klein stukje neus bogen — Almassy echter bezat een pracht-exemplaar van naar schatting zeven centimeter, dat stevig naar onderen stak.

„En, Almassy, hoe vindt u mijn tarwe? Mooi goed, hè? Maar er zal ook mooi voor betaald moeten worden, als u 't hebben wilt!”

Almassy groette den baron en Hedda en wiegelde toen met zijn smalle hoofd. „Zooals 't loopt, meneer de baron, zooals 't loopt!”

Baron Csarady lachte.

„Wij zullen wel zien, hoe 't loopt — de boel staat prachtig!” Hij streek zacht, als liefkoozend, met de vingers over de aren, die zich voor hem schenen neer te buigen. „Prachtkoren, Almassy, dat ziet een kind.”

„Ik hoop, dat meneer de baron” — hij keek langs den landheer heen naar den rentmeester — „dat meneer de baron 't me niet kwalijk neemt... Deze tarwe” — hij wees naar de velden, waar zij middenin stonden — „is prima — Csarady-tarwe — maar meer naar buiten... bij hoeve drie, vier en vijf... meneer de baron moet 't me niet kwalijk nemen, maar die tarwe” — hij deed een stap achteruit — „is ziek!”

Baron Stephan Csarady stond een paar seconden als verstijfd. Toen sprong hij met gebalde vuist op Almassy toe.

„Dat lieg je!”

De opkoper deed nog een stap achteruit.

„Meneer de baron moet me niet kwalijk nemen, maar ik lieg niet! De tarwe, meneer de baron... ik kan alleen zeggen, wat ik met mijn eigen oogen gezien heb — de tarwe heeft bruinroest en zwartroest...”

Csarady hief zijn hand omhoog, maar liet haar met een blik naar zijn nicht weer zakken en lachte grinnig.

„Zoo, bruin- en zwartroest... Dat wil zoowat zeggen: we hebben hier de pest... En mankeert er verder nog iets aan mijn tarwe?” De baron wierp een venijnigen blik op den koopman, die zwijgend en roerloos stond.

„We gaan! Farkas, mijn wagen! Je gaat mee, en Almassy ook! En als de tarwe niet goed is, geef ik je met mijn eigen handen een pak ros! Kom mee, kind!”

Wordt vervolgd.

THERMOGÈNE

WARMTE-OPWEKKENDE, PIJNSTILLENDE WATTEN

tegen

HOEST-KEELPIJN-GRIEP-SPIT
RHEUMATIEK-ZENUWPIJNEN
STEKEN in de ZIJ

Thermogene ontwikkelt een weldadige warmte, die den bloedsomloop bevordert en onmiddellijk een eind maakt aan de congestie, die verkoudheid, pijn en stijfheid veroorzaakt. Leg een vel Thermogene op de pijnlijke plek en U kunt Uw dagelijksche bezigheden normaal blijven verrichten.

Doozen à 35 en 55 cent

HET THERMO-KURAS

Voor hen, die Thermogene gebruiken bij aandoeningen der luchtwegen, waarbij het niet noodig is het bed te houden, hebben wij het Thermo-Kuras vervaardigd. Het bestaat uit twee vellen onzer watten, die op hydrophile-gaas genaaid zijn, en is zoodanig gevormd, dat het rug en borst bedekt. Verstelbare banden en gespen maken

het voor elke lichaamsgrootte geschikt. Voor hen, die zeer vatbaar zijn voor verkoudheid en bronchitis, is het Thermo-kuras een onmisbaar kledingstuk en het doelmatigste middel ter voorkoming van alle ziekten, die door vocht en koude worden veroorzaakt.

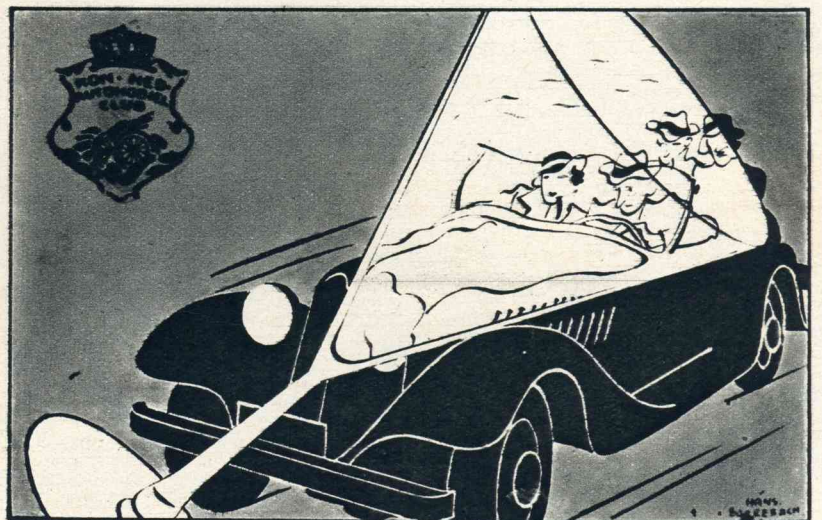
THERMO-KURAS

f. 1.¹⁰

Verkrijgbaar bij Apothekers en Drogisten

THERMO-KURAS

Aan het stuur kan zelfs één glaasje te veel zijn.
Ook Uw medemenschen hebben recht op een lang leven

HEERLIJKHEDEN VOOR OUDEJAARSVOND

KNUS en gezellig zoo'n Oudejaarsavond in intiem en huiselijk kring, of bij familie of kennissen doorgebracht.

Altijd weer opnieuw heeft de Oudejaarsavond voor ons dat aantrekkelijke en bekoorlijke van een echt en bij uitstek Hollandsch familiefeest.

En al is 't buiten dan niet zoo koud, dat we met bevroren vingers en verkleumde wangen thuiskomen, en ons zoo vlug mogelijk en liefst zoo dicht mogelijk in een gezellig kringetje om den haard nestelen, toch zullen evengoed de vele heerlijkheden, die Oudejaarsavond ons biedt, er ons niet minder welkom om zijn.

Doet de gedachte alleen al aan een lekker warmen appelbol niet watertanden? En dan natuurlijk van eigen fabrikaat! En hoe zoudt u erover denken, als we een glaasje warmen wijn of een heerlijke citroenpunch erbij presenteerden? Uw kleintjes vergast u zeker op de traditionele oliebolletjes?

Maar 't kan zijn, dat moeder of groote zus al te veel besognes heeft en dat zij het „appelbollenfeest” tijdroovend vindt. Onthaalt uw huisgenooten of gasten dan op appelbeignets. Die hebt u in een oogenblik klaar en daarbij zijn ze ook niet zoo kostbaar als appelbollen.

Voor de liefhebbers van een „zwaarder” gerecht zou ik warme saucijzebroodjes willen aanbevelen of pastetijtes gevuld met een of andere ragout, b.v. van kip. Verder hebben we dan nog de gepofte kastanjes, waarmee u zeker veel eters een plezier zult doen, want de meesten zijn er dol op.

Zijn we gewend 's middags te eten, dan zorgen we er zeker voor, dat we geen te zwaren kost opdienen. Hutspot met klapstuk b.v. zou dan beslist uit den boze zijn.

Met Nieuwjaar besteden we natuurlijk ook extra-zorg aan ons menu. Welke huismoeder wil al op den eersten dag van het nieuwe jaar minder vriendelijke gezichten zien of aanmerkingen hooren over de samenstelling van het menu, als het beter kan? Werkelijk, de zorg en moeite, besteed aan Oudejaarsavond- en Nieuwjaarsdiner wordt steeds rijkelijk beloond!

RECEPT VOOR APPELBEIGNETS

Benodigdheden:

½ pond zelfrijzend meel.

3 dL. water (ongeveer).

6 à 8 goudreinetten.

Wat zout.

Slaolie of Delfia.

Schil en hoor de appelen en snijd ze in niet te dunne plakken. Maak daarna van het meel en het water, vermengd met het zout, een niet al te dun beslag, zooals dat b.v. voor pannenkoeken gebruikelijk is. Zet intusschen op een niet te fel vuur een ijzeren pan, waarin slaolie of Delfia en wacht tot er blauwe damp van de olie afslaat. Dompel de schijfjes appel in het beslag, leg ze in de heete olie en laat ze mooi lichtbruin worden. Haal ze er daarna met een schuimspaan uit en laat ze op grauw papier uitdruijen. Bestrooi

Voor grage monden en mondjes.

ze met wat poedersuiker en dien ze warm of koud op.

N. B. Als er onder het bakken der beignets geen blaasjes gevormd worden, is dit een teken, dat het beslag wat te dik is en moet men er wat water bij doen.

RECEPT VOOR APPELBOLLEN

Benodigdheden:

½ pond tarwebloem.

½ pond harde boter of kalfsniervet.

6 goudreinetten (middelmatig groot).

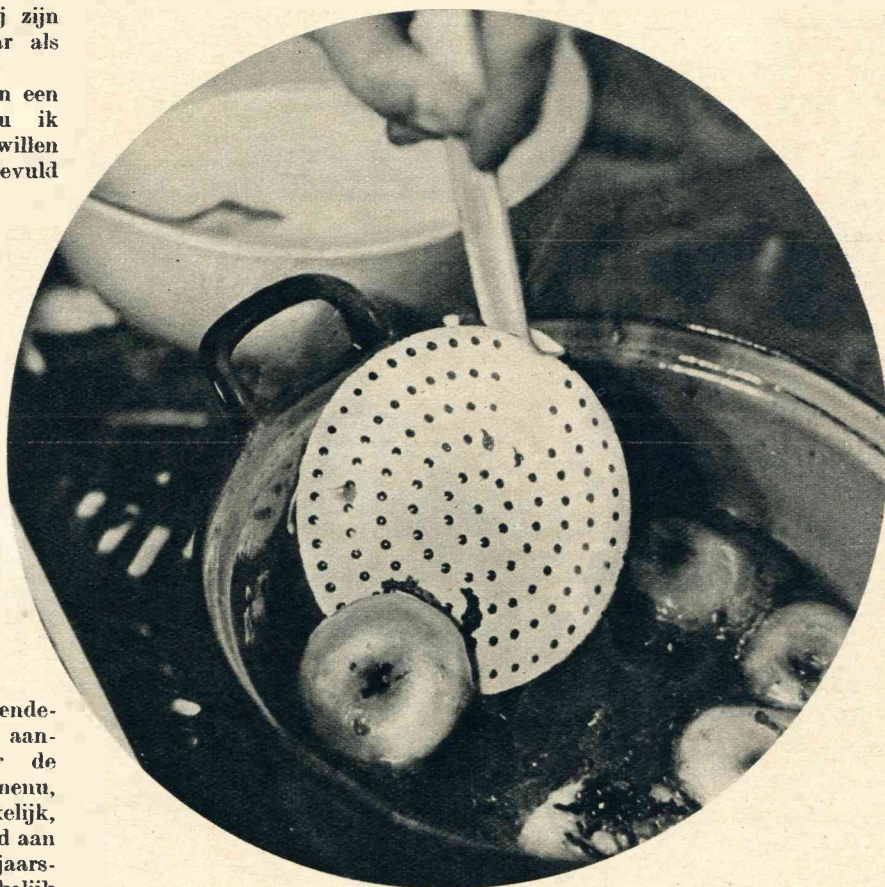
Wat suiker, kaneel, een snuffje zout, 1 ei.

Doe het meel in een kom, hak de boter erin in grove stukken. Doe er dan druppelsgewijze het water bij, zoolang tot de massa aan elkaar kleeft. Er mag vooral niet te veel water gebruikt worden, het deeg hoeft maar even aan elkaar te hangen, anders zou het zijn uitwerking gaan verliezen.

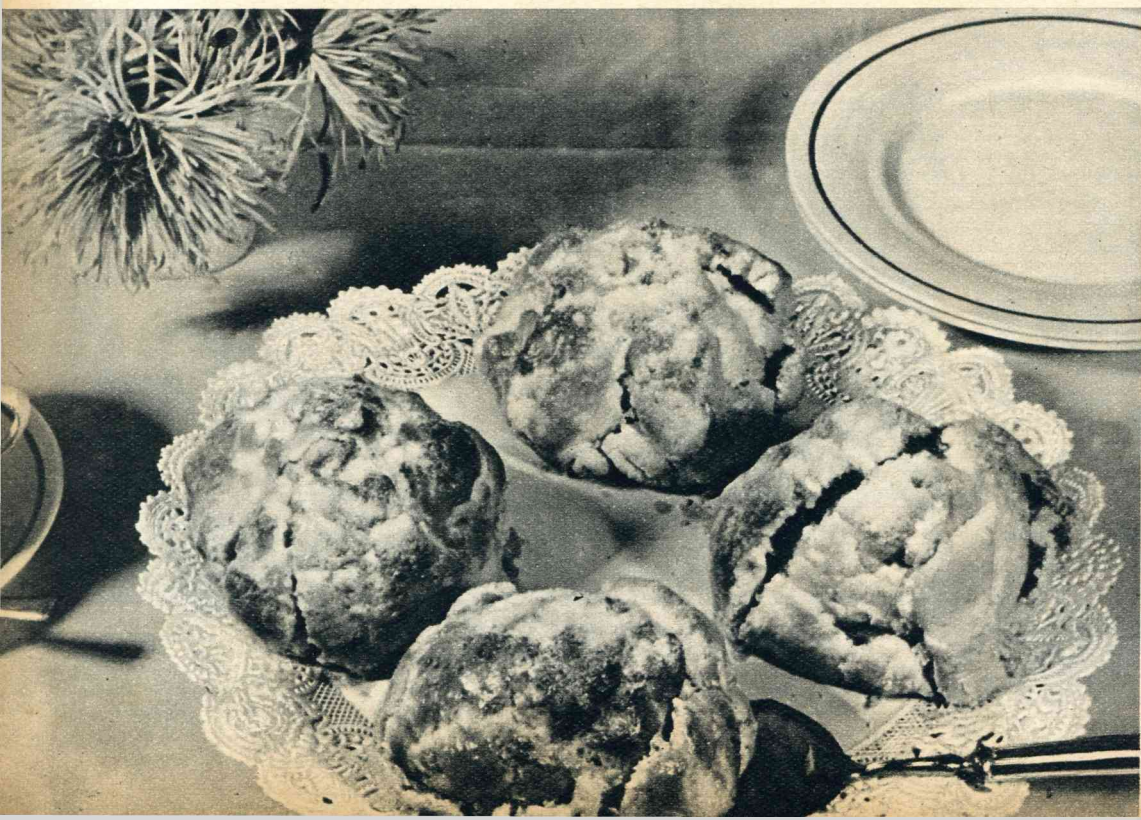
Rol het deeg nu op een met meel bestoven keukentafel uit tot een grooten lap. De deegrol moet losjes gehanteerd worden, dus het deeg niet stevig gaan „bewerken”. Borstel het overtollige meel, dat aan het deeg hangt, zorgvuldig af, en vouw daarna den lap in tweeën op. Zet het deeg op een koele plaats weg en laat het een kwartier rusten. Schil en hoor intusschen de appelen, maar zorg, dat er geen gat in den appel komt, wel een zoo groot mogelijke holte.

Na een kwartier het deeg opnieuw uitrollen en deze bewerking dan nog tweemaal herhalen, telkens met een kwartier ertusschen om het deeg te laten rusten. De laatste, dus de vierde maal wordt het deeg tot een dunnen lap, ter dikte van een halven cM., uitgerold en met een mes of deegradje in 6 gelijke vierkantjes verdeeld.

De appelen worden met suiker en, desverkiezende, met kaneel gevuld; bovenop legt men een kluitje boter, men plakt om elken appel het vierkante lapje, bestrijkt dit met wat geklopt ei en zet de appelbollen op een met boter besmeerd bakblik. In een goed heeten oven worden ze lichtbruin en gaar gebakken en daarna met poedersuiker bestrooid, warm of koud opgediend.

Zoo haalt men de appelbeignets uit de pan.

Iedere appel op een vierkant lapje deeg.

Eet smakelijk!

DE TOON IN HUIS 67 JAAR EN LENIG ALS EEN KAT

NOG niet zoo lang geleden kwam ik eens bij een dame X op bezoek met een groot, druk huishouden. Dadelijk toen ik er kwam, trof mij de vriendelijke, opgewekte toon, die daar in huis heerschte. De huisvrouw verstond uitstekend de kunst om die echt-gezellige sfeer in haar home te scheppen, die iederen bezoeker zoo weldadig aandoet. Zoo ging het ook mij, en ik besloot er gemakkelijk toe om het niet bij deze eerste kennismaking te laten, vooral ook, omdat de sympathie wederzijdsch bleek te zijn.

Toen ik mijn bezoeken herhaalde, langzamerhand een intieme kennis werd, gebeurde het vaak, dat ik niet meer op den gebruikelijken bezoektijd kwam, maar om zoo te zeggen bij tij en ontij even binnenwipte. Zodoende werd ik „ingewijde” in allerlei interne huishoudelijke aangelegenheden, die den gewonen bezoeker onbekend blijven. Hoe beter ik Ans leerde kennen, hoe meer ik haar ging waardeeren om de rustige sfeer, die zij in haar huis wist te bewaren, ondanks de vele dagelijksche zorgen en besommeringen, die het groote huishouden onherroepelijk met zich mee bracht.

Op een dag was ik getuige van een minder prettige gebeurtenis. Oeh neen, heelemaal geen ramp, maar gewoon een van die kleine huishoudelijke ergernissen, die iedere huisvrouw bijna dagelijks te verduwen krijgt. Het dienstmeisje had n.l. een van haar prachtige vazen gebroken, het voorwerp lag hopeloos in scherven. Ik zag, dat het Ans vreeselijk speet, want zij was erg aan die vaas gehecht, en het dienstmeisje, dat werkelijk onvoorzichtig was geweest, kreeg ook een flink standje.

Een half uur later kwam haar man thuis, wien zij het ongeluk dadelijk vertelde. Maar het viel mij op, hoe kalm zij dat deed. Blijkbaar beschouwde zij de zaak als afgedaan — en dat vond ik een heel verstandige opvatting, want er was toch niets meer aan te doen.

Toch moest ik haar erg om die houding bewonderen, en ik gaf haar mijn bewondering ook openlijk te kennen. „Ik begrijp niet, hoe jij met je drukke huishouden toch maar steeds zoo kalm en opgewekt kunt blijven bij alle vervelende gebeurtenissen. Ik zou mijn geduld al vaak verloren hebben!”

„Oeh,” vertrouwde Ans me toe, „je moest eens weten, wat een driftkop ik vroeger was, hoe ik bij het minste of geringste kwaad werd en iedereen afsnauwde. Toen ons huishouden grooter werd, waren er vanzelf méér dingen om me boos over te maken of over te ergeren. Ten laatste was het een gewoonte geworden om steeds maar op snibbigen toon te spreken. En het ergste was wel, dat die prikkelbaarheid zoo besmettelijk bleek. Mijn man en kinderen raakten ook uit hun humeur en namen dien ruzieachtigen toon over. Heel de gezelligheid in ons huis verdween...”

Ik vertel je dat nu, omdat die nare tijd gelukkig allang achter den rug is! Het was werkelijk een zegen voor ons, dat iemand, met wien ik heel veel op had, mij eens flink de waarheid durfde zeggen. Ik vond het verschrikkelijk, maakte me natuurlijk weer kwaad en wilde eerst niet toegeven. Maar mijn oogen waren nu toch geopend en hoe meer ik er over nadacht, hoe meer ik tot de conclusie kwam, dat de opmerkingen, die mij waren gemaakt, juist, maar al te juist waren.

En ik maakte het heilige voornemen, mij voortaan niet meer zoo uit mijn evenwicht te laten slaan, en vóór alles in huis den vriendelijken toon te bewaren. Het kostte soms vreeselijk veel moeite, maar door er steeds weer aan te denken, steeds weer mijn goede voornemens te vernieuwen, is het gelukt. Wat eerst moeite kostte, ietwat geforceerd was op sommige oogenblikken, is nu gewoonte geworden, een tweede natuur...”

Deze woorden van een van mijn beste kennissen zijn mij steeds bijgebleven en ik kon niet nalaten, u hier deze kleine geschiedenis te vertellen.

De goede toon in huis — die laat dikwijls zoo véél te wenschen over. Alle égards en plichtplegingen, die tegenover buitenstaanders zoo zorgvuldig in acht worden genomen, laat men in menig huishouden varen, zoodra het de behandeling van eigen huisgenooten betreft.

Natuurlijk, het is heelemaal zoo kwaad niet bedoeld, maar het is alleen maar zoo verschrikkelijk jammer, dat de onvriendelijke toon de goede verstandhouding en de gezelligheid uit huis komt verbannen. Dat een huisvrouw zich zoo nu en dan eens uit haar evenwicht laat slaan, is overigens best te begrijpen. Haar goede humeur wordt dagelijks op de proef gesteld door allerlei kleine onaangenaamheden, die elkaar om zoo te zeggen op den voet volgen... de slager, die het vleesch te laat brengt — Marietje, die een winkelhaak in haar nieuwe jurkje heeft gehaald — een pudding, die mislukt is — en nog zoo vele andere dingen meer...

Maar niet noodig is, dat die kleine onaangenaamheden den heelen dag als het ware dóórwerken en hun weerslag vinden in een onaangename, onvriendelijke manier van spreken.

Laten alle huisvrouwen bij het begin van het nieuwe jaar eens het vaste voornemen maken, om in 1936 te ijveren voor een opgewekten toon in huis. Zij zelf zullen daartoe wel het leeuwenandeel moeten aanbrengen, maar... spijt zullen zij er nooit van hebben.

A. v. N.

WAT ZULLEN WE ETEN?

Zondag :	Ossestaartsoep.
Gebraden haas.
Roode kool of appelmoes.
Koffiecrème.
Maandag :	Groentesoep (van den overgebleven bouillon van gisteren).
Hazepeper.
Broodschotel met appelmoes.
Dinsdag :	Varkenscarbonade.
Spruitjes.
Fruit.
Woensdag :	Aspergesoep (uit blik).
Garnalenschelpen.
Doperwtten (uit blik).
Biefstuk.
Sinaasappelvla.
Donderdag :	Hutspot met klapstuk.
Vruchtensla.
Vrijdag :	Tomatensoep (mager).
Gekookte schelvisch.
Mosterdsaus.
Sneeuwpudding met abrikozen.
Zaterdag :	Aardappelpuree met zuurkool.
Knakworstjes.
Zoetzuur van peren.

☆
Hoewel
zij stijve
gewrichten
had, toen zij 57
jaar was.
☆

Kunt ge Uw teenen aanraken, zonder Uw knieën te buigen? Zoudt ge dit kunnen doen als ge 67 jaar zijt? Er is geen enkele reden waarom ge dit niet zoudt kunnen, indien ge dezelfde methode als deze dame volgt om „fit” te blijven. Zij schrijft:

„Toen ik 56 jaar was, begonnen polsen en enkels op te zwellen. Ik was niet meer in staat mijn hoofd te draaien. Waar ik er niets voor voelde een „echte oude dame” te worden, besloot ik een proef met Kruschen Salts te nemen. Ik heb het nu regelmatig 10 jaar lang genomen en ik ben volkomen gezond. Ik wandel dagelijks 3 à 4 K.M. of zelfs meer en kan gemakkelijk mijn teenen aanraken, zonder mijn knieën te buigen, wat ik een prachtig resultaat vind, want in twee maanden ben ik 67 jaar. Vandaag vroeg men mij nog hoe ik het klaar speelde er zoo uitstekend te blijven uitzien. Mijn antwoord was: Ik ben een „Kruschenist.”

Mevr. E. M. P.

Er is een zekere, veilige weg om „fit” te blijven: „De kleine dagelijksche dosis”. Kruschen is een wetenschappelijke samenstelling van zes minerale zouten, die Uw afvoerorganen in prima conditie houden, zoodat alle afvalstoffen, die Uw bloed verontreinigen en Uw gezondheid in gevaar brengen, langs de natuurlijke wegen volkomen worden verwijderd. Stralende gezondheid voor één cent per dag.

Kruschen Salts

is uitsluitend verkrijgbaar bij alle apothekers en drogisten à f 0.90 en f 1.60 per flacon, omzetbelasting inbegrepen. Let op, dat op het etiket op de flesch zoowel als op de buitenverpakking de naam Rowntree Handels-Maatschappij voorkomt.

SANDWICHES van
Echte

„PATRIA”

CREAM-CRACKERS

met kaas, worst, gember of iets anders.

'n Zeldzame delicatessé, waar U eer mee in zult leggen. De echte „PATRIA” CREAM-CRACKERS zijn allersmakelijkst en uiterst licht-verteerbaar, vandaar dat zij een prachtige voeding vormen voor hen, die een zwakke maag bezitten. U kunt ze iedereen geven, en ook kinderen zijn er dol op. Koopt eens een groot blik echte „PATRIA” CREAM-CRACKERS van fl. 1.20, inhoudende ongeveer 115 stuks van dit smakelijke brosse gebak.

PATRIA CREAM-CRACKERS

PERSIANER

IN VERSCHILLENDE TOEPASSINGEN

HOE populair vossenbont ook zijn moge, tóch zijn er maar weinig mantels, waarop met succes een kraag van vos gedragen kan worden. Slechts de hyper-elegante visite-mantel of avondjas van zwaar neervallend fluweel verdraagt kwistige garneering met de huid van Reinaard den Vos.

Als algemeene regel kan wel aangenomen worden, dat langharig bont slechts bij meer gekleed toilet toegepast kan worden.

Persianer, het huidje van het astrakan-lammetje, is momenteel niet alleen sterk favoriet voor mantelgarneering, maar wordt ook veel verwerkt voor mutsjes van uitgesproken Russisch model.

De mantelkraag op het eerste plaatje is van breitschwanz, een broertje van de andere astrakan-soorten en wel een der soepelste vellen, die we kennen. Vandaar, dat een bontjas van breitschwanz

altijd slank afkleedt, zoodat er zelfs met succes korte jasjes van gemaakt kunnen worden, wat op zichzelf altijd een gevaarlijk experiment is.

Even praktisch als nieuw is het plastron van bont, dat voorkomt, dat de draagster bij guur weer ófwel koude moet lijden ófwel gedwongen is den shawl-kraag uit zijn model te trekken.

Langs het jasje van het mantel-costuumpje van plaatje nummer twee zien we een rand persianer, het sterker gekrulde bont, dat vroeger algemeen astrakan genoemd werd. Maar sinds meer of minder geslaagde imitaties van dit bont in den handel kwamen, schrapten de Hollandsche bonthandelaars deze benaming uit hun woordenboek en spreken thans, in tegenstelling met hun buitenlandsche collega's, uitsluitend over persianer.

Zoo'n bont-omzoomd jasje kunnen we in eenigszins gewijzigden vorm al op héél oude foto's zien en het staat zoo kwiek en jeugdig, dat ook een volgende generatie er waarschijnlijk nog wel naar zal grijpen.

In combinatie met zoo'n kozakken-mutsje als plaatje drie vertoont, is het een ideaal pakje om te gaan schaatsen.

Het is echter zaak om bij het aanschaffen van zoo'n mutsje op te letten, dat men het juiste model kiest. Enkele centimeters verschil in hoogte kan het heele effect bederven. Beter een iets minder modern modelletje dan een mutsje, dat niet flatteert!

De garneering van zijden brandebourgs op de blouse met fijne plissés kan ook in ander materiaal uitgevoerd worden, want zijden tres heeft het monopolie niet kunnen houden.

Bont, leer en lak worden althans voor mantels met succes toegepast.

Tenslotte nog een pleit voor het herrezen mofje. Vooral nu het gecombineerd is met een taschje, waarin alle vrouwelijke attributen veilig geborgen kunnen worden, zal het wel weer heel gauw zijn oude plaats heroveren.

254. Tailleurmantel met opgestikte zakken. Groote kraag. Revers en manchetten versierd met persianer. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46. Benodigd: 3 M. stof à 140 c.M. breed.

255. Mantelcostuum met 2 rijen knopen. Groote kraag, revers en manchetten van bont. Rok met middenvoor-naad en plooi. Verkrijgbaar in maat 40, 42, 44, 46. Benodigd: 3.50 M. stof à 140 c.M. breed.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het modealbum „Winterweelde“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassen en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven 't gewenschte maatsnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger: door girostorting op No. 142700; door toezending van 't bedrag per postwissel of in postzegels aan het

255 PATRONENKANTOOR „PANORA“ NASSAUPEL 1, HAARLEM, waarbij 10 cts. extra voor toezending per post verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

WERKBESPARING VOOR DE HUISVROUW

ZEKER, dat is net iets voor u, temeer waar het hier bijvoorbeeld niet een duur electrisch apparaat betreft, maar een werkbeparing die tevens geldbesparing inhoudt. En over zulk een dubbel voordeel hoort iedereen natuurlijk graag spreken!

In dit geval is de bespaarder een klein stukje zeep, dat dient om de slijtage aan kousen en sokken te beperken en dat onder den naam *Kousenbespaarder* in den handel is gebracht. Van meet af aan heeft dit nieuwe product de harten der huisvrouwen oververd, en na deze joyeuze entree is het in de meeste plaatsen reeds in allerlei zaken verkrijgbaar. De aanschaffingskosten zijn gering, en waar u met zulk een stukje zeep enkele maanden toe kunt, zult u zeker niet lang aarzelen om er een te kopen.

De bewerking is al zeer gemakkelijk. U hoeft niets anders te doen, dan 's morgens na het aantrekken van de kousen de plekken die het meest aan slijtage onderhevig zijn, den hiel en de teenen dus vooral, met dit stukje zeep in te wrijven. Misschien is het ook beter dat u het 's avonds vóór het naar bed gaan even doet; dan komt het er allicht eerder van dan 's morgens! Hoofdzak is, dat u de kousen *geregeld* deze behandeling doet ondergaan wanneer u ze draagt. Behalve deze dagelijksche behandeling, verdient het wel aanbeveling, nieuwe en pasgewasschen kousen direct even goed aan den binnenkant in te wrijven, vóór u ze gaat dragen.

Natuurlijk moet u zich geen illusies maken, dat u nu *nóóit* meer kapotte kousen zult hebben. Dat zou een beetje al te mooi zijn!

Maar door de weefsel-versterkende bestanddeelen, die de Kousenbespaarder bevat, zal de slijtage toch aanzienlijk beperkt blijven, wat voor de huisvrouw al een heele besparing teekent.

WETEN... EN TE PAS BRENGEN

Wat *houtschool* in de kast, waarin men groenten bewaart, voorkomt het spoedig rotten, omdat *houtschool* hygroscopisch is, d.w.z. vocht aantrekt.

Hardnekkige vlekken uit *vuilgeworden tinnen voorwerpen* kan men op eenvoudige wijze doen verdwijnen, door ze „uit te gummen“ met een gewoon vlak-gum. Helpt een zacht rubber niet voldoende, dan neme men een stuk hard inkt-gum.

Druipende kaarsen zijn hinderlijk omdat de kandelaars vol kaarsvet komen en de kaars onzuinig brandt. Dergelijke kaarsen maakt men *druipvrij*, door ze circa een uur in een zout bad te leggen, waarna men ze grondig afdroogt.

Vliegenvuil verwijdt men uit glas met een oplossing van ammoniak in water.

Everybody
is doing
it!

BETTY FURNESS M.G.M.

GRATIS:

U ziet 't - zij doet 't ook!

Zij heeft de goede manier om haar teint te verzorgen. Zij gebruikt Pond's Cold en Vanishing Cream. De fijne oliën van Pond's Cold Cream zuiveren de poriën en vernieuwen de weefsels. Gebruik dan ook 's avonds Pond's Cold Cream, voor het reinigen van Uw huid en overdag Pond's Vanishing Cream, die U een bekoorlijke, matte teint geeft.

2 monstertuben der beide Pond's Creams en monsters van alle vijf tinten Pond's Poeder, na inzending van 15 ct. in postz. voor porto, enz. aan: Pond's Extract Co. Afd. 612 Amsterdam

Naam

Adres

POND'S CREAMS MAKEN
UW TEINT TOT EEN VAN
UW SCHOONHEDEN!

POND'S
VANISHING EN COLD
CREAM

Pond's Poeder, die even goed als goedkoop is! Heeft U er één keer een proef mee genomen, dan blijft U Pond's Poeder voortaan de voorkeur geven.

U kunt gratis alle vijf tinten van Pond's Poeder probeeren. Niet noodig coupon uit te knippen, indien U slechts uw adres met 15 cts. in postzegels opstuurt aan het in de coupon vermelde adres.

POND'S
POEDER

PRIJS ORIGINEELE DOOSJES
POND'S POEDER 25 EN 50 CT.

J. H. FAASSEN-HEKKENS

BOOMKWEKERIJEN TE TEGELEN

Grootste en best gesorteerde
kwekerijen van het land.

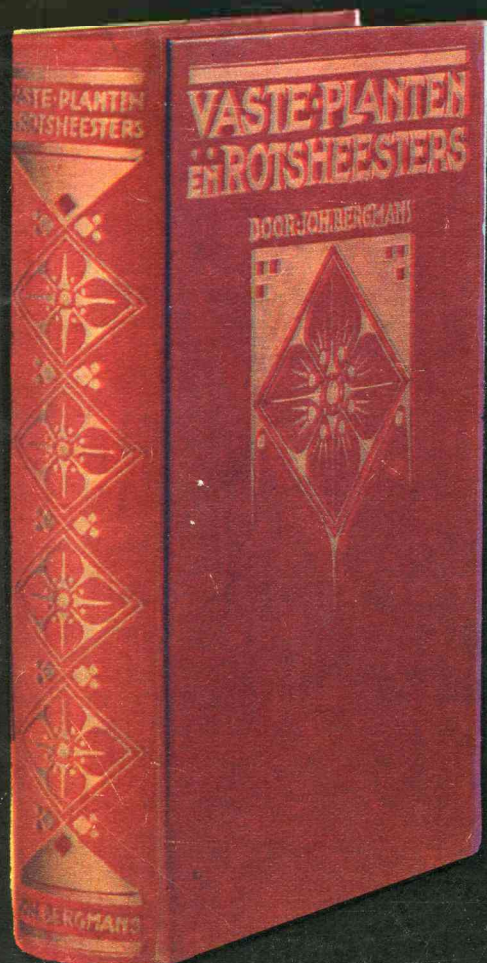
R O Z E N- COLLECTIES:

- A. 25 Struikrozen in 10 grootbloemige soorten . . . 4.25
- B. 50 Struikrozen in 10 à 25 grootbloemige soorten . . . 8.00
- C. 100 Struikrozen in 20 à 30 grootbloemige soorten . . . 15.00
- D. 25 Polyantha- (tros- of baby-) rozen in soorten . . . 4.25
- E. 10 Klimrozen in soorten . . . 3.00
- F. 6 Stamrozen in 6 soorten . . . 5.50
- G. 12 Stamrozen in 6 à 12 soorten . . . 10.00

(alles op canina, de beste onderlaag, veredeld.)

TUINARCHITECTUUR:

Wij leggen nieuwe tuinen aan
en veranderen bestaande
door geheel Nederland.

WELKOME GESCHENKEN

VRAAGT ONZEN 80 PAGINA'S GROOTEN CATALOGUS IN KLEURENDRUK,
WAARIN U ALLE GEWENSCHTE PLANTEN VOOR TUINEN KUNT VINDEN

BINNENKORT VERSCHIJNT DE 2DE VERMEERDERDE DRUK
VAN HET NEDERLANDSCHE STANDAARDWERK (het volledigste dat er bestaat)

VASTE PLANTEN EN ROTSHEESTERS

DOOR JOHN BERGMANS

Een rijk geillustr. boek van pl.m. 1000 pag., dat als naslagboek onmisbaar is voor liefhebbers, kwekers, tuin-architecten, tuinbouwscholen, bibliotheken, enz. Het geeft antwoord op alle vragen die zich kunnen voordoen betreffende Vaste Planten, Rotsplanten, Rotsheesters, Waterplanten en Bloembollen. Meer dan 10.000 soorten worden beschreven.

PRIJS: BIJ INTEEKENING VOOR 15 JANUARI 1936 f 9.—. NA HET VERSCHIJNEN f 10.—.
INSCHRIJVING ZENDEN AAN DEN UITGEVER: J. H. FAASSEN-HEKKENS TE TEGELEN.

De 1e druk van dit werk werd door de pers enthousiast beoordeeld. (Wij zenden u gaarne deze recensies).

GOEDE BOEKEN EN PLANTEN ZIJN TROUWE VRIENDEN